

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΘΕΜΑ :

**ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ- ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ; ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ; ΜΟΗΑΜΑD NASR

ΚΑΛΑΜΑΤΑ Σ 2010

Περιεχόμενα:

1. Εισαγωγή	3
1.1 Το Αραβικό Έθνος σήμερα	4
2. Οι Ελληνο-Αραβικές οικονομικές σχέσεις – πραγματικότητα και προοπτικές	7
2.1 Επενδυτικές ευκαιρίες στα Αραβικά κράτη	11
2.2 Επενδυτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα.....	12
2.3 Εμπόριο, Μεταφορές & Ναυτιλία	13
2.4 Ενέργεια & Ανανεώσιμες Πηγές.....	15
2.5 Τουρισμός	15
2.6 Δημόσια Έργα & Κατασκευές.....	16
2.7 Υπηρεσίες Υγείας	17
2.8 Εκπαίδευση	18
2.9 Η Ελλάδα βάση διείσδυσης των Αραβικών κρατών στην Ευρώπη	18
3. Οι Ελληνοαραβικές Οικονομικές σχέσεις	19
3.1 Η Μεσογειακή πολιτική της Ελλάδας	21
3.2 Ευρω-μεσογειακή Συνεργασία	25
3.3 Αραβική Εμπορική Ελεύθερη Ζώνη (GAFTA).....	26
3.4 Προώθηση της Επιχειρηματικότητας μεταξύ της Βορείου Ελλάδος και των Αραβικών Χωρών.....	28
3.5 Προτάσεις- Συμπεράσματα	30
4. Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδος και Αραβικών χωρών	37
4.1 Κυριότερα Εξαγομενα και Εισαγομενα προϊόντα της Ελλάδας	52
4.2 Ελληνική Επιχειρηματική παρουσία στις Αραβικές χώρες	59
5. Συμπεράσματα	64

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΑ

Το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ της χώρας μας και των χωρών του αραβικού κόσμου είναι αρκετά ανεπτυγμένο, με σημαντικές όμως προοπτικές περαιτέρω ενίσχυσης. Τα τελευταία χρόνια καταβάλλονται από τις αραβικές χώρες ιδιαίτερες προσπάθειες άρσεως των υφιστάμενων περιορισμών και εμποδίων στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών και στις διαδικασίες εισδοχής και εγκατάστασης αλλοδαπών επιχειρήσεων. Σημειώνεται ότι κατά την 1^η Αραβική Οικονομική Σύνοδο Κορυφής (Ιανουάριος 2009, Κουβέιτ) επανασυμφωνήθηκε η δημιουργία τελωνειακής ένωσης των αραβικών κρατών έως το 2010, του παναραβικού ενεργειακού και σιδηροδρομικού δικτύου και ανακοινώθηκε η ίδρυση Αραβικού Αναπτυξιακού Ταμείου με κεφάλαιο 2 δις. δολ., για την παροχή δανείων και αρωγής σε κοινά αραβικά προγράμματα. Η έμφαση στη διμερή συνεργασία δίδεται στο εμπόριο και τις επενδύσεις, σε τομείς όπως οι τηλεπικοινωνίες, μεταφορές, ναυτιλιακές υπηρεσίες, ενέργεια και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δημόσια έργα και κατασκευές, τουρισμός, υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης. Τα ισχύον θεσμικό πλαίσιο μεταξύ της Ελλάδος και των περισσότερων αραβικών χωρών καλύπτει ένα ευρύ θεματικό πεδίο και αποτελεί σταθερή βάση για την περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων εξωτερικού εμπορίου.

1.1 Το Αραβικό Έθνος σήμερα

Με τον όρο Αραβικό Έθνος εννοούμε τις 22 Αραβικές χώρες, που είναι μέλη στον Αραβικό Σύνδεσμο. Οι σχέσεις που συνδέουν την Ελλάδα με τις Αραβικές χώρες είναι άριστες, μια και οι πολιτιστικές σχέσεις μεταξύ τους χρονολογούνται από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Ο πληθυσμός του Αραβικού Έθνους, προβλέπεται να αυξηθεί μέχρι το 2025 σε 500 εκ. άτομα, πράγμα που απαιτεί επενδύσεις και έξοδα στους Οικονομικούς και Κοινωνικούς τομείς .

Το ΑΕΠ του Αραβικού κόσμου για το 2010 και προβλέπεται να ανέρχεται στα 1.350 δις \$, με επακόλουθο τη μεγάλη ανάπτυξη και οικονομική πρόοδο. Όσον αφορά στον τομέα του Πετρελαίου και του Αερίου, ο Αραβικός κόσμος παραμένει η βασική πηγή πετρελαίου και η σημαντική πηγή εσόδων για τις χώρες αυτές . Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, ο κόσμος θα συνεχίσει να εξαρτάται από το Αραβικό Πετρέλαιο και Αέριο ως βασική πηγή ενέργειας για τα επόμενα χρόνια . Για τον λόγο αυτό, επίσης , διεξάγονται πραγματικές επενδύσεις για να επιτευχθεί η απαιτούμενη παραγωγική δυνατότητα . Σύμφωνα με τα παραπάνω, το μέγεθος των απαιτούμενων επενδύσεων προβλέπεται να φτάσει στα 500 δις \$ το 2025 .Οι εμπορικές συναλλαγές τα έτος 2006 γνώρισαν αισθητή βελτίωση με αύξηση 25% των ελληνικών εξαγωγών προς τις αραβικές χώρες ,ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από τις Αραβικές χώρες αυξήθηκαν σε 17,37% σε σύγκριση με το 2005 . Η αξία των ελληνικών εισαγωγών το 2006 ανήλθε σε 4.170 δις \$, ενώ το 2005 ήταν 3.553 δις \$.Οι ελληνικές εξαγωγές το 2006 ανήλθαν σε 1.531 δις \$ έναντι 1.220 δις \$ μόνο το 2005 .

Οι εμπορικές συναλλαγές το έτος 2006 γνώρισαν αισθητή βελτίωση με αύξηση 25% των ελληνικών εξαγωγών προς τις αραβικές χώρες ,ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από τις Αραβικές χώρες αυξήθηκαν σε 17,37% σε σύγκριση με το 2005 . Η αξία των ελληνικών εισαγωγών το 2006 ανήλθε σε 4.170 δις \$, ενώ το 2005 ήταν 3.553 δις \$.Οι ελληνικές εξαγωγές το 2006 ανήλθαν σε 1.531 δις \$ έναντι 1.220 δις \$ μόνο το 2005 . Η Λιβυκή αγορά - και κατόπιν τα Εμιράτα, η Αλγερία και η Συρία - θεωρούνται από τις σημαντικές αγορές ανάμεσα στις 22 Αραβικές χώρες , για τις εξαγωγές της Ελλάδος, ενώ για τις ελληνικές εισαγωγές πρώτη χώρα θεωρείται η Σαουδική Αραβία και ακολουθούν η Λιβύη , η Αίγυπτος και η Αλγερία για το 2006 . Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπάρχουν πραγματικές εμπορικές ευκαιρίες σε όλους τους τομείς της οικονομίας και των υπηρεσιών ειδικά όσον αφορά το νερό και τα τρόφιμα ως σημαντικής ζωικής πηγής για τον Αραβικό κόσμο, γεγονός που δίνει την ευκαιρία για επιτυχείς επενδύσεις. Στο ιστορικό ναδίρ της έχει περιέλθει η οικονομική κατάσταση στις αραβικές χώρες. Όπως

τονίζουν οι αναλυτές, ο πόλεμος στο Ιράκ και η ασταμάτητη βία στη Μέση Ανατολή έχουν οδηγήσει τον αραβικό κόσμο στο χαμηλότερο οικονομικό και κατ' επέκταση βιοτικό επίπεδο της σύγχρονης ιστορίας του, γεγονός μάλλον ανησυχητικό, δεδομένου ότι η απόγνωση αποτελεί άριστο τροφοδότη του οποιουδήποτε εξτρεμισμού. «Η κατάσταση είναι η χειρότερη από οποιαδήποτε άλλη περίοδο» σχολιάζει ο Αλαν Ρίτσαρντς, οικονομολόγος στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας και σύμβουλος της αμερικανικής κυβέρνησης για θέματα της Μέσης Ανατολής. Ο μέσος όρος της ανεργίας στα αραβικά κράτη κυμαίνεται στο 15%.

Για παράδειγμα, η Σαουδική Αραβία, η χώρα με τα μεγαλύτερα πετρελαϊκά κοιτάσματα στον κόσμο, αναφέρει επισήμως ότι η ανεργία της ανέρχεται στο 9,6%. Ωστόσο ειδικοί εκτιμούν ότι το πραγματικό ποσοστό ενδεχομένως να κυμαίνεται στο 50%. Τη δεκαετία του 1980 το κατά κεφαλήν εισόδημα στη χώρα βρισκόταν στις 27.000 δολάρια. Τώρα πλέον έχει μειωθεί στις 6.000 δολάρια ενώ τα έσοδα από την πώληση πετρελαίου έχουν μειωθεί κατά 60% με 70%, επισημαίνει ο Πολ Σάλιβαν, οικονομολόγος στο Πανεπιστήμιο Εθνικής Αμυνας στην Ουάσιγκτον των ΗΠΑ. Εκτός των εχθροπραξιών και της πολιτικής αναστάτωσης, καταστρεπτικό ρόλο διαδραματίζει και η τεράστια διαφθορά που μαστίζει τους κρατικούς μηχανισμούς των αραβικών χωρών. (Κολυβάς Χ., 2004)

Η κατάσταση της οικονομίας τους αλλά και του επιπέδου εκπαίδευσης έχουν δημιουργήσει σημαντικό χάσμα σε σχέση με άλλα μέρη του κόσμου. Ενδεικτικά οι μεταφράσεις ξενόγλωσσων βιβλίων στην αραβική γλώσσα έχουν αυξηθεί από τις 175 το 1970-1975 στις 330 σήμερα. Αυτός ο αριθμός όμως είναι μόλις το ένα πέμπτο των ξενόγλωσσων βιβλίων που μεταφράζονται ετησίως στην Ελλάδα. Σε ό,τι αφορά τη σύγκριση του αραβικού κόσμου με άλλες αναπτυσσόμενες χώρες, το ποσοστό αύξησης της παραγωγικότητας της Αιγύπτου και του Ομάν βρίσκεται στο 3%-4%, του Μαρόκο και της Τυνησίας στο 2%-3%, της Ιορδανίας και της Αλγερίας στο 1%-2% και της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων σε λιγότερο του 1%. Αντίθετα το ετήσιο ποσοστό αύξησης της παραγωγικότητας στην Κίνα ανέρχεται στο 15%, της Νότιας Κορέας στο 8% και της Ινδίας στο 6%. Ο μέσος όρος παραμονής στο σχολείο για τους άραβες άντρες αυξήθηκε από το ένα έτος το 1960 σε τουλάχιστον πέντε το 2000. Αντίθετα στις ασιατικές χώρες ταχείας οικονομικής ανάπτυξης ο αριθμός αυτός αυξήθηκε από τα πέντε έτη το 1960 στα 11 έτη το 2000. Για τις γυναίκες των αραβικών χωρών ο αριθμός αυξήθηκε από μηδέν το 1960 στα τρία έτη το 2000, ενώ για τις Ασιάτισσες από τα δύο το 1960 στα εννέα χρόνια το 2000. (Κολυβάς Χ., 2004)

Στον αραβικό κόσμο αναλογούν 18 ηλεκτρονικοί υπολογιστές σε κάθε 1.000 κατοίκους αντί των 78,3 ηλεκτρονικών υπολογιστών ανά 1.000 κατοίκους που είναι ο μέσος όρος παγκοσμίως. Μόλις το 1,6% των Αράβων έχει πρόσβαση στο ιαδίκτυο. Οι οικονομολόγοι υπογραμμίζουν ότι ο λόγος για τον οποίο τα αραβικά κράτη δεν είναι σε θέση να δημιουργήσουν αρκετές θέσεις εργασίας προκειμένου να καλύψουν τον ραγδαία αυξανόμενο πληθυσμό τους είναι γνωστός : Οι επενδυτές αποθαρρύνονται από τη διαφθορά που υφίσταται στις χώρες αυτές, την υψηλή φορολογία και τους δασμούς, τις ολοένα μεταβαλλόμενες νομοθεσίες και τα κρατικά μονοπώλια. Στέλεχος του υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ σκιαγράφησε τα προβλήματα που αντιμετώπισε στον Λίβανο ως εξής: «Γραφειοκρατία και διαφθορά, αυθαίρετες χορηγήσεις αδειών, ξεπερασμένη νομοθεσία, ανεπαρκές δικαστικό σύστημα, υψηλή φορολογία και τιμολόγηση και έλλειψη προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων». Τα προβλήματα αυτά υφίστανται σε πολλές άλλες αραβικές χώρες, τονίζουν οι αναλυτές. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Αιγυπτιακού Κέντρου Οικονομικών Μελετών, η οποία διεξήχθη σε οκτώ αραβικά κράτα, η μέση εταιρεία σπαταλά 95 ημέρες κάθε χρόνο προσπαθώντας να επιλύσει τα προαναφερθέντα προβλήματα με τις κρατικές υπηρεσίες. Αιγύπτιος επιχειρηματίας, ο οποίος μίλησε σε διεθνές πρακτορείο κρατώντας την ανωνυμία του, υπογράμμισε ότι η διαφθορά και η ευνοιοκρατία είναι τόσο βαθιά ριζωμένες που θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να παρακαμφθούν. Για παράδειγμα, πρόσθεσε ο ίδιος, οι δημόσιοι υπάλληλοι δύσκολα θα δέχονταν να παραιτηθούν των διαφόρων «προμηθειών» (κοινώς λαδώματος) καθώς με αυτές είναι σε θέση να συντηρούν τις οικογένειές τους αφού το εισόδημά τους δεν είναι ικανοποιητικό. Σε συνδυασμό με το ασταθές επιχειρηματικό κλίμα του αραβικού κόσμου, η νέα αστάθεια που προκλήθηκε από τον πόλεμο και την τρομοκρατία έχει «συνεισφέρει» σημαντικά στη σημερινή κακή κατάσταση της οικονομίας των αραβικών χωρών. Στην Αίγυπτο και στην Ιορδανία ο τουρισμός έχει δεχθεί ισχυρό πλήγμα λόγω των εχθροπραξιών στο Ισραήλ και των ανησυχιών σχετικά με τρομοκρατικές επιθέσεις.

Η Ιορδανία και η Συρία απώλεσαν μεγάλο μέρος του εμπορίου τους μετά την εισβολή στο Ιράκ. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στον αραβικό κόσμο έχουν μειωθεί . Το 2000 οι επενδυτές διέθεσαν 16 εκατ. δολάρια (12,7 εκατ. ευρώ) στο Κουβέιτ αλλά τον επόμενο χρόνο αφαίρεσαν 40 εκατ. δολάρια από τη χώρα. Στην Αίγυπτο η ετήσια ροή επενδύσεων μειώθηκε από 1,2 δισ. δολάρια το 2000 σε λιγότερο από 0,5 δισ. το 2001.

Η Σαουδική Αραβία και άλλες πετρελαιοπαραγωγικές χώρες έχουν δεχθεί και άλλα οικονομικά χτυπήματα: το πετρέλαιο τιμολογείται σε δολάρια και η αξία του τελευταίου έχει μειωθεί ραγδαία έναντι του ευρώ και άλλων νομισμάτων. Ο κ. Ρίτσαρντς του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας εκτιμά ότι θα χρειαστούν χρόνια ως και δεκαετίες προκειμένου να υπάρξει κάποιου είδους αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας των αραβικών κρατών σε ό,τι αφορά τη διαφθορά και το γενικότερο νομικό και διοικητικό καθεστώς. «Είναι πιθανόν ότι με τον χρόνο, όταν νέες γενιές στη Μέση Ανατολή θα καταλάβουν ηγετικές θέσεις, οι υφιστάμενες δομές και πρακτικές θα αλλάξουν» καταλήγει ο ίδιος. (Κολυβάς Χ., 2004).

2. Οι Ελληνο-Αραβικές οικονομικές σχέσεις – πραγματικότητα και προοπτικές

Υπάρχουν συγκεκριμένοι τομείς μέσα από τους οποίους η Ελλάδα με τα Αραβικά Έθνη από κοινού μπορούν να αναπτύξουν μια νέα δυναμική στις διμερείς οικονομικές σχέσεις τους. Ορισμένοι από αυτούς τους τομείς είναι οι εξής:

1. Η διαχείριση ενεργειακών θεμάτων, αποτελεί σημαντική διάσταση της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας. Τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές αλλαγές στο ενεργειακό γίνεσθαι της ευρύτερης περιοχής της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η προώθηση και υλοποίηση μεγάλων διεθνών έργων καθιστούν τη χώρα μου ενεργειακό κόμβο, με δυνατότητα να εξάγει τεχνογνωσία σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και να συνεργαστεί με χώρες της ευρύτερης περιοχής (π.χ. Αίγυπτος, Κατάρ, Λιβύη). Προ δεκαημέρου, ο Πρόεδρος της Ρωσίας Πούτιν και ο Πρόεδρος της Βουλγαρίας κ. Παρβάνωφ, από κοινού με τον Έλληνα Πρωθυπουργό κ. Κ. Καραμανλή, δεσμεύθηκαν για την κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη και έδωσαν εντολή στις αντίστοιχες Κυβερνήσεις αλλά και στις ιδιωτικές εταιρείες που πρόκειται να προωθήσουν το έργο, να υπογράψουν την σχετική διακυβερνητική .

Συμφωνία κατασκευής. Επίσης, η Ελλάδα κατασκευάζει ήδη το δικό της μέρος του μεγάλου αγωγού φυσικού αερίου, που θα μεταφέρει αζερικό φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν, μέσω Τουρκίας και Ελλάδος, και ο οποίος θα καταλήγει με υποθαλάσσια σύνδεση στο Οτράντο της Ιταλίας. Κατά συνέπεια, μεταξύ ελληνικών και αραβικών εταιρειών υφίστανται πολλές δυνατότητες συνεργασιών στον τομέα της διαχείρισης των ενεργειακών θεμάτων, λόγω της αυξημένης εμπειρίας των ελληνικών εταιρειών στον κλάδο αυτό και της έντονης αντίστοιχης ζήτησης από τις χώρες του Κόλπου. Αντίστοιχα

ελληνικές επιχειρήσεις επενδύουν στην εξόρυξη, τη μεταφορά ή την εμπορία ενέργειας σε αραβικές χώρες όπως π.χ. τα ΕΑΠΕ στη Λιβύη και την Αίγυπτο.

2. Ένας ιδιαίτερα σημαντικός τομέας είναι επίσης η ναυτιλία. Η Ελλάδα, διαθέτει τον μεγαλύτερο εμπορικό στόλο στον κόσμο, ο οποίος παραδοσιακά μεταφέρει πετρέλαιο αλλά και προϊόντα του από τις παραγωγές αραβικές χώρες στις διεθνείς αγορές. Καλώντας σας να εκμεταλλευθείτε την εμπειρία και ευελιξία του ελληνόκτητου εμπορικού στόλου, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι η ελληνική εφοπλιστική κοινότητα έχει την δύναμη να εξελιχθεί στον μεγαλύτερο πελάτη της εξαγωγικής δραστηριότητας αραβικών χωρών στον συγκεκριμένο τομέα.

3. Ο μελετητικός και κατασκευαστικός τομέας αποτελούν επίσης σημαντικούς τομείς με εξαιρετικές προοπτικές αναβάθμισης στο πλαίσιο της διμερούς οικονομικής συνεργασίας. Ήδη σε πολλές αραβικές χώρες αλλά και χώρες του Κόλπου παρατηρείται έντονη κατασκευαστική δραστηριότητα και ελληνικοί μελετητικοί και κατασκευαστικοί όμιλοι, με εμπειρία σε μεγάλα έργα, λόγω των πρόσφατων Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, έχουν την δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν στην περιοχή, μεταφέροντας την ελληνική εμπειρία και τεχνογνωσία.

4. Στον τομέα του τουρισμού, ο στόχος μας είναι διττός: Αφενός μεν η προσέλκυση του ενδιαφέροντος Αράβων τουριστών να επισκεφθούν την Ελλάδα, καθότι η χώρα μου, ως τουριστικός προορισμός, συνδυάζει την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, τη φυσική ομορφιά και το ιδανικό κλίμα. Και αφετέρου η προσέλκυση αραβικών επενδυτικών κεφαλαίων για την πραγματοποίηση μεγάλης κλίμακας τουριστικών μονάδων, ενδεχομένως και από κοινού με τους Έλληνες επιχειρηματίες, εκμεταλλευόμενοι το εύκρατο κλίμα, τις ήδη υπάρχουσες υποδομές, τις καλλονές της χώρας αλλά και την πολιτιστικά ιδιαίτερος ενδιαφέρουσα ενδοχώρα για τουρισμό υψηλής ποιότητας.

5. Η πλούσια αγροτική παράδοση των χωρών μας προσφέρει επίσης σημαντικές δυνατότητες συνεργασίας. Η Ελλάδα διαθέτει φημισμένα αγροτικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας. Η μεσογειακή διατροφή, όπως όλοι γνωρίζουμε, έχει καταστεί συνώνυμο της ευζωίας και της μακροζωίας. Προϊόντα όπως το ελαιόλαδο, η μαστίχα, ο κρόκος, τα κρασιά, τα φρούτα, τα λαχανικά, είναι μοναδικά στο είδος τους και ιδιαίτερος αρεστά στο διεθνές καταναλωτικό κοινό. Για την προώθηση των επιχειρηματικών σχέσεων των χωρών μας, η Κυβέρνησή μας ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των εμπορικών και επιχειρηματικών κοινοτήτων μας, μέσω ανταλλαγής εμπορικών αποστολών, προώθησης ειδικών εκδηλώσεων σχετικών με τις ελληνοαραβικές εμπορικές σχέσεις, συμμετοχής σε Εμπορικές Εκθέσεις, εξαγωγής τεχνογνωσίας κλπ. (Στυλιανίδης Ε., 2006)

Η νέα λογική της σύγχρονης οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδος βασίζεται στην έννοια της εξωστρέφειας, η οποία υπηρετείται από τη δραστήρια πλέον οικονομική μας διπλωματία. Επιδιώκεται η ενίσχυση του εξαγωγικού εμπορίου, η προσέλκυση ξένων επενδύσεων και η ενθάρρυνση της διεθνούς οικονομικής δράσης των Ελλήνων μέσω της ναυτιλίας, του εμπορίου και των επενδύσεων. Αναζητείται η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η επίτευξη οικονομιών κλίμακας μέσω συνεργασιών, η δημιουργία επιχειρηματικών συμμαχιών και η είσοδος σε νέες αναπτυσσόμενες αγορές και τομείς επιχειρηματικής δράσης. Και ο Αραβικός κόσμος αποτελεί ιδανικό χώρο για τις δράσεις αυτές.

Η Ελλάδα συνεχίζει με εντεινόμενους ρυθμούς την προσπάθειά της για εκσυγχρονισμό και βελτίωση των υποδομών της, τη μετεξέλιξή της από χώρα κατανάλωσης σε χώρα παραγωγής και διαμετακόμισης ενέργειας και την ανάπτυξή της ως κέντρο παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσιών σε κρίσιμους τομείς επιχειρηματικής δράσης, ώστε να μπορεί να εμφανίζεται όχι πλέον ως μια μικρή κλειστή αγορά των 11 εκ. καταναλωτών, αλλά ως το σύγχρονο κέντρο μιας ευρύτερης και πολυδιάστατης αγοράς εκατοντάδων εκατομμυρίων πολιτών. Η αγορά αυτή περιλαμβάνει τα σύγχρονα ανοίγματα της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας, δηλαδή τη Ν.Α. Ευρώπη, τη Μαύρη Θάλασσα, τη Μεσογειακή Λεκάνη, τη Μέση Ανατολή και τις χώρες του Κόλπου.

Βασικός στόχος της Ελληνικής πολιτικής είναι να προωθήσουμε στη διεθνή επιχειρηματική κοινότητα την εικόνα της χώρας μας ως κέντρου εγκατάστασης των στρατηγείων και των διαχειριστικών ή ερευνητικών κέντρων μεγάλων επιχειρήσεων που προσβλέπουν στην ευρύτερη αγορά της περιοχής μας. Προς την κατεύθυνση αυτή αναπτύσσονται δράσεις είτε περιφερειακές είτε επικεντρωμένες σε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς και οικονομικούς κλάδους.

Η ελληνική Κυβέρνηση έχει εκφράσει και ήδη υλοποιεί την πολιτική θέση ότι η γεωγραφική γειτνίαση δεν είναι αξιοποιήσιμη από μόνη της, εάν παράλληλα δεν συντρέχουν και άλλες προϋποθέσεις όπως:

- οι καλές σχέσεις μεταξύ των δύο λαών,
- οι καλές πολιτικές σχέσεις μεταξύ των κυβερνήσεων,
- οι καλές οικονομικές σχέσεις μεταξύ των αγορών,
- οι σύγχρονες υποδομές,
- η σταθερότητα του νομοθετικού πλαισίου των υπόψη χωρών και
- η επάρκεια φθηνής ενέργειας

Η Ελλάδα αποτελεί μία ασφαλή αγορά με τη θεσμική σταθερότητα του κράτους - μέλους της Ε.Ε. Οι σύγχρονες υποδομές, που ολοκληρώθηκαν ενόψει της διοργάνωσης των Ολυμπιακών αγώνων, στους τομείς των μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας, παράλληλα με το νέο Αναπτυξιακό νόμο περί ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων, παρέχουν ικανά και ελκυστικά κίνητρα για την προσέλκυση ξένων επενδυτών. Η νέα φορολογική μεταρρύθμιση που η ελληνική Κυβέρνηση υιοθέτησε πρόσφατα, ο νέος νόμος που αφορά στις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, ο περιορισμός της γραφειοκρατίας, οι αποκρατικοποιήσεις, η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του ημοσίου, αλλά και η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, αποτελούν πρωτοβουλίες που μεταβάλλουν το επιχειρηματικό σκηνικό και ανοίγουν μια νέα εποχή στις επενδυτικές ευκαιρίες. Ταυτόχρονα, η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα διαθέτει ορισμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν κατάλληλα από επιχειρηματίες τρίτων χωρών.

Οι Έλληνες επιχειρηματίες διαθέτουν:

- αποτελεσματικά δίκτυα σε όλες αυτές τις χώρες,
- γνώση της νοοτροπίας των αγορών,
- κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης και
- ευρωπαϊκή τεχνογνωσία.

Πιστεύω ότι οι εμπειρίες από τη μέχρι σήμερα επιτυχή ελληνική επιχειρηματική δραστηριοποίηση στα Βαλκάνια και στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη μπορούν να αποτελέσουν παράγοντα δυναμικής ενεργοποίησης των συνεργασιών Ελλήνων και Αράβων επιχειρηματιών. Όλα τα παραπάνω έχουν προσδώσει μια δυναμική, η οποία αντικατοπτρίζεται στις διμερείς συναλλαγές της Ελλάδος με τις χώρες του Αραβικού κόσμου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, η αξία των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Ελλάδος και του συνόλου των Αραβικών χωρών σχεδόν διπλασιάστηκε τα τελευταία χρόνια. Συγκεκριμένα, το 2005 σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 35,5% και από 3,9 δισ. Ευρώ το 2004, ο όγκος συναλλαγών έφθασε στα 5,3 δισ. Ευρώ το 2005. Όσον αφορά στις ελληνικές εξαγωγές προς τις αραβικές χώρες, αυτές ανήλθαν στα 987 εκατ. Ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 42% σε σύγκρισή με το προηγούμενο έτος. Η αξία των αντίστοιχων εισαγωγών μας επίσης σημείωσε αύξηση κατά 35% και από 3,2 δισ. Ευρώ το 2004 ανήλθε σε 4,3 δισ. Ευρώ το 2005. (Στυλιανίδης Ε., 2006)

Όσον αφορά στις επενδύσεις, υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες για κοινοπραξίες μεταξύ ελληνικών και αραβικών εταιριών στους τομείς των κατασκευών, στον τουρισμό, στις αεροπορικές μεταφορές και στον τομέα των ναυπηγο-επισκευαστικών εργασιών. Η ανάληψη τέτοιας μορφής επενδυτικών πρωτοβουλιών με παράλληλη δραστηριοποίηση σε Βαλκάνια, Ανατολική Ευρώπη και Εύξεινο Πόντο μπορεί να καταστεί αμοιβαία επωφελής.

2.1 Επενδυτικές ευκαιρίες στα Αραβικά κράτη

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σημαντική αύξηση των ελληνικών εξαγωγών της Ελλάδας προς τις αραβικές χώρες στα πλαίσια των συνολικών εμπορικών συναλλαγών της Ελλάδας με τις χώρες αυτές. Επιπλέον υπάρχουν ελληνικές επενδύσεις στις αραβικές χώρες, κυρίως στην Αίγυπτο, και θα μπορούσε, από ό,τι διαφάνηκε από τις εισηγήσεις, να υπάρξει ακόμα μεγαλύτερη ροή επενδύσεων από την Ελλάδα προς τις αραβικές χώρες. Οι παλαιές καλές και ανεπτυγμένες οικονομικές σχέσεις που είχαν οικοδομηθεί τη δεκαετία του 70 και του 80 αναβιώνουν και πάλι. Οι αποδείξεις αυτής της θετικής εξέλιξης είναι αρκετές και σε αρκετές περιπτώσεις εντυπωσιακές. Επίσης πάνω από 15 εργοστάσια ελληνικής ιδιοκτησίας εδρεύουν σε αραβικές χώρες.

Οι εξαγωγές της Ελλάδας αυξήθηκαν στον αραβικό κόσμο με ρυθμό 60% το 2006 σε σχέση με το 2005, ενώ το 2005 αυξήθηκαν κατά 32% σε σχέση με το 2004 και κατά 84% σε σχέση με το 2003. Οι ελληνικές επιχειρήσεις που είχαν αποσυρθεί εμπορικά από τη Μέση Ανατολή και το αραβικό Μαγκρέμπ δηλαδή τη Βόρεια Αφρική, επιστρέφουν δυναμικά στην περιοχή.

Στην Αίγυπτο και τη Λιβύη φιλοξενούνται ήδη ελληνικά επιχειρηματικά συμφέροντα τα οποία στο πλαίσιο κοινοπραξιών πραγματοποιούν έρευνες για τον εντοπισμό και την εκμετάλλευση κοιτασμάτων αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ενώ η Αλγερία αποτελεί από ετών προμηθευτή της χώρας μας σε φυσικό αέριο. Τα δύο διυλιστήρια της χώρας μας προμηθεύονται πετρέλαιο από τις αραβικές χώρες και επιστρέφουν ένα μικρό μέρος αυτών με τη μορφή καυσίμων. Οι κατασκευαστικές μας εταιρείες συμμετέχουν ξανά σε πάρα πολύ μεγάλα κατασκευαστικά προγράμματα. Η Ελλάδα αποτελεί μια παραδοσιακά φίλη χώρα των αραβικών κρατών και έχει δυνατούς ιστορικούς, πολιτισμικούς και εμπορικούς δεσμούς μαζί τους από την αρχαιότητα ως τις ημέρες μας. Σήμερα το γεγονός ότι είμαστε μέλος της Ενωμένης Ευρώπης και αποτελούμε τη φυσική

γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη και τον Αραβικό κόσμο, μπορεί να αξιοποιηθεί ακόμη περισσότερο για το αμοιβαίο συμφέρον.

Ο αραβικός κόσμος έχει γνωρίσει σημαντική οικονομική ανάπτυξη και κοινωνικές αλλαγές με το πέρασμα του χρόνου και λόγω των τιμών του πετρελαίου, έχει πλεόνασμα πόρων που είναι διαθέσιμοι προς επενδύσεις. Η νέα οικονομία, οι ελεύθερες ζώνες, οι τομείς των μεταφορών, του εμπορίου, της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, των κατασκευών, του τουρισμού και τα προγράμματα ιδιωτικών και δημόσιων συνεργασιών δημιουργούν το κατάλληλο περιβάλλον συνεργασίας μεταξύ Αραβικών και Ελληνικών Εταιρειών. Η Ελλάδα θέλει να προσελκύσει ξένες επενδύσεις, ειδικά από τον αραβικό κόσμο και από την άλλη πλευρά ο Αραβικός Κόσμος παρουσιάζει ένα ενθαρρυντικό κλίμα επενδύσεων για να προσελκύσει ξένους επενδυτές, εκ των οποίων οι Έλληνες είναι ευπρόσδεκτοι λόγω των πολύ δυνατών σχέσεων φιλίας.

2.2 Επενδυτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα

Οι επιχειρηματίες του αραβικού κόσμου θα πρέπει να γνωρίζουν ότι σήμερα η Ελλάδα παρουσιάζει εξαιρετικές επενδυτικές ευκαιρίες. Πιο συγκεκριμένα ο νέος αναπτυξιακός νόμος δίνει ισχυρά κίνητρα σε όλους όσους θέλουν να επενδύσουν στην χώρα μας. Επιπλέον ο νέος φορολογικός νόμος μειώνει σημαντικά τη φορολογία στις επιχειρήσεις. Επίσης ο νέος νόμος για το Εμπόριο έχει ήδη δημιουργήσει ένα μεγάλο κύμα επενδύσεων που υπερβαίνει το 1,5 δις ευρώ και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Η απελευθέρωση δε των αγορών για την ενέργεια και το φυσικό αέριο δημιουργεί νέες σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες. Ακόμα ο νόμος για τις Συμπράξεις ημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα συμβάλει στην πραγματοποίηση μιας σειράς επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα γινόντουσαν ποτέ ή θα γινόντουσαν με το πέρασ αρκετών ετών.

Τα νέα εμπορευματικά κέντρα και ο εκσυγχρονισμός των λιμανιών της χώρας αναβαθμίζουν το ρόλο της χώρας και προσελκύουν ήδη το επενδυτικό ενδιαφέρον μεγάλων κεφαλαίων από το εξωτερικό. Τα μεγάλα προγράμματα ανάπτυξης και ανακατασκευής των περιοχών στο Ελληνικό, το Βοτανικό και τη ραπετσώνα αλλάζουν την εικόνα της Αθήνας αλλά και δημιουργούν τεράστιες επενδυτικές ευκαιρίες. Ευκαιρίες δίνονται και με την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας Τουριστικών Ακινήτων και της Κτηματικής Εταιρείας του ημοσίου καθώς επίσης και με την αναζήτηση στρατηγικού εταίρου στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας, το σχέδιο κατασκευής

νέων μεγάλων εμπορικών κέντρων και ψυχαγωγικών πάρκων, το σχέδιο αξιοποίησης των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων, το πρόγραμμα κατασκευής μεγάλων έργων υποδομής ύψους 14 δις ευρώ. εν πρέπει να ξεχάσουμε το νέο χωροταξικό σχεδιασμό και τα ειδικά χωροταξικά σχέδια για τον τουρισμό, τη βιομηχανία και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού, την κατασκευή των νέων ευρυζωνικών δικτύων και το πρόγραμμα για τη Ψηφιακή Σύγκλιση, την ενδυνάμωση και την περαιτέρω ανάπτυξη της ιδιωτικής ασφαλιστικής αγοράς.

Η ισχυρή παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων στις νέες αγορές της νοτιοανατολικής αγοράς είναι ένας παράγοντας που ενδυναμώνει την αξιοπιστία της χώρας μας . Η Ελλάδα επίσης ως χώρα μέλος της Ένωσης της Ευρώπης έχει διασφαλίσει σημαντικούς οικονομικούς πόρους για την περίοδο 2007-2013. Η αξιοποίηση του ' ΚΠΣ η οποία μαζί με την εθνική και ιδιωτική συμμετοχή δημιουργούν ένα ευρύ χρηματοδοτικό πλαίσιο ύψους 40 δις ευρώ για την περίοδο 2007 -2013. Το πρόγραμμα έρευνας και τεχνολογίας μας δίνει δυνατότητα απορρόφησης 2,3 δις ευρώ. Η νέα κοινή αγροτική πολιτική μας διασφαλίσει ενισχύσεις ύψους 22 δις ευρώ.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν νέες μεγάλες επενδυτικές ευκαιρίες για όσους ξένους επενδυτές θέλουν και επιθυμούν να επενδύσουν σε μια χώρα η οποία χαρακτηρίζεται από υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, πολιτική σταθερότητα και από συνέπεια στην υποστήριξη της ειρήνης, και της εφαρμογής του διεθνούς δικαίου σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη μας. Να αναφέρουμε εδώ και την πρόσφατη είσοδο επενδυτικών αραβικών κεφαλαίων στον ελληνικό τραπεζικό τομέα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της οποίας είναι και η πρόσφατη επένδυση του DUBAI INVESTMENT GROUP, που συμμετείχε στη MARFIN FINANCIAL GROUP. Η συνεργασία με τις διπλωματικές και επιχειρηματικές δυνάμεις του αραβικού κόσμου θα βοηθήσει να αναπτύξουμε ακόμα περισσότερο την Ελληνική οικονομία.

2.3 Εμπόριο, Μεταφορές & Ναυτιλία

Τα τελευταία χρόνια γνώρισαν εντυπωσιακή αύξηση στις συναλλαγές και στο εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ της Ελλάδας και των Αραβικών χωρών , η οποία πλησιάζει το 50% αποτυπώνοντας έτσι την τάση για περαιτέρω αναβάθμιση των εμπορικών σχέσεων . Εξάλλου , η Ελλάδα ως φυσική πύλη εισόδου προς τα Βαλκάνια μπορεί να αποτελέσει το " στρατηγικό εφελτήριο " των Αραβικών χωρών για την προσέγγιση στις αγορές της Ευρώπης . Από την άλλη πλευρά , οι διευκολύνσεις και οι προσβάσεις που προσφέρουν οι

ελεύθερες εμπορικές ζώνες όπως το Ντουμπάι, κυρίως στις Αραβικές χώρες, συμβάλλουν στη δημιουργία ενιαίας οικονομικής συμμαχίας στην αγορά προϊόντων, υπηρεσιών και στον τομέα των επενδύσεων, δημιουργώντας μια σταθερή βάση για ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, αμοιβαίες συνεργασίες και επενδυτικές ευκαιρίες από Ελληνικής πλευράς .

Επιπλέον η ραγδαία ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου αυξάνει αναγκαστικά και κατακόρυφα τις διαμετακομιστικές ανάγκες και τόσο η Ελλάδα όσο και ο Αραβικός κόσμος επιδιώκουν να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις. Η στρατηγική θέση της Ελλάδας και το υψηλό επίπεδο ναυτιλιακού know - how θεωρούνται σημαντικά πλεονεκτήματα από τα οποία μπορούν να επωφεληθούν οι Αραβικές χώρες. Γι' αυτό άλλωστε έχει εκδηλωθεί και έντονο ενδιαφέρον από την Dubai port Authority. Παράλληλα

η Ελληνική Κυβέρνηση προετοιμάζει το έδαφος για τον εκσυγχρονισμό των Ελληνικών λιμένων με προϋπολογισμό ύψους 6 δις ευρώ . Οι ξένοι επενδυτές και κυρίως οι Άραβες σίγουρα θα ωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα αυτά και τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας. Εξετάζονται , επίσης, οι δυνατότητες της ναυτιλιακής σύνδεσης μεταξύ των Ελληνικών και Αραβικών λιμένων, όπως η επαναδραστηριοποίηση της απευθείας εμπορικής σύνδεσης (Βόλου -Ταρτούς ή Λατάκειας) με τη Συρία, και την αδελφοποίηση των Συριακών και Ελληνικών λιμένων, παράλληλα με τη δημιουργία αντίστοιχης γραμμής Κρήτη - Λιβύη . Στο χρηματοοικονομικό τομέα μελετάται η εισαγωγή μίας Ελληνικής Ναυτιλιακής Εταιρίας στο χρηματιστήριο του Dubai . Επίσης , υποστηρίζεται η ίδρυση μικτών Ελληνο-Αραβικών ναυτιλιακών εταιριών . Αξίζει να σημειωθεί ότι τα Αραβικά λιμάνια εκσυγχρονίζονται και αναπτύσσονται διευκολύνοντας ταυτόχρονα τις διοικητικές και τελωνειακές διαδικασίες με σκοπό την ανάπτυξη των εμπορικών ανταλλαγών και την ακτοπλοϊκή διακίνηση των επιβατών .

Στον τομέα των αερομεταφορών υπάρχει ευρύ πεδίο περαιτέρω ανάπτυξης της Αραβο-Ελληνικής συνεργασίας με τη δημιουργία περισσότερων απευθείας αεροπορικών συνδέσεων - κατά το πρότυπο της νέας γραμμής Αθήνα - Κάιρο , που ανέλαβε πρόσφατα η Aegean Airlines, συμβάλλοντας έτσι σε μεγαλύτερο άνοιγμα και ανταγωνισμό . Διαπιστώνεται επίσης, η ανάγκη δημιουργίας απευθείας αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ Αθήνας και αρκετών Αραβικών πρωτευουσών , κυρίως με όσες έχουν μεγάλη κίνηση, όπως το Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας και η Τρίπολη της Λιβύης , κάτι το οποίο θα προωθήσει τη μετακίνηση των επιβατών , τουριστών , επιχειρηματιών και το άνοιγμα καινούριων αγορών .

2.4 Ενέργεια & Ανανεώσιμες Πηγές

Στον τομέα της Ενέργειας και των Ανανεώσιμων πηγών τα περιθώρια στενότερης συνεργασίας ανάμεσα στην Ελλάδα και τον Αραβικό κόσμο είναι μεγάλα . Πέρα από τις υπάρχουσες σχέσεις και συμπράξεις ,όπως η κάλυψη κατά μέσο όρο >60% των ετησίων αναγκών της Ελλάδας σε πετρέλαιο από τις πετρελαιοπαραγωγές Αραβικές χώρες, κυρίως από Λιβύη και Σαουδική Αραβία .

Επίσης, η Ελλάδα εισάγει υγροποιημένο Φυσικό Αέριο από την Αλγερία . Από την άλλη τα αραβικά κεφάλαια συμμετέχουν σε ελληνικές εταιρίες πετρελαιοειδών (Saudi Aramco & Motor Oil Hellas) και κάνουν επενδύσεις σε ελληνικές εταιρίες, όπως ΕΛΛΠΕ & Kriti Oil ,για έρευνες εξεύρεσης κοιτασμάτων υδρογονανθράκων σε Αίγυπτο , Λιβύη και Υεμένη . Οι ευκαιρίες παρουσιάζονται και σε άλλους τομείς . Στην ηλεκτρική ενέργεια ,για παράδειγμα, με τη δημιουργία του " ακτυλίου Ηλεκτρικής Ενέργειας Μεσογείου " (διασύνδεση ηλεκτρ. δικτύων χωρών Ευρωμεσογειακής συνεργασίας – με το ηλεκτρ. ίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης , μέσο Ελλάδας, Γαλλίας και Ισπανίας) . Έτσι, η Ελλάδα καθίσταται ταυτόχρονα κόμβος και πύλη για την προσέγγιση μιας τεράστιας αγοράς 400 εκατ. Ανθρώπων .

Πρόθεση της Δ.Ε.Η είναι να προβεί σε επενδύσεις στον Αραβικό κόσμο μέσω μικτών επιχειρήσεων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών λόγω της σπουδαιότητας και των ευκαιριών που προσφέρει, σύμφωνα με τις οικονομικές εξελίξεις και την αυξανόμενη ζήτηση . Η Ελλάδα διαθέτει τεράστιες δυνατότητες σε ηλιακή και αιολική ενέργεια και έχει αρχίσει να πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις στους τομείς αυτούς, αναπτύσσοντας παράλληλα και την σχετική τεχνογνωσία. Αυτή την τεχνογνωσία μπορεί να εξαγάγει προς τον Αραβικό κόσμο, που διαθέτει άφθονη ανεκμετάλλευτη ηλιακή και αιολική ενέργεια συμβάλλοντας έτσι στη διάθεση και εξοικονόμηση ενέργειας . Κοινή είναι η διαπίστωση για τη σημασία της συνεργασίας σε αυτό το πλαίσιο, για την ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών και για την εκπαίδευση .

2.5 Τουρισμός

Η εξαιρετική πολιτιστική κληρονομιά των χωρών της περιοχής, η γεωγραφική εγγύτητα και η ιστορική παράδοση αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας. Τα κοινά στοιχεία και η τεράστια κληρονομιά της Ελλάδας και των Αραβικών χωρών στον τουριστικό τομέα, καθώς και οι υπάρχουσες υποδομές, συνθέτουν

το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα και δημιουργούν ένα πρόσθετο πεδίο επενδυτικών ευκαιριών . Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύονται τρεις βασικοί πυλώνες συνεργασίας της Ελλάδας με τις Αραβικές χώρες :

- * Η προσέλκυση τουριστών από την Ελλάδα προς τις Αραβικές χώρες και το αντίστροφο .
 - * Η δημιουργία κοινών < πακέτων > με έμφαση στον πολιτισμό και την ιστορία για την προσέλκυση επισκεπτών από τρίτες χώρες οι οποίοι επιθυμούν να ταξιδέψουν σε περισσότερες από μία χώρα σε ένα ταξίδι τους (τουριστική περιφέρεια) .
 - * Η αξιοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων για τη δημιουργία τουριστικών έργων στην Ελλάδα από Άραβες επενδυτές , αλλά και στις Αραβικές χώρες για Έλληνες επενδυτές .
- Ο τουρισμός διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στην ανάπτυξη των χωρών και των περιφερειών. Μια χώρα μπορεί να μετατραπεί σε οικονομική δύναμη στην περίπτωση που αξιοποιήσει όλες τις τουριστικές της υποδομές.

Να αναφέρουμε και το παράδειγμα του Λιβάνου με τις μεγάλες ζημιές που υπέστη ο τουριστικός τομέας στη χώρα εξαιτίας της βάρβαρης Ισραηλινής επίθεσης που διήρκεσε 33 ημέρες .Ο Υπουργός Τουρισμού του Λιβάνου έχει ευχαριστήσει επισήμως την Ελλάδα, επειδή ήταν η πρώτη Ευρωπαϊκή χώρα που πρόσφερε βοήθεια στη χώρα του, υπογραμμίζοντας ότι η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα έχει ήδη δρομολογηθεί. Κάλυψε επίσης την Ελληνική πλευρά να υποστηρίξει την πορεία αυτή, με την ενίσχυση της ακτοπλοΐας και του πολιτιστικού τουρισμού, ζητώντας τη λήψη ψηφισμάτων που να φωτίζουν την πορεία με σκοπό την κατάρτιση σχεδίων και προγραμμάτων για την ανάπτυξη του Λιβάνου και ιδιαίτερα του τουριστικού τομέα. Κλείνοντας την ευχαριστία του πρόσθεσε επίσης ότι οι Άραβες λέγανε παλιά ότι ο Καχτάν είναι αδελφός του Ιονάν (Έλληνα), θέλοντας να αναδείξουν τη συγγένεια και τη σχέση μεταξύ των δύο μεγαλειωδών πολιτισμών .

2.6 Δημόσια Έργα & Κατασκευές

Στον τομέα των κατασκευών το ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στη δραστηριοποίηση ελληνικών κατασκευαστικών εταιριών στις Αραβικές χώρες, διότι απλούστατα μπορούν πλέον τόσο από άποψη μεγέθους όσο και από άποψη τεχνογνωσίας και συσσωρευμένης κατασκευαστικής εμπειρίας, να σταθούν ισάξια απέναντι στο διεθνή ανταγωνισμό. Ταυτόχρονα ,πολλές από αυτές έχουν αποκτήσει, τα τελευταία χρόνια, εξειδίκευση και στην κατασκευή έργων στον τομέα των υδρογονανθράκων (Πετρέλαιο και Φυσικό Αέριο), τομέα ειδικού ενδιαφέροντος για τον Αραβικό κόσμο. Εξάλλου, τα Ελληνικά γραφεία μελετών έχουν αποκτήσει διεθνή φήμη για την ποιότητα της δουλειάς τους και

τις εξαιρετικά ανταγωνιστικές αμοιβές. Ακόμη ο ενδεδειγμένος τρόπος της Αραβο-Ελληνικής συνεργασίας είναι η ίδρυση μικτών επιχειρήσεων με τον ιδιωτικό τομέα, παράλληλα με την προώθηση του ρόλου των από κοινού εμπορικών αποστολών, πράγμα που θα συμβάλλει στην είσοδο περισσότερων Ελληνικών εταιριών στον κατασκευαστικό τομέα και στον τομέα των υδρογονανθράκων στο Αραβικό κόσμο.

2.7 Υπηρεσίες Υγείας

Έχει διαπιστωθεί μεγάλο Ελληνικό ενδιαφέρον για την Αραβική περιοχή όσον αφορά και τις Υπηρεσίες Υγείας, ενός τομέα με μεγάλη σημασία παρά το γεγονός ότι είναι περιορισμένου ενδιαφέροντος όσον αφορά στην ανάπτυξη διμερών σχέσεων των Αραβικών χωρών με την Ελλάδα. Εν τούτοις υπάρχει προοπτική ενδυνάμωσης των σχέσεων ανάμεσα στους φορείς υγείας και στην προώθηση του ρόλου του ιδιωτικού τομέα. Οι μορφές συνεργασίας δύνανται να επικεντρωθούν στον κοινό σχεδιασμό προγραμμάτων ιατρικής έρευνας, ανάπτυξης και εκπαίδευσης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού από νοσηλευτικά ιδρύματα και πανεπιστήμια, στις κοινές δράσεις στον τομέα προληπτικής ιατρικής, την κατασκευή, τον εξοπλισμό και τη βελτίωση των υποδομών νοσοκομείων, ιατρικών και διαγνωστικών κέντρων. Όλα αυτά έρχονται να συμπληρώσουν "παραδοσιακούς" τομείς, όπως η παροχή υπηρεσιών υγείας και περίθαλψης, η ανταλλαγή ιατρικής γνώσης και τεχνογνωσίας, δίνοντας το στίγμα για την κατεύθυνση της μελλοντικής Αραβο-Ελληνικής συνεργασίας. Επίσης υπάρχουν οι δυνατότητες παροχής ιατρικών υπηρεσιών και επενδύσεων με τη σύμπραξη Ελληνικών και Αραβικών εταιριών, όπως γινόταν και στη δεκαετία του εξήντα και εβδομήντα ο ρόλος της Ελλάδας είχε επικεντρωθεί στον τομέα της επιμόρφωσης και εκπαίδευσης πλήθους Αράβων ιατρών και χειρουργών, που αποφοίτησαν από Ελληνικά πανεπιστήμια και κατέχουν σημαντικές θέσεις στην Ελλάδα και τον Αραβικό χώρο.

Σημαντικά βήματα έχουν γίνει επίσης όσον αφορά την παγκοσμιοποίηση του τομέα υγείας, τη συνειδητοποίηση της σημασίας του τουρισμού υγείας και την αναγκαιότητα ανάπτυξης άλλων δομών, όπως συγκοινωνιών, ασφάλειας, τηλεπικοινωνιών και την εφαρμογή της αξιοπιστίας και της διαφάνειας με σκοπό την ανάπτυξη νέων τουριστικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών. Επίσης, με τα προγράμματα ιδιωτικοποίησης προσελκύονται Αραβικές και Ελληνικές επενδύσεις για κοινές επιχειρήσεις, πράγμα που επιφέρει περισσότερα κέρδη και μεταφορά της τεχνογνωσίας σε αυτόν το σημαντικό τομέα, όπου κάθε κράτος προβαίνει σε αναδιάρθρωση και προσέλκυση κεφαλαίων.

2.8 Εκπαίδευση

Συνειδητοποιώντας τη σημασία της γνώσης και της εκπαίδευσης, η Ελλάδα και οι Αραβικές χώρες δείχνοντας κατανόηση ο ένας στον άλλο ειδικά στη σημερινή παγκόσμια συγκυρία για λόγους γεωπολιτικούς , ιστορικούς , πολιτιστικούς και οικονομικούς , δίνουν έμφαση και επενδύουν στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την περαιτέρω προσέγγιση Αράβων και Ελλήνων .Για το λόγο αυτόν έχουν προταθεί τα εξής:

* Ίδρυση τμήματος Αραβικών Σπουδών σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ελληνικά Ιδρύματα με δυνατότητα σπουδών σε θέματα γλώσσας , πολιτισμού και οικονομίας του Αραβικού κόσμου .

* Οι συνεργασίες μεταξύ Αραβικών και Ελληνικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην εκπαίδευση και κατάρτιση διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, στην ανταλλαγή φοιτητών, σε κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα θεωρούνται μεγάλης σημασίας επένδυση με μακροπρόθεσμη απόδοση (όπως πάντοτε η εκπαίδευση θεωρείται μακροπρόθεσμη επένδυση).

* Μεγάλης σημασίας και μάλιστα άμεσης απόδοσης επένδυση θεωρείται η διοργάνωση κοινών σεμιναρίων επιμόρφωσης και κατάρτισης σε οικονομικά, εμπορικά και πολιτιστικά θέματα από τα μικτά επιμελητήρια, επιχειρήσεις και άλλους φορείς.

* Για τη γεφύρωση του γνωστικού χάσματος μεταξύ των δύο πλευρών κυρίως σε ιστορικό και πολιτιστικό επίπεδο είναι αναγκαία η μετάφραση αρκετών βιβλίων από τα αραβικά και αντίστροφα. Επίσης, έχει προταθεί η ιδέα έκδοσης Αραβο-ελληνικού και Ελληνο-αραβικού λεξικού , κάτι το οποίο λείπει από τις Αραβικές και Ελληνικές βιβλιοθήκες.

* Σημαντικός είναι και ο ρόλος των Αραβικών πολιτιστικών κέντρων στην Ελλάδα για τη συνέχιση της Αραβο-Ελληνικής πολιτιστικής παράδοσης . Αξίζει να σημειωθεί ότι ελληνικά μορφωτικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα συμμετείχαν στο παρελθόν- και συνεχίζουν -στην εκπαίδευση και κατάρτιση Αράβων που δραστηριοποιούνται σε επιχειρήσεις του ελληνικού χώρου

2.9 Η Ελλάδα βάση διεξόδου των Αραβικών κρατών στην Ευρώπη

Η Ελλάδα είναι η πιο κοντινή χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις Αραβικές χώρες , διατηρώντας εξαιρετικές ιστορικές και γεωγραφικές σχέσεις και υιοθετώντας νέες

ρυθμίσεις που ενθαρρύνουν τον ξένο επενδυτή αφού διαθέτει πλήθος ευκαιριών .Επομένως οι Άραβες μπορούν να χρησιμοποιήσουν την Ελλάδα σαν βάση για διείσδυση στα Βαλκάνια και την Ευρώπη.

Προς αυτή την κατεύθυνση οδηγούν οι μεταρρυθμιστικές πολιτικές που ακολουθούν οι Αραβικές χώρες για την απελευθέρωση των αγορών και των οικονομιών τους, καθώς και η δημιουργία Αραβικής ζώνης ελεύθερου εμπορίου με σκοπό την Αραβική οικονομική συμμαχία για την εξασφάλιση της μεγάλης Αραβικής αγοράς των προϊόντων , υπηρεσιών και επενδύσεων. Είναι ήδη εμφανής η παρουσία Αραβικών και ξένων εταιριών στην Ελλάδα που λειτουργούν ως συντονιστικό κέντρο προς Αραβικές χώρες, Ευρώπη και Ασία.

Ο λόγος για τις εταιρίες CCC & IKEA, οι οποίες χάρη στο νόμο 89/67 και τις διευκολύνσεις που τους παρέχονται δραστηριοποιούνται εδώ και 25 χρόνια στην Ελλάδα . Ο νέος νόμος 3427/05 θεωρήθηκε με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία με κεντρική ιδέα το Business Coordination Center σε συνδυασμό με την προβλεπόμενη από τον ΟΟΣΑ μέθοδο "cost plus". Αυτό συμβάλλει στην προσέλκυση εταιριών που δραστηριοποιούνται στην παροχή συμβουλευτικών και διοικητικών υπηρεσιών με ποσοστό κέρδους που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 5% ,ενώ υπόκεινται στους συντελεστές φόρου εισοδήματος που ισχύουν για όλες τις επιχειρήσεις.

Το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι αυτό της γραφειοκρατίας, όπως και κάποιες διαδικασίες που επηρεάζουν τη δραστηριότητα των εταιριών, όμως οι νομοθετικές τροποποιήσεις και βελτιώσεις λογικά θα εξαλείψουν αυτά τα Εμπόδια . Επιπλέον η περιοχή του Αιγαίου αποτελεί πρώτη προτεραιότητα τόσο για την Ελλάδα όσο και για τα αραβικά κράτη, ενώ για την ίδια περιοχή και η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει έργα για περισσότερη συνεργασία με τους επιχειρηματίες και τις εταιρίες στις Αραβικές χώρες. Επίσης η χρηματοδότηση του κέντρου προώθησης και υποστήριξης επιχειρηματικότητας, η διοργάνωση συμπληρωματικών δράσεων, όπως οικονομικά φόρουμ, partenariat και εκθέσεις , συμβάλουν στην εξωστρέφεια και την ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας με τις Αραβικές χώρες.

3. Οι Ελληνοαραβικές Οικονομικές Σχέσεις

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε λοιπόν ότι τον τελευταίο καιρό η προσπάθεια, που επί χρόνια η Ελλάδα κατέβαλε για προσέλκυση των Αραβικών κεφαλαίων, έχει αρχίσει να

ευδοκιμεί . Αυτό δε σημαίνει ότι βρισκόμαστε σε μία ιδανική κατάσταση . Υπάρχουν ακόμα πολλά προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν. Το Ελληνικό κράτος έχει κάνει πολλά για την προσέλκυση των ξένων επενδύσεων, αλλά μένουν ακόμα αρκετά να γίνουν, όπως π.χ. η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας. Επιπλέον πολλοί από τους επιχειρηματίες ενώ θεωρούν ότι οι κινήσεις εξωστρέφειάς τους είναι σημαντικές, πιστεύουν ότι δεν υποστηρίζονται επαρκώς από το κράτος.

Για την παρούσα κατάσταση, όσον αφορά την εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων, φταίει η κακοδαιμονία του ελληνικού επιχειρείν, που προσδιορίζεται από ευθύνες τόσο του κράτους όσο και των ίδιων των επιχειρήσεων. Όσον αφορά τις κρατικές ευθύνες, ο Ν. Χριστοδουλάκης λειτουργεί ένα όργανο υπό την προεδρία του το οποίο έχει το ρόλο Εθνικού Συμβουλίου Εξαγωγών. Στο συμβούλιο αυτό καταγράφονται τα ζητήματα, οι απόψεις και προτείνονται λύσεις, το κράτος πρέπει να άρει τις δυσκολίες που δημιουργεί στις ελληνικές επιχειρήσεις που θέλουν να εξαγουν, όπως και στις ξένες επιχειρήσεις που θέλουν να έλθουν στη χώρα μας. Σε ό,τι παράγει πλούτο, το ελληνικό κράτος χρειάζεται βελτίωση . Για να είμαστε όμως δίκαιοι να αναφέρουμε ότι αντίστοιχα προβλήματα έχει και ο ιδιωτικός τομέας.

Ικανοποιημένος από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και βολεμένος με τις κοντινές αγορές, ο ιδιωτικός τομέας δεν ρισκάρει τίποτε, δεν σκέπτεται εμπορικά, δεν έχουν ως κριτήριο τις νευραλγικότερες περιοχές. Τα προβλήματα του ιδιωτικού τομέα, είναι κυρίως προβλήματα εσωστρέφειας . Το ελληνικό επιχειρείν δεν βλέπει τις πηγές παραγωγής του πλούτου με καθαρούς και διαφανείς όρους. (*www.economia.gr 2-12-07*) Το ελληνικό κράτος δεν μπορεί να πάρει από το αυτί τους επιχειρηματίες, απλά οφείλει να διευκολύνει —στο μέτρο που μπορεί— υφιστάμενες επιχειρήσεις στην αλλοδαπή, εμπορικές και επενδυτικές, ή επιχειρήσεις που επιθυμούν να μεταβούν στο εξωτερικό αλλά δεν το τολμούν.

Από την άλλη μεριά παρ' όλες τις προσπάθειες, τις μεταρρυθμίσεις και το άνοιγμα των αγορών τους που επιδιώκουν πολλά αραβικά κράτη,— πολλές από αυτές δε με την αρωγή και της ΕΕ , με την οποία έχουν ειδική σχέση (Μεσογειακές χώρες) - προσπαθώντας να βελτιώσουν το επενδυτικό τους περιβάλλον και να προσελκύσουν άμεσες επενδύσεις, ιδιαίτερα στον τομέα της απελευθέρωσης της οικονομίας, παραμένουν ακόμα πολλές δυσχέρειες. Παρά τη μεταρρυθμιστική πολιτική που ακολουθούν, οι ξένοι επενδυτές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ορισμένο αριθμό δυσκολιών στην επιχειρηματική και επενδυτική τους δραστηριότητα στις Αραβικές χώρες .

Στα παραπάνω να προσθέσουμε ότι τα εμπόδια τα οποία ενδεχομένως να απειλούν το κοινό συμφέρον των εμπορικών ευκαιριών, συνοψίζονται στα εξής:

- 1) Αδυναμία ανταλλαγής πληροφοριών από τις δύο πλευρές σχετικά με τις εμπορικές ευκαιρίες.
- 2) Ενθάρρυνση και εμπέδωση της ιδέας της ανταλλαγής εμπορικών αποστολών μεταξύ των δύο πλευρών .
- 3) Ανάγκη προώθησης και εκτέλεσης των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών που έχουν υπογραφεί .
- 4) Διευκρίνιση και ευρεία γνωστοποίηση του νέου επενδυτικού νόμου και των άλλων νομοθεσιών στην Ελλάδα .
- 5) Εμβάθυνση και συνέχιση της πολιτιστικής ανταλλαγής .
- 6) Τα πιο πρόσφατα εμπόδια που περιορίζουν την επαφή και τη συνεργασία μεταξύ των Αράβων και Ελλήνων Επιχειρηματιών, είναι το θέμα των διαδικασιών εισόδου και διαμονής στην Ελλάδα, κυρίως δε οι περισσότερες Αραβικές χώρες επιδεικνύουν μεγάλη ελαστικότητα στη χορήγηση βίζας στους Έλληνες .

3.1 Η Μεσογειακή πολιτική της Ελλάδας

Σταθερή πολιτική της Ελλάδας έναντι των χωρών της Μεσογείου, που ανήκει στο γεωγραφικό περίγυρό της, είναι η διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη σχέσεων γειτονίας και φιλίας τόσο στο διμερές όσο και στο πολυμερές επίπεδο. Βασικός στόχος της ελληνικής πολιτικής είναι να προωθήσει στη διεθνή επιχειρηματική κοινότητα την εικόνα της χώρας μας ως κέντρου εγκατάστασης των στρατηγείων και των διαχειριστικών ή ερευνητικών κέντρων μεγάλων επιχειρήσεων που προσβλέπουν στην ευρύτερη αγορά της περιοχής μας. Προς την κατεύθυνση αυτή αναπτύσσονται δράσεις είτε περιφερειακές είτε επικεντρωμένες σε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς και οικονομικούς κλάδους. (Στυλιανίδης Ε., 2006) Με τις μεσογειακές χώρες της Ευρώπης, οι σχέσεις αυτές, εμπίπτουν και διέπονται κυρίως από το πολιτικό, οικονομικό και νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τις αραβικές χώρες και με το Ισραήλ, οι σχέσεις αυτές αναπτύσσονται σε τρία επίπεδα ήτοι διμερώς, στο πλαίσιο των σχέσεων ΕΕ- Μεσογείου και στο πλαίσιο του Μεσογειακού Forum. Στο διμερές επίπεδο, οι σχέσεις της Ελλάδας με τις αραβικές χώρες και με το Ισραήλ έχουν βαθιές ιστορικές ρίζες που συνδέονται, μεταξύ άλλων, και με τη μακραίωνη

παρουσία ελληνικών παροικιών στην περιοχή της Μεσογείου. Σήμερα, οι σχέσεις αυτές διέπονται από πλούσιο συμβατικό πλαίσιο, το οποίο διευκολύνει τη στενή συνεργασία σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. 6ο μέλος της ΕΕ, η Ελλάδα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην Ευρω-μεσογειακή Συνεργασία, προσβλέποντας σε κοινούς στόχους ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας στην περιοχή. Οι σχέσεις αυτές βεβαίως επηρεάζονται, αλλά δεν κυριαρχούνται, από την εξέλιξη και τις εντάσεις του παλαιστινιακού προβλήματος. Μετά την εδραίωση της παρουσίας του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου στις αγορές της νοτιοανατολικής Ευρώπης στο επίκεντρο της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας έχουν περιέλθει οι ελληνοαραβικές σχέσεις. Ύστερα από μακρά περίοδο «σνομπισμού» απέναντι στους Αραβες, που χαρακτήρισε την ελληνική εξωτερική πολιτική στο όνομα προφανώς της ευρωπαϊκής τροχιάς, οι Έλληνες επενδυτές επιχειρούν, με ρίσκο είναι η αλήθεια λόγω της ρευστότητας που επικρατεί στην περιοχή, δράσεις στις αγορές της βόρειας Αφρικής, της Μέσης Ανατολής και του Κόλπου. Ο πρωθυπουργός, ο Πρόεδρος της ημοκρατίας και βεβαίως το υπουργείο Εξωτερικών δημιουργούν τους δρόμους, διευκολύνοντας το ελληνικό επιχειρηματικό άνοιγμα.

Η αναθέρμανση των σχέσεων και η σηματοδότηση του ανοίγματος της οικονομικής μας διπλωματίας στον αραβικό κόσμο έγινε με την επίσημη επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στο Κάιρο ενάμισι χρόνο πριν. Έκτοτε γίνεται μια προσπάθεια να αποκτήσει πρακτική διάσταση αυτή η σχέση, γι' αυτό και όλοι οι κυβερνητικοί παράγοντες και ο πολιτειακός άρχων έχουν επισκεφθεί την περιοχή. Η Αίγυπτος είναι μια δυναμική αγορά 72.000.000 καταναλωτών και «συνομιλεί» με τρεις αγορές, την αραβική, τη μεσογειακή και την αφρικανική. Αντιμετωπίζεται ως πύλη στις συγκεκριμένες αγορές και θέλουμε να αντιμετωπίζει την Ελλάδα ως πύλη των προϊόντων της για τις αγορές της Βαλκανικής και της Μαύρης Θάλασσας. Πέρα από την οικονομική, υπάρχει όμως και η πολιτική πλευρά. Οι δύο χώρες εκπροσωπούν δύο πολιτισμούς που έχουν μάθει να σέβονται ο ένας τον άλλο, να συνεργάζονται και να αλληλοεκτιμώνται. Η συνεργασία μας είναι ένα ισχυρό μοντέλο και στέλνει ένα μήνυμα στη διεθνή κοινότητα, είναι η συνεργασία της δημοκρατικής Ευρώπης και της χριστιανικής κοινωνίας με το μετριοπαθές Ισλαμ. *(Καθημερινή 02-07-2006)*

Η Ελλάδα υποστηρίζει με συνέπεια και με συνεχείς παρεμβάσεις στους εταίρους και συμμάχους της την επίλυση του Παλαιστινιακού προβλήματος, με τη δημιουργία ανεξάρτητου και βιώσιμου παλαιστινιακού κράτους. Ενός κράτους δίπλα στο Ισραήλ, με το οποίο θα υπάρχουν οι νομικές και πραγματικές συνθήκες αμοιβαίας αναγνώρισης και συνεργασίας. Η Ελλάδα υποστηρίζει επίσης την ενότητα, την κυριαρχία και την εδαφική

ακεραιότητα του Ιράκ. Το γεγονός ότι η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του πρωθυπουργού Μαλίκι έλαβε την εμπιστοσύνη του Ιρακινού Κοινοβουλίου θεωρείται ως ένα σημαντικό βήμα προς την εθνική συμφιλίωση και τη δημοκρατία. Εμείς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και ολόκληρη η ιεθνής Κοινότητα, θα πρέπει να υποστηρίξουμε σταθερά τη νέα κυβέρνηση. Το μεγαλύτερο, βέβαια, στοίχημα που πρέπει να κερδηθεί είναι το διπλό στοίχημα της ανοικοδόμησης και της ασφάλειας. Προς την κατεύθυνση αυτή οι προσπάθειές μας πρέπει να είναι επίμονες και άριστα συντονισμένες.

Εδώ και τέσσερα χρόνια, στο πλαίσιο τουλάχιστον της οικονομικής διπλωματίας, η Ελλάδα κινείται με ξεκάθαρη στρατηγική και προωθεί συγκεκριμένα ανοίγματα, τα οποία μπορούν να την ξαναβάλουν στο παιχνίδι της περιοχής και μάλιστα πρωταγωνιστικά. Αφού ενισχύθηκε η παρουσία της στα Βαλκάνια, όπου 3.500 επιχειρήσεις έχουν επενδύσει 12 δισ. ευρώ, συνέχισε το σημαντικό της άνοιγμα στις παρευξείνιες χώρες, όπου προωθείται και ένα σημαντικό οραματικό σχέδιο, ο "δρόμος των Αργοναυτών", ο οδικός άξονας δηλαδή που θα ξεκινάει από το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, θα συνεχίζει σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Μολδαβία, θα πηγαίνει στην Οδησό και Μαριούπολη, το Νοβοσιρίσκ –όπου φορτώνονται τα πετρέλαια της Ρωσίας– θα διασχίζει τη Γεωργία, θα περνάει από Σαμψούντα, Άγκυρα, Κωνσταντινούπολη και θα καταλήγει στη δεύτερη γέφυρα του Έβρου.

Το σχέδιο, που έχει βρει ανταπόκριση από την τουρκική, ρωσική και ουκρανική πλευρά, φέρνει κοντά τους λαούς της περιοχής και δημιουργεί έναν νέο οικονομικό χώρο. Το τρίτο μεγάλο οικονομικό άνοιγμα της Ελλάδος, το οποίο άρχισε να πραγματοποιείται το 2004, είναι προς τον αραβικό κόσμο, δηλαδή τις μεσογειακές χώρες, Βόρειο Αφρική, Μέση Ανατολή και τις χώρες του Κόλπου. Αυτό συντελέστηκε σταδιακά. Οργανώθηκε ένα μεγάλο συνέδριο το 2005 για να προετοιμαστεί, προηγήθηκε η επίσκεψη του πρωθυπουργού στο Κάιρο, επισκέφθηκε ο Πρόεδρος της ημοκρατίας μια σειρά κρατών – Λιβύη, Αίγυπτος, κράτη του Κόλπου– η υπουργός Εξωτερικών έθεσε υπό την αιγίδα της ένα μεγάλο ελληνοαραβικό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο από το μεικτό επιμελητήριο. Επίσης το ελληνικό σχέδιο συμπληρώνει η αναπτυξιακή πολιτική που ασκείται στις χώρες αυτές με την παροχή βοήθειας για την ανασυγκρότησή τους και τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση της φτώχειας, με παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας, των υποδομών, του περιβάλλοντος, κ.λ.π.

Όλη αυτή η κινητικότητα εξελίσσεται σ' ένα ανήσυχο περιβάλλον, λόγω των δραματικών εξελίξεων στο Ιράκ και το Ιράν και του κλίματος ρευστότητας που αυτές προκαλούν

ευρύτερα στον αραβικό κόσμο αποτελώντας εμπόδιο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες των επενδυτών. Η αλήθεια είναι ότι όπου οι Έλληνες μπήκαν με ρίσκο, όταν οι υπόλοιποι τους βρήκανε μέσα εξαργύρωσαν πολύ ακριβά τη στρατηγική τους τοποθέτηση. Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον ρίσκου και αστάθειας οι Έλληνες έχουν πολύ περισσότερες πιθανότητες να πετύχουν: Πρώτον, γιατί γνωρίζουν τη νοοτροπία των λαών αυτών. Δεύτερον, γιατί έχουν παραδοσιακά καλές σχέσεις μαζί τους. Τρίτον, διότι διαθέτουν την ευελιξία λόγω της δομής των επιχειρήσεών τους, ώστε να αντιμετωπίσουν τα όποια προβλήματα και να κερδίσουν τη συμπάθεια της αγοράς στην οποία απευθύνονται. Αν αυτά τα ρίσκα αναληφθούν, με τη βοήθεια πάντα της πολιτείας και με την αξιοποίηση της καλής διακρατικής σχέσης, είναι βέβαιο ότι τη στιγμή που θα ανοίγει αυτή η αγορά και για τους υπόλοιπους επενδυτές, οι Έλληνες θα έχουν τοποθετηθεί έξυπνα σε στρατηγικά σημεία, σε στρατηγικούς τομείς, κεφαλαιοποιώντας υπέρ της ελληνικής μας οικονομίας και της εξωτερικής πολιτικής την πρωτοβουλία που πολύ νωρίς ανέλαβαν. *(Καθημερινή 02-07-2006)*

Στο πλαίσιο της υφιστάμενης ελληνικής πολιτικής για την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας, η Υπηρεσία ιεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΑΣ-Hellenic AID) έχει καταρτίσει ένα διμερές πρόγραμμα συνεργασίας με τις Αραβικές χώρες, το ύψος του οποίου, μέχρι το 2004, είχε φθάσει στα 51 εκατ. Ευρώ περίπου. Το μεγαλύτερο μέρος του ανωτέρω ποσού διατέθηκε για αναπτυξιακούς σκοπούς (τεχνική βοήθεια, κατασκευαστικά και εγγειοβελτιωτικά έργα, υποδομές), ενώ ένα μικρότερο μέρος αποτέλεσε ανθρωπιστική βοήθεια. *(Στυλιανίδης Ε., 2006)*

Η Ελλάδα παρέχει επίσης σημαντική οικονομική βοήθεια προς τις Αραβικές χώρες και μέσω της ενεργού συμμετοχής της, είτε αυτοτελώς, είτε ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε πολυμερή Προγράμματα Αναπτυξιακής Συνεργασίας ιεθνών Οργανισμών όπως π.χ. τα Ηνωμένα Έθνη, ο Ο.Ο.Σ.Α., η ιεθνής Τράπεζα κλπ. Στη πρόσφατη κρίση στο Λίβανο, η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που απέστειλε ανθρωπιστική βοήθεια και η πρώτη που διαμετακόμισε με σκάφη του ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού 2,861 εγκλωβισμένους. Μέχρι σήμερα, η συνολική ανθρωπιστική βοήθεια που έχει αποσταλεί στο Λίβανο, σε υπηρεσίες ή εκατοντάδες τόνους φαρμακευτικό ή άλλο υλικό, αποτιμάται σε 2,5 εκ. Ευρώ και στην επόμενη φάση θα ξεπεράσει τα 5 εκ. €. *(Στυλιανίδης Ε., 2006)*. «*Ακόμα και κατά την κρίση του Σουέζ, η Ελλάδα βοήθησε ουσιαστικά την Αίγυπτο, παρ' όλες τις συνέπειες που αυτό είχε στις σχέσεις της με τους συμμάχους της*» θύμισε σε άραβες επιχειρηματίες και στους πρέσβεις των αραβικών χωρών στην Αθήνα η υπουργός Εξωτερικών κυρία **Ντόρα Μπακογιάννη**, μιλώντας σε γεύμα που παρέθεσε το Αραβοελληνικό

Επιμελητήριο τον Ιούλιο του 2006. Τη χειροκροτούσαν ακατάπαυστα όταν θύμισε ότι «ο ίδιος ο Προφήτης Μωάμεθ προστάτευσε την περίφημη Μονή της Αγίας Αικατερίνης στο Σινά και οι διάδοχοί του όλες τις Μονές και τα Πατριαρχεία της περιοχής», τονίζοντας ότι «η εκπληκτική σύνθεση του ελληνικού και του αραβικού πολιτισμού» στο παρελθόν «αποτελεί την πλέον εντυπωσιακή διάψευση της ρηχής, πρόσφατης θεωρίας περί συγκρούσεως πολιτισμών». (Το ΒΗΜΑ, 06/08/2006)

Στο πολυμερές επίπεδο, η Ελλάδα είναι ιδρυτικό μέλος του Μεσογειακού Forum, το οποίο εγκαινιάσθηκε, το 1994, στην Αλεξάνδρεια. Έκτοτε το Forum αποτέλεσε όχι μόνο όργανο πολιτικής αλλά και εργαστήριο ιδεών. Η Ελλάδα άσκησε την Προεδρία το 2002 και συμμετέχει σε όλες τις συνόδους σε επίπεδο Υπουργών και Υψηλών Αξιωματούχων. Η Ελλάδα, που παραδοσιακά διατηρεί τις καλύτερες σχέσεις με όλο τον αραβικό κόσμο, σε καιρό ειρήνης ή πολέμων, που έστησε γέφυρες ειρήνης και συνεργασίες με όλες τις αραβικές χώρες μέσω του ελληνισμού της που φιλοξενήθηκε στις χώρες αυτές, που και η ίδια με τη σειρά της υποδέχθηκε έναν πολύ μεγάλο αριθμό Αράβων και ιδιαίτερα Λιβανέζων προσφύγων στη δεκαετία του 1970, διακατέχεται από ζωντανή επιθυμία για εμπέδωση της ειρήνης, της ευημερίας και της οικονομικής ανάπτυξης σε όλη την περιοχή. (Στυλιανίδης Ε., 2006)

Με βάση πάντως το ιστορικό παρελθόν, κατά το οποίο η Ελλάδα διατήρησε αδιάλειπτες φιλικές σχέσεις με το σύνολο των χωρών της Μεσογείου, που αποτέλεσαν το λίκνο θρησκειών και πολιτισμών, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση και βαρύτητα στην ανάγκη συντήρησης ενός αδιάκοπου διαλόγου μεταξύ λαών με διαφορετικές πολιτισμικές παραδόσεις. Θεωρεί δε τούτο ακρογωνιαίο λίθο μιας ειρηνικής σχέσης.

3.2 Ευρω-μεσογειακή Συνεργασία

Η ευρωμεσογειακή συνεργασία (ΕΜΣ) ως πολυμερής σχέση, λειτουργεί από το Νοέμβριο 1995, με την υιοθέτηση της διακήρυξης της Βαρκελώνης. Διανύει το 10ο έτος από την ίδρυσή της και έχει στόχο να επιτύχει σύσφιξη των σχέσεων των δύο πλευρών, προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας ζώνης ειρήνης, σταθερότητας και ευημερίας στην περιοχή. Προγραμματίζεται ο εορτασμός της 10ης επετείου το Νοέμβριο 2005 στη Βαρκελώνη, όπου πέραν της αξιολόγησης των πεπραγμένων της 10ετίας αναμένεται ο αναπροσδιορισμός των προτεραιοτήτων της μελλοντικής περιόδου της ΕΜΣ.

Η πολιτική αυτή αποτελεί τον κεντρικό μηχανισμό εφαρμογής της πολιτικής της ΕΕ στην περιοχή, και ήδη συμπληρώνεται από τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας. Παράλληλα προς τα ανωτέρω αναπτύχθηκε πρόσφατα και η πρωτοβουλία για τη Στρατηγική Εταιρική σχέση με τη Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή, που σκοπεύει να προωθήσει μεταρρυθμίσεις, σε πνεύμα εποικοδομητικής συνεργασίας. Η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στις διαδικασίες εφαρμογής της ΕΜΣ, καθώς και στη διαμόρφωση των παραμέτρων που θα καθορίσουν το μέλλον της. Στο πλαίσιο αυτό, η χώρα μας αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου, την προώθηση μέτρων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των εταίρων, την προώθηση των επενδύσεων στις χώρες της Μεσογείου για την ενίσχυση της διαδικασίας μεταρρυθμίσεων, την προώθηση μέτρων συνεργασίας στον τομέα της καιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων, την ενίσχυση του διαλόγου πολιτισμών μέσω του Ιδρύματος Anna Lindh, καθώς και την ενίσχυση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και μέσω της Ευρωμεσογειακής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης στη διαδικασία της Βαρκελώνης.(www.mfa.gr)

3.3 Αραβική Εμπορική Ελεύθερη Ζώνη (GAFTA)

Η Μεγάλη Αραβική Εμπορική Ελεύθερη Ζώνη (GAFTA), εφαρμόζεται ανάμεσα στις Αραβικές χώρες σύμφωνα με την απόφαση του συμβουλίου των χωρών του Αραβικού Συνδέσμου σε επίπεδο κορυφής. Η συμφωνία εφαρμόζεται από 1/1/1998 με τη σταδιακή τελωνειακή μείωση τελών και φόρων στα αγαθά και στα προϊόντα Αραβικής προέλευσης μέχρι να επιτευχθεί μηδενισμός των τελωνειακών δασμών ως το 2010 . Η δημιουργία της Ελεύθερης ζώνης ολοκληρώθηκε στις 1/1/2005 και από εκείνη τη ημερομηνία απελευθερώθηκαν εξ ολοκλήρου τα Αραβικά προϊόντα (βιομηχανικά και αγροτικά), τα οποία εισέρχονται στις αγορές των χωρών μελών στη (GAFTA).

Σήμερα υπάρχουν 17 Αραβικές χώρες που είναι μέλη στην Ζώνη:

Ιορδανία, Εμιράτα, Μπαχρέιν, Τυνησία, Σαουδική Αραβία, Σουδάν, Συρία , Ιράκ, Παλαιστίνη , Σουλτανάτο του Ομάν, Αίγυπτος, Λιβύη , Κουβέιτ, Λίβανος, Κατάρ, Μαρόκο και Υεμένη.

Η περιοχή αυτή έχει ως σκοπό τη δημιουργία Κοινής Αραβικής Αγοράς που επιτρέπει τη διακίνηση των προϊόντων και των αγαθών ανάμεσα στις Αραβικές χώρες χωρίς περιορισμούς και τελωνεία πράγμα που θα διευκολύνει την αύξηση των εμπορικών συναλλαγών και την προσέλκυση των Αραβικών και ξένων επενδύσεων για την αξιοποίηση των ποικίλων προνομίων αυτής της περιοχής .

Η Μεγάλη Αραβική Εμπορική Ελεύθερη Ζώνη έχει βελτιώσει αισθητά το επενδυτικό περιβάλλον και στη Συρία μαζί με τη θέσπιση του νέου επενδυτικού νόμου και τις διευκολύνσεις, απαλλαγές και εγγυήσεις που προσφέρει στον ξένο επενδυτή. Η Συρία επέτρεψε τη δημιουργία και λειτουργία Ιδιωτικών Τραπεζών, παράλληλα με νέες νομοθεσίες για τη δημιουργία ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιριών σε σύγκριση με την παλαιά νομοθεσία και το μονοπώλιο του Κρατικού Τομέα . Ο νέος επενδυτικός νόμος διαίρεσε τη Συρία σε τρεις μεγάλες βιομηχανικές περιοχές. (Δαμασκός - Χούμς - Χαλέπι) Οι σημερινές συνθήκες στη Συρία χαρακτηρίζονται ως οι πλέον κατάλληλες για κοινές επενδύσεις και εταιρίες διότι υπάρχουν όλες οι εγγυήσεις στην ιδιοκτησία , τη μεταφορά εξοπλισμού και την ελεύθερη μεταφορά των κερδών. Ο ξένος επενδυτής απολαμβάνει όλες τις κρατικές εγγυήσεις και την προστασία του Κράτους για τη περιουσία του και τις ιδιοκτησίες του σε όλη τη διάρκεια του έργου. Και αν ο επενδυτής επιθυμεί μετά την ολοκλήρωση της εργασίας του να αναχωρήσει από τη Συρία, διατηρούνται τα δικαιώματά του για τη μεταφορά όλης της περιουσίας του . Επιπλέον όφελος για τους Έλληνες επιχειρηματίες και επενδυτές πέρα από αυτές τις ευκαιρίες και από το θετικό κλίμα στη Συρία, δημιουργείται και από τις πολύ καλές σχέσεις μεταξύ της Ελλάδος και της Συρίας .

Η Λιβύη συνδέεται με την Ελλάδα με κοινή ιστορία, Οικονομικούς, Γεωγραφικούς και Ιστορικούς παράγοντες, ενώ από την αρχαιότητα υπήρχε εμπορική ανταλλαγή μεταξύ της Ελλάδος και της Λιβύης , διότι όλο το εμπόριο της Ελλάδος και μερικών Ευρωπαϊκών χωρών διοχετευόταν στην Αφρική μέσω Λιβύης και των Λιβυκών Λιμανιών που θεωρούνται ο πλησιέστερος δρόμος προς την Αφρική . Πρόσφατα , μάλιστα , η περίοδος από το 1960 ως το 1980 γνώρισε μεγάλη άνθιση στις εμπορικές ανταλλαγές , ενώ ακολούθησε μία κάμψη για αρκετούς λόγους . Η ένταξη της Λιβύης στη Μεγάλη Αραβική Εμπορική Ελεύθερη Ζώνη και το άνοιγμα των Λιβυκών αγορών με το νόμο 5 για τις επενδύσεις και τις διευκολύνσεις και τα προνόμια που προσφέρει στον ξένο επενδυτή . έχει βελτιώσει αισθητά το επενδυτικό περιβάλλον για την Ελλάδα Το 2006 οι εμπορικές ανταλλαγές Ελλάδος -Λιβύης γνώρισαν μεγάλη αύξηση και η Λιβυκή αγορά θεωρήθηκε N.1 για την Ελλάδα στο σύνολο των Αραβικών χωρών . Επίσης, οι εισαγωγές της Ελλάδος από τη Λιβύη αυξήθηκαν το 2006 σε σύγκριση με το 2005 . Η Λιβυκή αγορά - και ακολουθούν τα Εμιράτα , η Αλγερία και η Συρία -θεωρούνται από τις σημαντικές αγορές ανάμεσα στις 22 Αραβικές χώρες , για τις εξαγωγές της Ελλάδος , ενώ για τις ελληνικές εισαγωγές πρώτη χώρα θεωρείται η Σαουδική Αραβία και ακολουθούν η Λιβύη , η Αίγυπτος και η Αλγερία για το 2006 .

3.4 Προώθηση της Επιχειρηματικότητας μεταξύ της Βορείου Ελλάδος και των Αραβικών Χωρών

Η Βόρεια Ελλάδα διαθέτει τεράστιες τεχνολογικές, βιομηχανικές και γεωργικές δυνατότητες και όλοι οι τοπικοί παράγοντες ενδιαφέρονται για άνοιγμα καινούργιων οριζόντων συνεργασίας με τις Αραβικές χώρες . Η Ελλάδα και η περιοχή της Βόρειας Ελλάδος ειδικότερα διαθέτουν τεράστια εμπειρία στον τομέα των Ολυμπιακών αγώνων και των κατασκευών ενώ οι Έλληνες Επιχειρηματίες έχουν την απαραίτητη ικανότητα και τη γνώση για την ίδρυση κοινών επιχειρήσεων με τους Άραβες συναδέλφους τους μιας και η Αραβική αγορά είναι τεράστια και σημαντική για τα ελληνικά προϊόντα . Η Θεσσαλονίκη θεωρείται σημαντική πύλη προς την περιοχή της Νότιας Ανατολικής Ευρώπης και τα Βαλκάνια και έχει εκδηλωθεί μεγάλο ενδιαφέρον του ομίλου λιμένων Ντουμπάι για το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης και στην καλή συνεργασία που υπάρχει στον τομέα αυτό.

Σε συνέδριο του ΑΡΑΒΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΕΣ το 2007 ο Πρόεδρος της Ένωσης Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος καλωσόρισε , την αραβική παρουσία, τονίζοντας την άρρηκτη σχέση ανάμεσα στην Ελλάδα και στις Αραβικές χώρες . Εξέφρασε την επιθυμία να προσφέρουν κάθε δυνατή βοήθεια και υποστήριξη στις Αραβικές εταιρίες που προσανατολίζονται προς τη βόρεια Ελλάδα και στη Νότια Ανατολική Ευρώπη, δεδομένου ότι γνωρίζουν τις συνήθειες και τα ήθη. Είπε, επίσης, ότι στα πλαίσια των κοινών συνεργασιών και επενδύσεων πρόκειται να επισκεφθεί τη βόρεια Ελλάδα, στο επόμενο διάστημα, αντιπροσωπεία Ιορδανών Επιχειρηματιών . Στην εκφώνησή του, ο Πρόεδρος του ΑραβοΕλληνικού Επιμελητηρίου αναφέρθηκε στο σημαντικό ρόλο που επιτελεί το ΑραβοΕλληνικό Επιμελητήριο, δίνοντας στους συμμετέχοντες περίληψη για τις υπηρεσίες που προσφέρει και την αναγκαιότητα αξιοποίησης αυτών ,καθώς και την εγγραφή στο Επιμελητήριο. Επίσης , ανήγγειλε την απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου περί διοργάνωσης του δεύτερου Αραβο-Ελληνικού Οικονομικού Φόρουμ, το 2008 . Τέλος, ευχήθηκε καλή επιτυχία και ωφέλεια σε όλους από τη συνάντηση αυτήν . Στη συνέχεια ο Υφυπουργός Οικονομίας & Οικονομικών, κ. Χρήστος Φώλιας, εξήρε το ρόλο του Αραβο-Ελληνικού Επιμελητηρίου και τις προσπάθειες που καταβάλλει για την ανάπτυξη των σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των Αράβων και των Ελλήνων. Ανέφερε, επίσης, ότι σήμερα ολοκληρώνει 50 χρόνια συνεργασίας με τους Άραβες , τονίζοντας πως οι Άραβες και οι Έλληνες κρατούν το λόγο της τιμής τους στις Εμπορικές τους συναλλαγές . Θεωρεί πως η περιοχή της Βόρειας Ελλάδος ανοίγει μεγάλους ορίζοντες συνεργασίας με τους Άραβες,

την περιοχή των Βαλκανίων και τη Ρωσία. Και πρόσθεσε πως η Ελληνική Κυβέρνηση αντελήφθη αυτήν τη σημασία των Αραβικών χωρών και αγορών εξού και οι αλληπάλληλες επισκέψεις και παρουσία στις Αραβικές χώρες.

Συγκεκριμένα ,αναφέρθηκε στις επίσημες επισκέψεις του Προέδρου της δημοκρατίας και των Ελλήνων Υπουργών σε πλήθος Αραβικών χωρών. Αναφέρθηκε στα ενθαρρυντικά αποτελέσματα αυτών των επισκέψεων λόγω των τεράστιων δυνατοτήτων που πρέπει να αξιοποιηθούν προς όφελος και των δύο πλευρών και όλα αυτά στα πλαίσια της Οικονομικής Διπλωματίας της Ελληνικής Κυβέρνησης . Ο κ. Υφυπουργός επανέλαβε τη σημασία και την αναγκαιότητα της ετοιμασίας των κατάλληλων συνθηκών για τις διαδικασίες ειρήνης στην Παλαιστίνη και την περιοχή όλη , πράγμα το οποίο θεωρείται σημαντικό για την επιτυχία των επενδύσεων και των συνεργασιών.

Τέλος, δήλωσε ότι η Κυβέρνηση και ο ίδιος προσωπικά είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν οποιεσδήποτε υπηρεσίες στην Αραβική και Ελληνική πλευρά ώστε να καρποφορήσουν οι συνεργασίες και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για ένα καλύτερο αύριο. Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο ρ.Elias Ghantous, Γ.Γ. της Γενικής Ένωσης Επιμελητηρίων Εμπορίου, Βιομηχανίας & Γεωργίας για τις Αραβικές χώρες, ο οποίος εξέφρασε τις ευχαριστίες του στο Άραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο καθώς και στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, για τη διοργάνωση αυτής της σημαντικής Ημερίδας στην περιοχή της Βόρειας Ελλάδος . Κατόπιν μίλησε ο κ. Farouk Joud ,πρώτος αντιπρόεδρος του Επιμελητηρίου, Αντιπρόεδρος του Επιμελητηρίου της Λατάκια και εκπρόσωπος της Ένωσης Συριακών Εμπορικών Επιμελητηρίων (γνωστός επιχειρηματίας στη Συρία).

Μετά το καλωσόρισμα και τις ευχαριστίες , ο κ. Joud Τέλος , κάλεσε τους συμμετέχοντες να εγγραφούν στο Επιμελητήριο ως πρώτο βήμα για την είσοδο στις Αραβικές αγορές και τη δημιουργία πραγματικής συνεργασίας. Θεώρησε τη συνάντηση αυτή ως αρχή για απόκτηση καλών πληροφοριών για τον Αραβικό κόσμο με την προϋπόθεση να ακολουθήσουν και άλλες συναντήσεις για την καλύτερη κατανόηση και πληροφόρηση . Η Πρύτανης του Αραβικού Διπλωματικού Σώματος Πρέσβειρα κ. Suad Al Ayoubi, επαίνεσε την ιδέα για τη διοργάνωση τέτοιων χρήσιμων εκδηλώσεων που εκφράζουν το βάθος των σχέσεων φιλίας και την Αραβο -ελληνική συνεργασία και εξήρε, επίσης, το ρόλο του Αραβο-Ελληνικού Επιμελητηρίου σε αυτό τον τομέα. Ανήγγειλε δε ότι το Συμβούλιο των Αράβων πρεσβευτών στην Ελλάδα πρόκειται να επισκεφθεί τη Θεσσαλονίκη για πρώτη φορά σε συνεργασία με το Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο και το Εμπορικό και

Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, θέλοντας με τον τρόπο αυτό να αναδείξουν την οικονομική σημασία της περιοχής της Βόρειας Ελλάδος, ενώ ευχήθηκε πλήρη επιτυχία. Τέλος, ευχήθηκε κάθε επιτυχία σε όλους και δήλωσε ότι είναι στη διάθεση όλων για απορίες ή ερωτήσεις σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις και τη συνεργασία με τη Συρία .

Κάποιοι συμμετέχοντες, που μίλησαν, ζήτησαν να ιδρυθεί γραφείο του Άραβο-Ελληνικού Επιμελητηρίου στη Θεσσαλονίκη. Εδώ επενέβη ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης, κ. . Μπακατσέλος, ο οποίος προσφέρθηκε να φιλοξενήσει τέτοιο γραφείο μέσα στην έδρα του Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης. Η Πρωτοβουλία αυτή έτυχε μεγάλης υποδοχής από τους παρευρισκομένους και το .Σ του Άραβο-Ελληνικού Επιμελητηρίου. Αρκετοί αναρωτήθηκαν για το λόγο μη ύπαρξης Άραβικών Προξενείων στη Θεσσαλονίκη, όπως συμβαίνει με κάποιες άλλες χώρες . Στην απάντησή του ο κ. Γ.Γ. είπε πως υπάρχουν επίτιμα Προξενεία της Ιορδανίας και του Μαρόκου με την ευχή να ανοιχθούν και άλλα καινούργια .

Οι υπόλοιπες ερωτήσεις είχαν να κάνουν με την οικονομική κατάσταση στη Συρία, τον πληθωρισμό και τη δυνατότητα κατασκευής έργων ,όπως αρδευτικά, τις προδιαγραφές , τις γεωτρήσεις και αν οι Ελληνικές εταιρίες μπορούν να εξασφαλίσουν Ευρωπαϊκή υποστήριξη . Η απάντηση που δόθηκε είναι ότι μπορούν να έχουν υποστήριξη από τη ιεθνή Τράπεζα ή από το πρόγραμμα Μεσογειακής συνεργασίας MEDA .

3.5 Προτάσεις- Συμπεράσματα

Οι Έλληνες επιχειρηματίες προκειμένου να συνεργαστούν και να προβούν σε εμπορικές σχέσεις με τις Άραβικές χώρες πρέπει να ακολουθήσουν κάποια βήματα. Μεγάλη σημασία έχει η απόκτηση σωστών και έγκυρων πληροφοριών και κατόπιν τα πρακτικά βήματα, όπως επίσκεψη στις Άραβικές χώρες μέσω εμπορικών αποστολών και συμμετοχή στις εκθέσεις. Επίσης, πρέπει να ωφεληθούν από τις ελεύθερες ζώνες στον Άραβικό Κόσμο κυρίως τη Μεγάλη Άραβική Ελεύθερη Εμπορική Ζώνη. Επιπλέον πρέπει να αξιοποιήσουν τις υπηρεσίες του Άραβο-Ελληνικού Επιμελητηρίου σε αυτό τον τομέα μια και δίνει μεγάλη σημασία σε αυτό το θέμα με τη δημοσίευση αρκετών πληροφοριών, ειδήσεων και οικονομικών στοιχείων για τις Άραβικές χώρες μέσω του ηλεκτρονικού περιοδικού δελτίου. Ακόμη, η ηλεκτρονική σελίδα του Επιμελητηρίου είναι σε τρεις γλώσσες , αραβικά , ελληνικά και αγγλικά. Επίσης, είναι αναγκαία η επικοινωνία με το Επιμελητήριο ή η επίσκεψη σε αυτό για να μπορέσει κανείς να έχει όλες τις απαραίτητες απαντήσεις για την εξεύρεση του κατάλληλου εμπορικού εταίρου ή κάποια σημαντική συμβουλή.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Αραβοελληνικό Επιμελητήριο Εμπορίου και Ανάπτυξης πρέπει να υπάρχει ανησυχία του για την εισροή ξένων επενδύσεων στη χώρα μας. όπως εκφράζεται, διαμέσου του προέδρου του Γιώργου Καραμπάτου, με αφορμή όπως τονίζει σε ανακοίνωσή του, «τις πρόσφατες εξελίξεις στον ΟΤΕ και τις δηλώσεις του υπουργού Μεταφορών, ο οποίος διαχωρίζει τους επενδυτές με βάση γεωγραφικούς προσδιορισμούς». Ειδικότερα όπως αναφέρει «κρίνουμε ότι είναι άτοπο στις μέρες μας υπουργός μιας κυβέρνησης που θέλει να προσελκύσει επενδύσεις να χαρακτηρίζει τα επενδυτικά κεφάλαια των αραβικών χωρών φτωχά σε τεχνογνωσία, διότι διαφαίνεται ότι αγνοεί το βασικό κίνητρο των επενδύσεων». Τέτοιες δηλώσεις και ενέργειες όπως υπογραμμίζει «που περιορίζουν αυθαίρετα την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων ή αποκλείουν εκ των υστέρων επενδύσεις, συντείνουν στη δημιουργία ενός αρνητικού επενδυτικού κλίματος και είναι ενδεικτικές μιας οικονομικής πολιτικής χωρίς συνέχεια και ξεκάθαρους μακρόπνοους στρατηγικούς στόχους». (ΕΞΠΡΕΣ 22_εκ. 07)

Παράλληλα επισημαίνει: «Προσανατολίζονται χωρίς αμφιβολία προς την αντίθετη κατεύθυνση από εκείνη της εισροής ξένων επενδύσεων και θέτουν εν αμφιβόλω, το επενδυτικό μέλλον της Ελλάδας. Επίσης ακυρώνουν χρόνιες προσπάθειες φορέων, όπως του Αραβοελληνικού Επιμελητηρίου, που αποσκοπούν στη βελτίωση και διεύρυνση των δυνατοτήτων βιομηχανικής, εμπορικής, τεχνολογικής, γεωργικής, ναυτιλιακής και τουριστικής συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και των αραβικών χωρών». (ΕΞΠΡΕΣ 22_εκ. 07) Επίσης υπογραμμίζει: «Θεωρούμε ότι υπό τις σημερινές συνθήκες και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται από τις αγορές των νεοεισερχόμενων χωρών στην Ε.Ε. υπάρχει άμεσος κίνδυνος ενθάρρυνσης της τάσης μετανάστευσης των επιχειρήσεων. Συνεπώς, ενέργειες όπως αυτές, οι οποίες συντείνουν στην αποδόμηση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου και δυναμιτίζουν τις σχέσεις με παραδοσιακά φίλες χώρες όπως οι αραβικές μπορούν να αποβούν ιδιαίτερα ζημιογόνες για την επίτευξη των ίδιων των μακροπρόθεσμων οικονομικών στόχων της Ελλάδας». Και καταλήγει τονίζοντας: «Το Αραβοελληνικό Επιμελητήριο, το οποίο λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος στον τομέα των εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών μεταξύ Ελλάδας και αραβικών χωρών, εκφράζει τον έντονο προβληματισμό του για τις συγκεκριμένες άτοπες πολιτικές πρακτικές». (ΕΞΠΡΕΣ 22_εκ. 07)

Επιπλέον να προσθέσουμε ότι το Αραβοελληνικό Επιμελητήριο έχει τη δυνατότητα να εντοπίσει τα κενά στη νομοθεσία κάθε χώρας που εμποδίζουν την ανάπτυξη των οικονομικών μας σχέσεων και να προτείνει όλα τα αναγκαία θεσμικά μέτρα για την

διευκόλυνσή τους. Επίσης μπορεί να εντοπίσει τους επιμέρους τομείς, ανά χώρα, στους οποίους μπορεί να αναπτυχθεί, ταχύτερα και αποτελεσματικότερα, η συνεργασία αυτή. Στόχος του πρέπει να είναι η σωστή ενημέρωση των Ελλήνων και των Αράβων επιχειρηματιών για τις δυνατότητες επενδύσεων και εμπορίου εκατέρωθεν. Από τις νέες χώρες μέλη η Πολωνία εξελίσσεται σε σημαντική αγορά για τα ελληνικά προϊόντα. Οι εξαγωγές προς την Τουρκία και τις ΗΠΑ θα υπερβούν στην κάθε μία τα 700 εκ. ευρώ. Ισχυρή είναι η άνοδος των εξαγωγών προς τους δύο γίγαντες της Ασίας (Κίνα, Ινδία). Η υψηλότερη άνοδος σημειώνεται όμως στην περιοχή της Μ.Ανατολής και της Β.Αφρικής (31.3%). Στη Συρία οι εξαγωγές υπερδιπλασιάζονται και υπολογίζεται τελικά να φτάσουν σε 150 εκ. ευρώ, ενώ στα Εμιράτα οι εξαγωγές θα υπερβούν κατά πολύ τα 200 εκ. ευρώ. Έκπληξη αποτελεί και η άνοδος των εξαγωγών προς τη Σιγκαπούρη, όπου η αξία τους υπολογίζεται ότι θα πλησιάσει τα 150 εκ. ευρώ.

Με λίγα λόγια τα περιθώρια ανάπτυξης των αραβοελληνικών οικονομικών σχέσεων, των επενδύσεων, του εμπορίου, των μεταφορών και του τουρισμού, είναι κυριολεκτικώς τεράστια. Η σύνθεση των εξαγωγών παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Συνεχίζεται η ισχυρή ανάκαμψη των αγροτικών προϊόντων (24,2%). Τη μεγαλύτερη άνοδο (56%) εμφανίζουν τα καύσιμα, που αποτελούν, ανεξάρτητα από τις διακυμάνσεις σταθερή εξαγωγίμη κατηγορία πάνω από τρεις δεκαετίες. Η άνοδος των βιομηχανικών προϊόντων (7,7%) υπολείπεται της συνολικής αύξησης των εξαγωγών. Ιδιαίτερα υψηλή είναι η αύξηση των εξαγωγών χημικών προϊόντων (26%).

Οι παράγοντες που συνέβαλαν στην αύξηση των εξαγωγών κατά το περασμένο έτος είναι οι εξής:

- _ Η βελτίωση της καταναλωτικής ζήτησης παγκοσμίως.
- _ Η ανάπτυξη των εξαγωγών σε νέες σχετικά αγορές, όπως π.χ. τα Εμιράτα και η Συρία, και η διασπορά τους σε μεγαλύτερο αριθμό χωρών.
- _ Η εφαρμοζόμενη πολιτική που συνέβαλε αποφασιστικά στην αξιοποίηση των ευνοϊκών αυτών παραγόντων. Λιγότερο ή περισσότερο, οι ίδιοι παράγοντες θα επηρεάσουν ευνοϊκά την πορεία των εξαγωγών και κατά το τρέχον έτος. Κατά συνέπεια, οι εξαγωγές θα συνεχίσουν την ανοδική τους πορεία και θα εμφανίσουν εικόνα παρόμοια με αυτή που σας περιέγραψα για την πορεία τους το 2008. Όσον αφορά τα υπόλοιπα αραβικά κράτη παρατηρούμε τα εξής:

- _ Ο συνολικός όγκος του εμπορίου μεταξύ Ελλάδος και Μπαχρέιν είναι μικρότερος από επτά εκατομμύρια δολλάρια!
- _ Με το Κουβέιτ μόλις δεκαεννέα εκατομμύρια δολλάρια!
- _ Με την Ιορδανία δεν υπερβαίνει τα σαράντα εκατομμύρια δολλάρια.
- _ Με τον Λίβανο, χώρα πολύ γνωστή στους Έλληνες επιχειρηματίες, δεν υπερβαίνει τα εβδομήντα έξι εκατομμύρια δολλάρια.
- _ Ακόμα και με μία μεγάλη χώρα, όπως το Μαρόκο, ο όγκος του συνολικού μας εμπορίου είναι μόλις ογδόντα εκατομμύρια δολλάρια.

Εντούτοις, η εικόνα κάθε άλλο παρά είναι παντού εμβρυακή.

Στην Αίγυπτο π.χ. η ελληνική επιχειρηματική παρουσία είναι έντονη:

εργοστάσια τσιμέντων, τροφίμων, κατασκευή λιμανιών και λοιπά έχουν αναδείξει την έντονη συνεργασία μας και έχουν δημιουργήσει, επί τόπου, χιλιάδες θέσεις εργασίας. Η Ελλάδα έχει πολλά να προσφέρει σε προϊόντα και υπηρεσίες στον αραβικό κόσμο, ο οποίος τα εκτιμά ιδιαίτερα, όχι μόνον για την εξαιρετική τους ποιότητα, αλλά και γιατί ακριβώς προέρχονται από την Ελλάδα. Η συναίνεση για την εξωστρέφεια και την ανάπτυξη των εξαγωγών

είναι καθολική. Στο πεδίο αυτό υπάρχει συναίνεση όχι σε πολιτικό, αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο. Το υπογράμμισε ο Πρόεδρος της ημοκρατίας, χαρακτηρίζοντας την ανάπτυξη των εξαγωγών εθνικό στόχο. Λόγω των μεγάλων αλλαγών δεν μπορούμε στο εξής να συνεχίσουμε με τον ίδιο τρόπο

Αλλαγές στο οικονομικό τοπίο Εμφάνιση νέων δυνάμεων, μεταβολές στη διεθνή ζήτηση Νέες μορφές ανταγωνισμού Ας μην πάμε μακριά. Οι αλλαγές αυτές υπάρχουν και στη γειτονιά μας. Οι χώρες των Βαλκανίων π.χ. παρέχουν ευκαιρίες και τις αξιοποιούμε, γίνονται όμως ολοένα και πιο δυναμικοί ανταγωνιστές μας. Απαιτείται η συστηματική μελέτη των αγορών της Αραβίας κατά γεωγραφικές περιοχές και ο προσδιορισμός των καταναλωτικών ιδιαιτεροτήτων και των τάσεων κατά προϊόντα με τη δημιουργία ενός παρατηρητηρίου καταναλωτικών προτύπων. Χρειάζονται νέα προϊόντα και πρωτοβουλίες Καινοτομικά προϊόντα και επώνυμα προϊόντα Τυποποίηση της εξαγωγίμης παραγωγής Νέα προϊόντα που να καλύπτουν τις νέες μορφές ζήτησης, τις αυξημένες καταναλωτικές απαιτήσεις.

Τα νέα προϊόντα δημιουργούνται σε αναπτυξιακό περιβάλλον. Και το αναπτυξιακό περιβάλλον συνεπάγεται συνεχή προσαρμογή και μεταρρυθμίσεις. Απαιτείται ένα πλαίσιο στήριξης των εξαγωγικών επιχειρήσεων με προτεραιότητα στην έρευνα, την

τεχνολογία, την καινοτομία με την ανάπτυξη ειδικότερα συνεργασιών και ειδικών σχημάτων, κυρίως για τις ΜΜΕ. Τη σύσταση ελληνικού κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital) για επενδύσεις στο εξωτερικό το οποίο θα βοηθούσε τις ελληνικές επιχειρήσεις να αναπτύξουν δραστηριότητες και να ανταγωνιστούν ισότιμα ξένες επιχειρήσεις που έχουν στη διάθεσή τους ανάλογα εργαλεία ανάπτυξης, κυρίως για τις ΜΜΕ. Την αξιοποίηση των ειδικών κοινοτικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων, που δεν αξιοποιούνται από τις ΜΜΕ γιατί δεν διαθέτουν κατάλληλους μηχανισμούς.

Την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών που θα διασφαλίσουν την ευκολότερη πρόσβαση στις ανεπτυγμένες αγορές. Τη διοργάνωση προσεκτικά σχεδιασμένων και στοχευόμενων εμπορικών αποστολών, η οποία θα μας επιτρέψει να γνωρίσουμε καλύτερα τις αγορές του εξωτερικού και να αναζητήσουμε στρατηγικές συμμαχίες που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών σε αυτές. Την ανάληψη στρατηγικών πρωτοβουλιών για την καλύτερη ενημέρωση των ανεπτυγμένων αγορών της ύσης, που διαθέτουν περιβαλλοντικές ευαισθησίες αλλά και υψηλά εισοδήματα, για τα ποιοτικά αγροτικά προϊόντα που παράγει η χώρα μας, με έμφαση στα βιολογικά προϊόντα, το ελαιόλαδο και προϊόντα με Ονομασία Προέλευσης από το χώρο των τροφίμων, κλπ.. Την ενίσχυση των υπηρεσιών της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας με σύγχρονα μέσα και καταρτισμένο προσωπικό, ώστε να αποτελούν όχι μόνον πρεσβευτές της χώρας μας αλλά και των προϊόντων που οι ελληνικές επιχειρήσεις παράγουν.

Στο πεδίο αυτό αναλαμβάνονται ήδη με επιτυχία πρωτοβουλίες και νέα στρατηγικά ανοίγματα:

- Στη Μεσόγειο, τη Μ.Ανατολή και τον Αραβικό κόσμο.
- Στην Τουρκία και τις χώρες του Ευξείνου Πόντου και της Κασπίας.
- Στα Βαλκάνια.
- Σε νέες αγορές-στόχους: Κίνα με δύο ταξίδια, Ιαπωνία, Ινδία, ΗΠΑ.
- Ενεργοποιείται το ΕΣΟΑΒ.
- Αναπτύσσεται η επονομαζόμενη διπλωματία της ενέργειας.

Οι πρωτοβουλίες αυτές πρέπει να συνεχιστούν και να επεκταθούν. Την συστηματική διαφήμιση επιλεγμένων ελληνικών προϊόντων στα ξένα μέσα ενημέρωσης και με δαπάνες αντίστοιχες με τη διαφήμιση του τουριστικού προϊόντος. Την έκδοση ξενόγλωσσων, ειδικών ενημερωτικών εντύπων και

οδηγών ελληνικών προϊόντων, για την προσέγγιση του μέσου καταναλωτή στις αραβικές χώρες. Η διαχείριση των αλλαγών εν αρκεί πλέον η βελτίωση. Απαιτούνται άλματα σε επίπεδο εθνικό και σε επίπεδο επιχειρήσεων. Είναι αναγκαία στο πλαίσιο αυτό η οργάνωση των υπηρεσιών του κράτους και των οργανισμών του στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και στη νέα σχέση συνεργασίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη δημιουργία ευέλικτων σχημάτων στις αγορές του εξωτερικού για μια επιτυχή διείσδυση σ' αυτές (ΣΙΤ). Ο συντονισμός δράσεων των ΟΠΕ, ΕΛΚΕ, ΟΑΕΠ, ΕΧΡΟ, των Επιμελητηρίων, του ΠΣΕ, του ΣΕΒ και του ΣΕΒΕ.

Η δημιουργία χρηματοπιστωτικών Θεσμών Ανάπτυξης (Development Finance Institutions) είναι εξειδικευμένες αναπτυξιακές τράπεζες που συνήθως η πλειοψηφία τους ανήκει σε εθνικές κυβερνήσεις και χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: διμερείς και πολυμερείς. Οι πολυμερείς είναι οι γνωστοί χρηματοπιστωτικοί θεσμοί, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, η EBRD κλπ.. Οι διμερείς χρηματοπιστωτικοί θεσμοί χρησιμεύουν στην υλοποίηση της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας των επιμέρους κυβερνήσεων (αυτή είναι και η πρόταση για την Ελλάδα).

Η δημιουργία υποδομών με προτεραιότητα στην οργάνωση των συνδυασμένων μεταφορών. Γέφυρες ανάμεσα στο παλιό και το νέο Αν και πρέπει να αντιμετωπιστούν τα πράγματα από την αρχή, δεν απορρίπτουμε όσα έχουν γίνει και γίνονται. εν μπορεί πλέον να υπάρχει ελληνική επιχείρηση μη εξωστρεφής Επιχειρήσεις που δεν θα το κατορθώσουν δεν είναι δυνατό να επιζήσουν Η «έξοδος» των ελληνικών επιχειρήσεων με την εγκατάσταση στο εξωτερικό Σήμερα όλες οι μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις (με μέτρα ελληνικά) έχουν εγκατασταθεί και στο εξωτερικό.

Από τα Βαλκάνια επεκτείνονται και σε άλλες περιοχές και ηπείρους. Έτσι αποκτούν ανταγωνιστικότερα μεγέθη και είναι σε θέση να συνεργαστούν με ξένες επιχειρήσεις από πλεονεκτικότερη θέση. Αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχή σταδιοδρομία των ελληνικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό είναι οι εξής πρωτοβουλίες και δράσεις. Εξασφάλιση άριστης ποιότητας, καινοτομικών λύσεων και η μεγαλύτερη δυνατή ευελιξία στην παραγωγή. Πελατοκεντρική προσέγγιση με την άμεση ανταπόκριση σε ζήτηση νέων προϊόντων, τη γρήγορη και ασφαλή παράδοση. Εκσυγχρονισμός της υποδομής και του παραγωγικού εξοπλισμού. Η αξιοποίηση συστημάτων πληροφορικής. Η ανάπτυξη σημαντικών διεθνών συνεργασιών και ειδικότερα η επιδίωξη συνεργασιών με μεγάλες αλυσίδες λιανικών πωλήσεων, ιδίως στον τομέα των τροφίμων, όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και στην αμερικανική αγορά.

Συνοπτικά, οι πυλώνες της νέας αυτής στρατηγικής είναι:

Η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας, η εξωστρέφεια και η προσέλκυση ξένων επενδύσεων με εξαγωγικό προσανατολισμό κατά προτίμηση υψηλής τεχνολογίας.

Η συνεχής και συστηματική ανάπτυξη της οικονομικής διπλωματίας. Η ευρύτερη οργάνωση της επιχειρηματικής συνεργασίας, πρωτίστως με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Η συστηματική μελέτη των διεθνών αγορών που πρέπει να προσλάβει μόνιμο και μάλλον αυτόματο χαρακτήρα.

Στο πεδίο αυτό έχει, για τα μέτρα τα δικά μας, ιδιαίτερη σημασία η αναζήτηση τμημάτων των διεθνών αγορών (niches) που μπορούμε να αξιοποιήσουμε. Το πάντρεμα της παραγωγικής δραστηριότητας αγαθών και υπηρεσιών.

Η διαμόρφωση ειδικής πολιτικής για τη δυναμικότερη παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό. Οι αραβικές χώρες, με τη σειρά τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν την Ελλάδα ως την καλύτερη βάση για κάθε δραστηριότητά τους στην Ευρώπη. Η Αθήνα είναι μια πόλη στην οποία ο τρόπος ζωής τους είναι πολύ οικείος. Το ίδιο ισχύει για την Ελλάδα και τους Έλληνες γενικότερα. Οι υποδομές της Ελλάδας, όπως και της Αθήνας ειδικότερα, έχουν εντυπωσιακά αναβαθμιστεί τα τελευταία χρόνια. Οι ελληνικές επιχειρήσεις και οι τράπεζες είναι θαυμάσια δικτυωμένες σε όλες τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, της Μαύρης Θάλασσας, αλλά και – όλο και περισσότερο – της Ανατολικής Μεσογείου. Επίσης, η ελληνική ναυτιλία είναι ο μεγαλύτερος παγκόσμιος μεταφορέας αγαθών – και φυσικά πετρελαίου – κάτι που είναι ιδιαίτερα χρήσιμο και επωφελές και για πολλές αραβικές χώρες. Μπορούμε και πρέπει να αναπτύξουμε πολύ περισσότερο τις επενδύσεις εκατέρωθεν. Να συνδέσουμε τις πόλεις και τα λιμάνια μας με νέες αεροπορικές και ναυτιλιακές γραμμές.

Να ενθαρρυνθούν οι πολίτες των αραβικών κρατών να επισκέπτονται τις ιστορικές χώρες και πόλεις μας και να καταναλώνουν τα προϊόντα που παράγουμε. Να ενταθεί η συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων, των διοικήσεων, των πόλεων και των Μη-Κυβερνητικών αραβικών και ελληνικών Οργανώσεων. Με δυο λόγια να αναπτυχθεί, με την στήριξη της κυβέρνησης, πολύπλευρα η ελληνοαραβική συνεργασία. Τελειώνοντας, θα ήθελα να εκφράσω την βαθιά μου αισιοδοξία για το μέλλον τόσο των πολιτικών, όσο και των οικονομικών σχέσεων μεταξύ της Ελλάδος και του αραβικού κόσμου.

Πιστεύω ότι τα προβλήματα που ταλανίζουν την Παλαιστίνη και το Ιράκ, αλλά και όλα τα άλλα προβλήματα που τυχόν υπάρχουν ακόμα, θα βρουν σύντομα τη λύση τους. Η

Ελλάδα ήταν – και παραμένει – ένας απ’ τους πλέον σταθερούς και στενούς φίλους του αραβικού κόσμου στην Ευρώπη. Οι σχέσεις της με τον αραβικό κόσμο υπήρξαν ιστορικά μοναδικές. Ήταν λαμπρές σχέσεις σύνθεσης πολιτισμών, που διαψεύδουν τις συγκρουσιακές θεωρίες που αναπτύσσουν μερικοί σήμερα. Αλλά οι σχέσεις μας, όπως είχαν λαμπρό παρελθόν, έτσι έχουν τη δυνατότητα και για ένα λαμπρό μέλλον.

4. Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδος – Αραβικών Χωρών (2004-2009) (ΣΕ ΕΚ. ΕΥΡΩ)

Πίνακας 1

ΧΩΡΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ			ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ			ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ		
	2004	2009	04/09	2004	2009	04/09	2004	2009	04/09	2004	2009	04/09
Σύνολο Β. Αφρικής	375,65	513,78	36,77 %	561,28	1.213,16	116,14 %	936,93	1.726,94	84,32 %	-561,28	-699,38	24,60%
Σύνολο Χωρών Κόλπου	167,41	244,04	45,77 %	1.383,61	693,06	49,91%	1.551,02	937,1	39,58 %	-1.216,20	-449,02	-63,08%
Σύνολο Λοιπών χωρών Μ. Ανατολής	145,16	115,25	20,60 %	97,35	440,19	352,17 %	242,51	555,44	129,04 %	47,81	-324,94	579,65%
Σύνολο ΜΕΝΑ	688,22	873,07	26,86 %	2.042,24	2.346,41	14,89%	2.730,46	3.219,48	17,91 %	-1.354,02	-1.473,34	8,81%
Σύνολο Ελλάδας	12.300,03	14.392,89	17,02 %	42.400,02	48.087,46	13,41%	54.700,05	62.480,35	14,22 %	-30.099,99	-33.694,57	11,94%
% συμ. ΜΕΝΑ / Ελλάδα	5,60%	6,07%		4,82%	4,88%		4,99%	5,15%		4,5%	4,37%	

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας 2

ΧΩΡΕΣ	2004		2005		2006	
	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ
Μαρόκο	32,62	35,32	23,30	40,32	43,32	36,97
Λιβύη	154,61	287,52	159,32	602,81	212,69	786,65
Τυνησία	36,22	17,33	32,24	21,14	48,20	17,70
Αίγυπτος	114,39	153,05	115,20	153,05	111,92	169,13
Αλγερία	37,81	68,06	39,48	91,28	170,13	142,86
Σύνολο Β. Αφρικής	375,65	561,28	369,54	908,60	486,26	1.153,31
Μπαχρέϊν	3,29	3,85	4,05	1,36	3,64	4,29
Κατάρ	3,47	8,56	6,82	18,63	13,91	20,96
Η.Α.Ε.	97,51	33,00	206,81	32,58	182,89	43,02
Σαουδ Αραβία	51,17	1.272,54	59,84	1.769,95	54,32	1.302,74
Κουβέϊτ	10,68	13,80	12,48	2,79	14,25	32,33
Ομάν	1,28	5,86	7,04	5,79	8,62	5,10
Σύνολο Χωρών Κόλπου	167,41	1.383,61	356,85	1.831,10	277,63	1.408,44
Αίθιοπία	34,74	26,67	57,78	13,44	94,12	15,36
Ιράκ	6,49	51,10	12,56	28,28	20,73	15,11
Ιορδανία	25,26	1,54	37,38	1,99	12,49	3,27
Υεμένη	1,87	0,64	2,04	0,52	2,98	24,18
Κατ. Παλαια κα Εδ	-	-	0,12	0,03	0,41	0,10
Συρία	76,80	17,40	155,32	19,21	154,83	18,10
Σύνολο Λοιπών χωρών Μ Ανατολής	145,16	97,35	265,20	63,47	285,56	76,12
Σύνολο ΜΕΝΑ	688,22	2.042,24	991,59	2.803,17	1.049,45	2.637,87
Σύνολο Ελλάδας	12.300,03	42.400,02	14.731,60	44.379,40	16.433,60	48.408,70
% συμ. ΜΕΝΑ / Ελλάδα	5,60%	4,82%	6,73%	6,32%	6,39%	5,45%

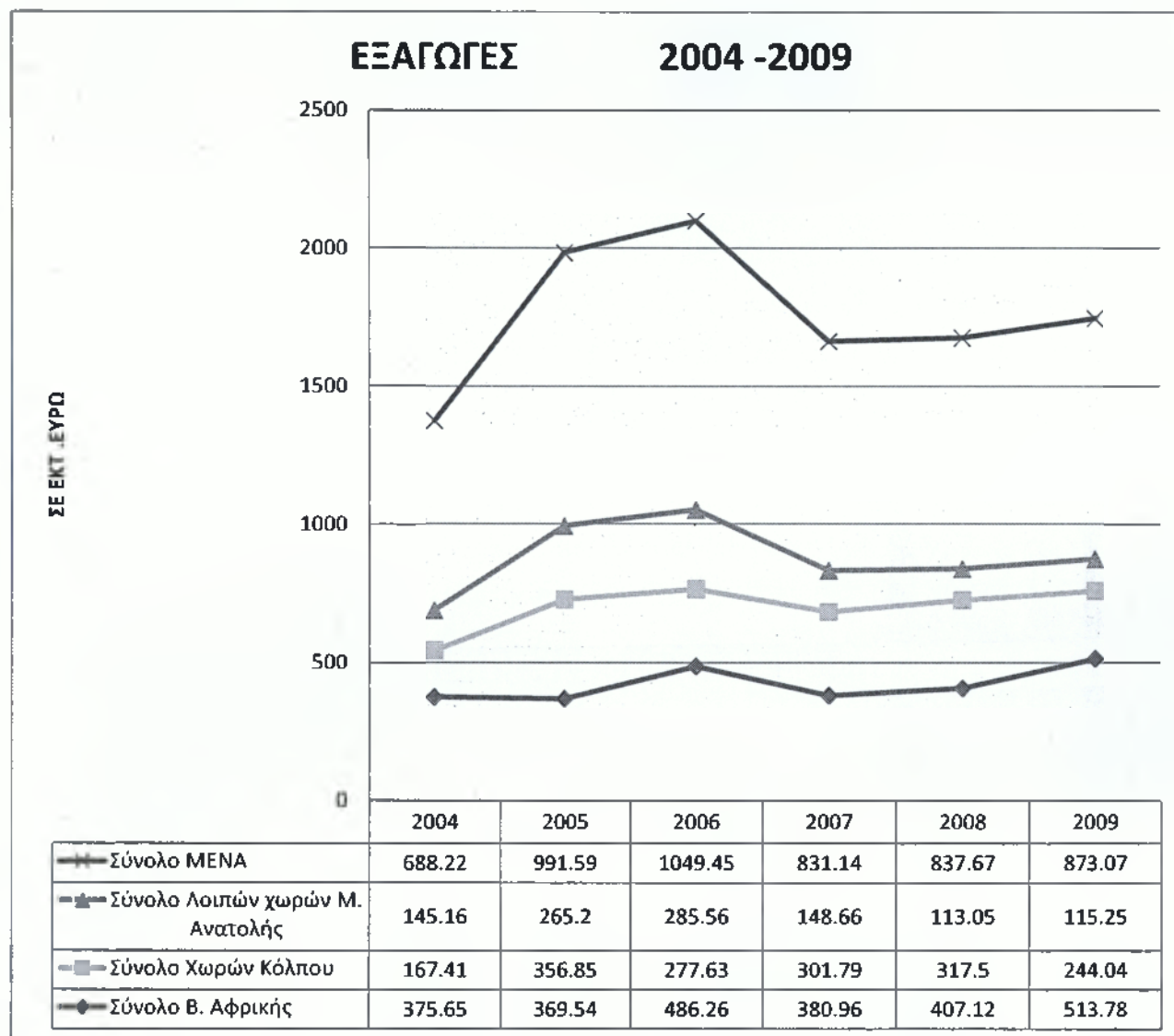
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας 3

ΧΩΡΕΣ	2007		2008		2009		04/09	
	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ
Μαρόκο	46,51	63,01	47,60	36,82	35,47	31,10	8,74%	-11,95%
Λιβύη	113,39	1.000,16	47,18	1.652,55	77,11	778,82	-50,13%	170,88%
Τυνησία	35,10	26,27	59,36	32,88	76,19	26,83	110,35%	54,82%
Αίγυπτος	104,74	307,91	128,74	350,37	158,89	247,39	38,9%	161,64%
Αλγερία	81,22	153,06	124,24	222,81	166,12	129,02	339,55%	89,57%
Σύνολο Β. Αφρικής	380,96	1.550,41	407,12	2.295,43	513,78	1.213,16	36,77%	116,14%
Μπαχρέιν	9,75	18,64	6,44	13,13	4,34	15,82	31,91%	310,91%
Κατάρ	7,41	7,21	11,09	10,15	12,91	13,80	272,05%	74,71%
Η.Α.Ε.	199,89	43,81	218,88	60,62	136,01	32,52	39,48%	-1,45%
Σαουδ. Αραβία	53,03	940,11	61,18	1.326,77	55,06	620,98	76,02%	-51,20%
Κουβέιτ	11,28	1,23	10,66	0,78	9,22	7,14	-13,67%	-48,26%
Ομάν	20,43	4,40	9,25	3,88	26,50	2,80	1970,31%	-52,22%
Σύνολο Χωρών Κόλπου	301,79	1.015,40	317,50	1.415,33	244,04	693,06	45,77%	-49,91%
Λίβανος	47,94	31,33	30,58	31,66	29,16	11,86	-16,06%	-55,53%
Ιράκ	4,47	33,99	15,01	6,54	24,80	394,65	282,13%	672,31%
Ιορδανία	12,23	9,98	23,23	3,75	16,48	2,29	-34,76%	48,70%
Υεμένη	18,09	0,52	2,00	0,19	2,50	0,49	33,69%	-23,44%
Κατ. Παλαισ/κα Εδ.	0,25	0,03	0,17		0,45	0,04		
Συρία	65,69	25,58	42,06	84,17	41,86	30,86	-45,49%	77,36%
Σύνολο Λοιπών χωρών Μ. Ανατολής	148,66	101,43	113,05	126,31	115,25	440,19	-20,60%	352,17%
Σύνολο MENA	831,14	2.667,24	837,67	3.837,07	873,07	2.346,41	26,86%	14,89%
Σύνολο Ελλάδας	17.196,16	55.331,40	17.362,34	60.717,24	14.392,89	48.087,46	17,02%	13,41%
% συμ. MENA / Ελλάδα	4,83%	4,82%	4,82%	6,32%	6,07%	4,88%		

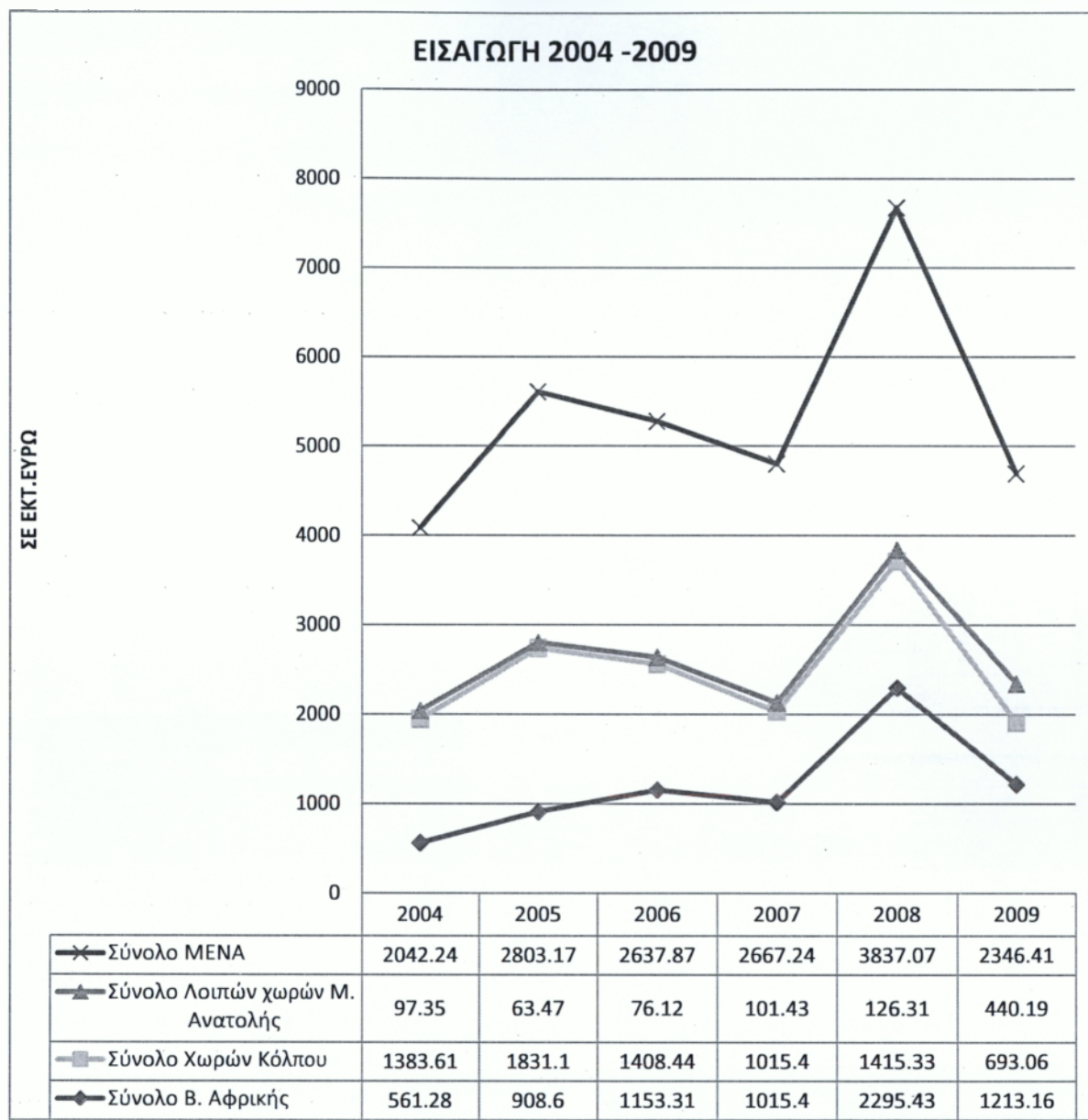
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 1

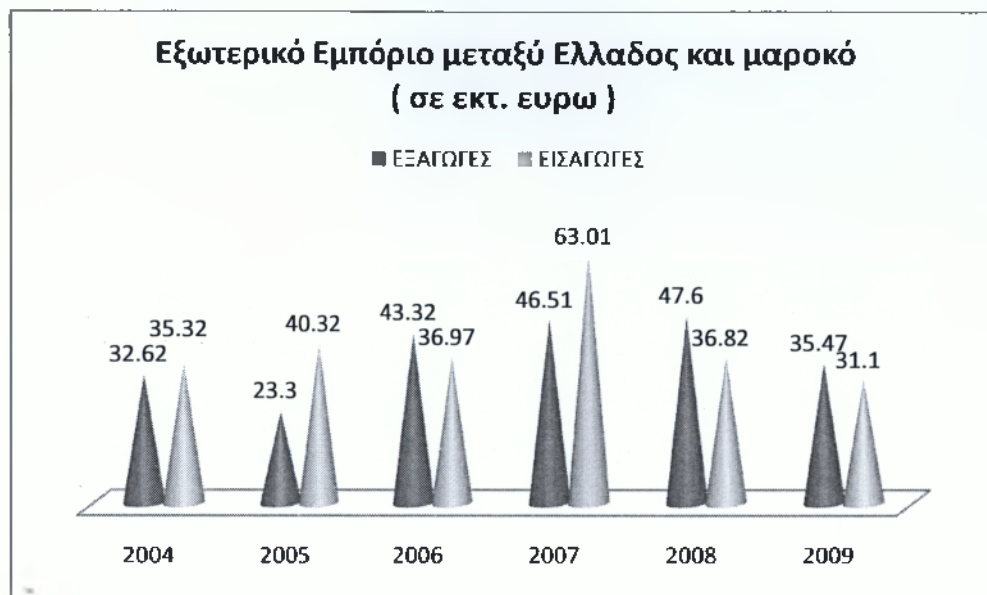
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 2

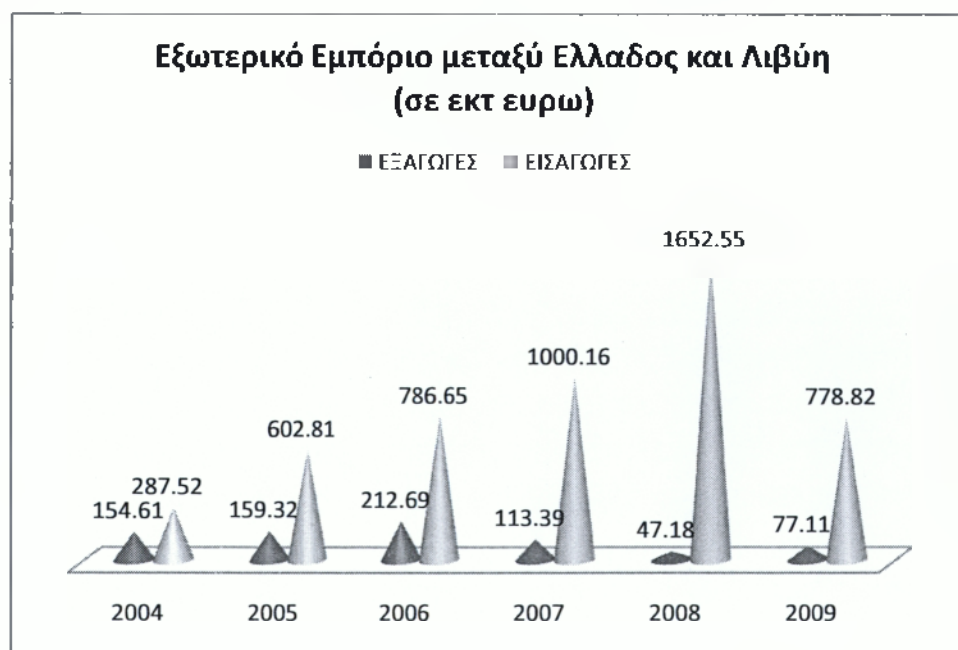
Πηγή. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 3

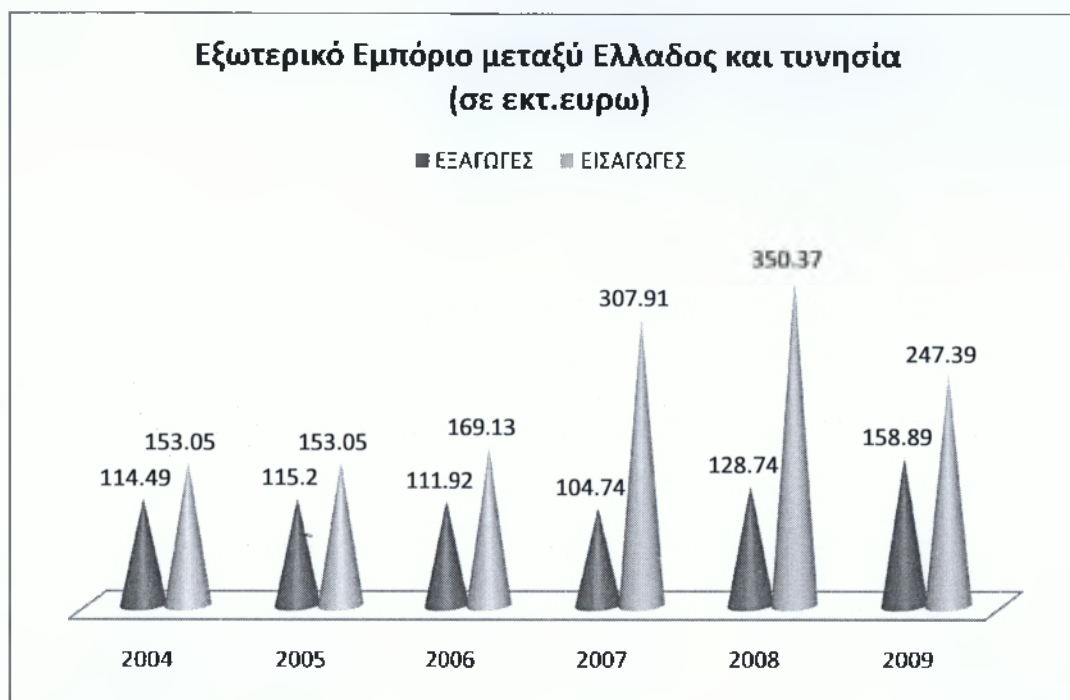
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 4

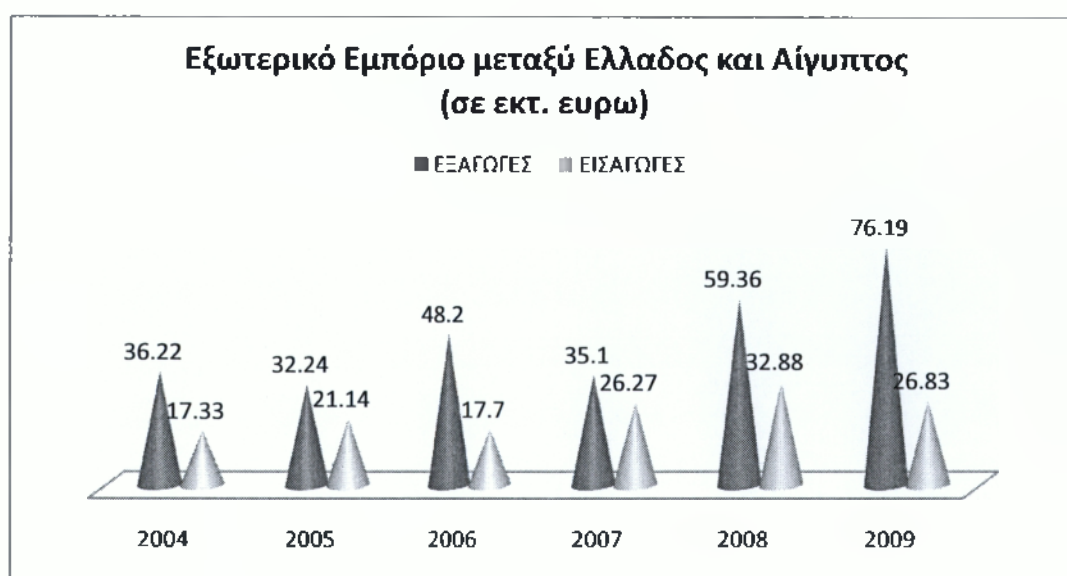
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 5

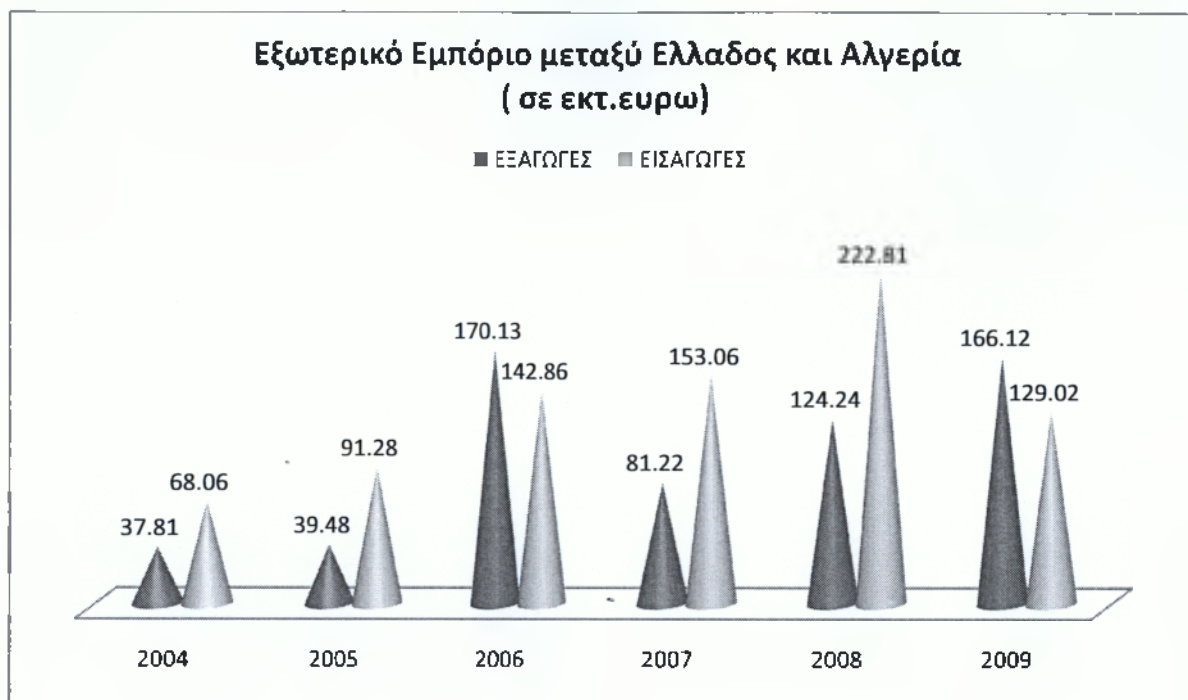
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 6

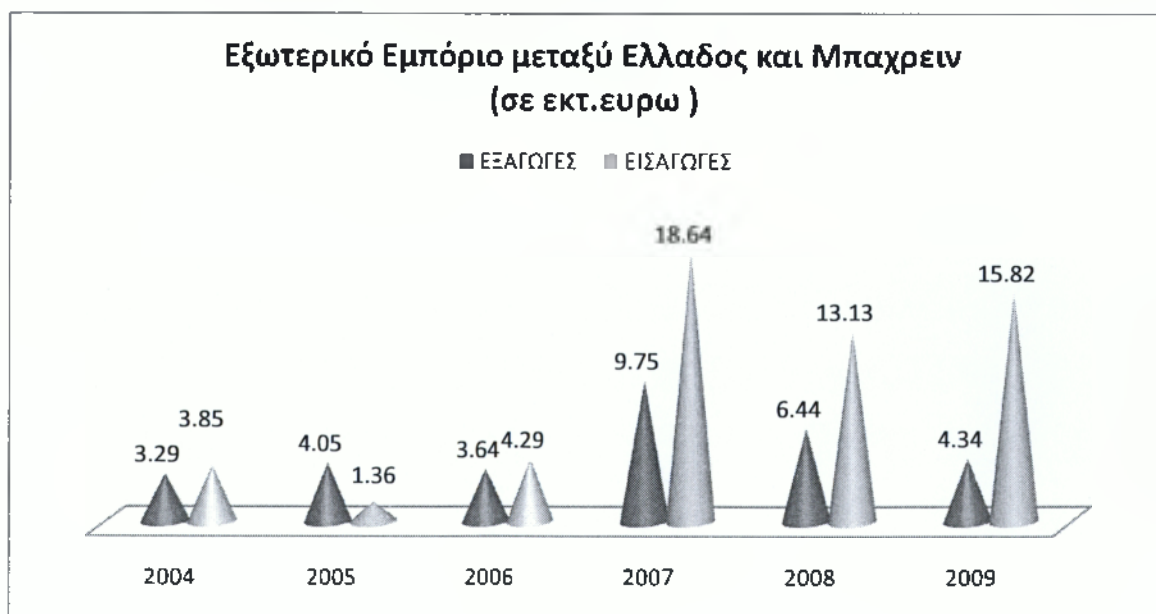
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 7

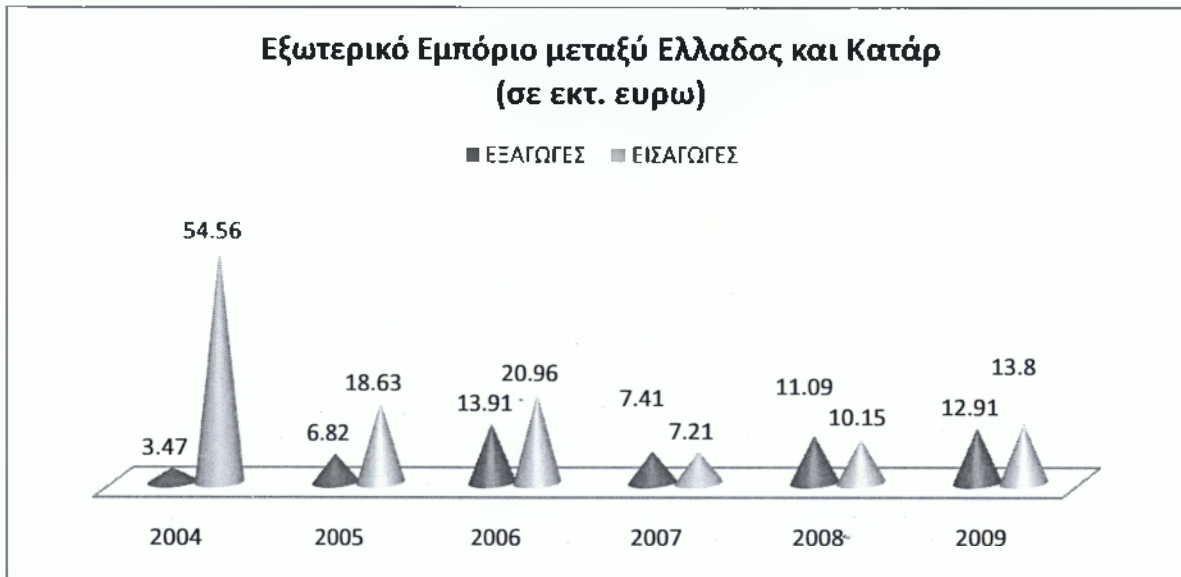
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 8

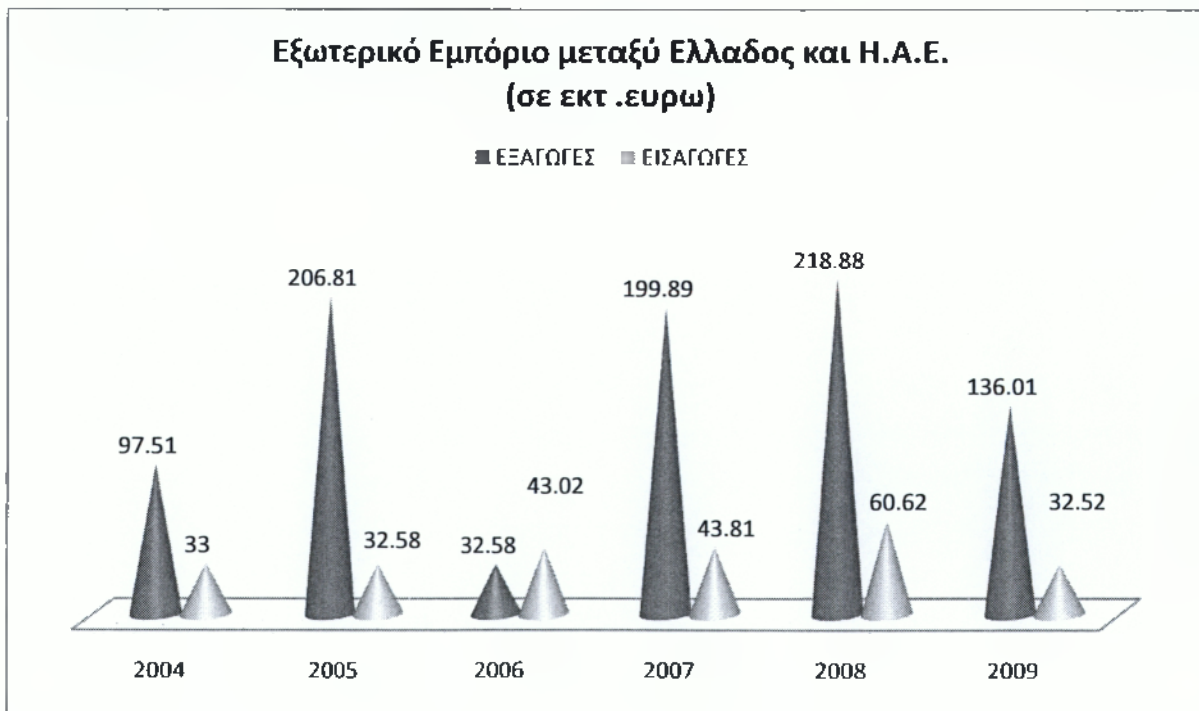
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 9

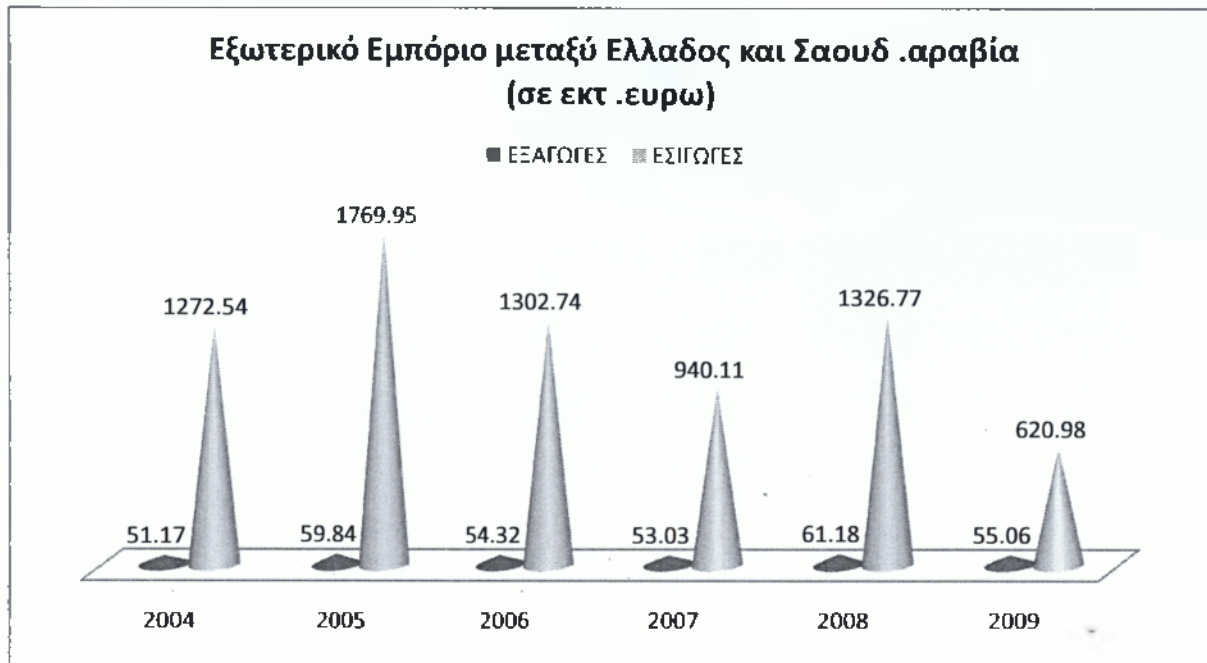
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 10

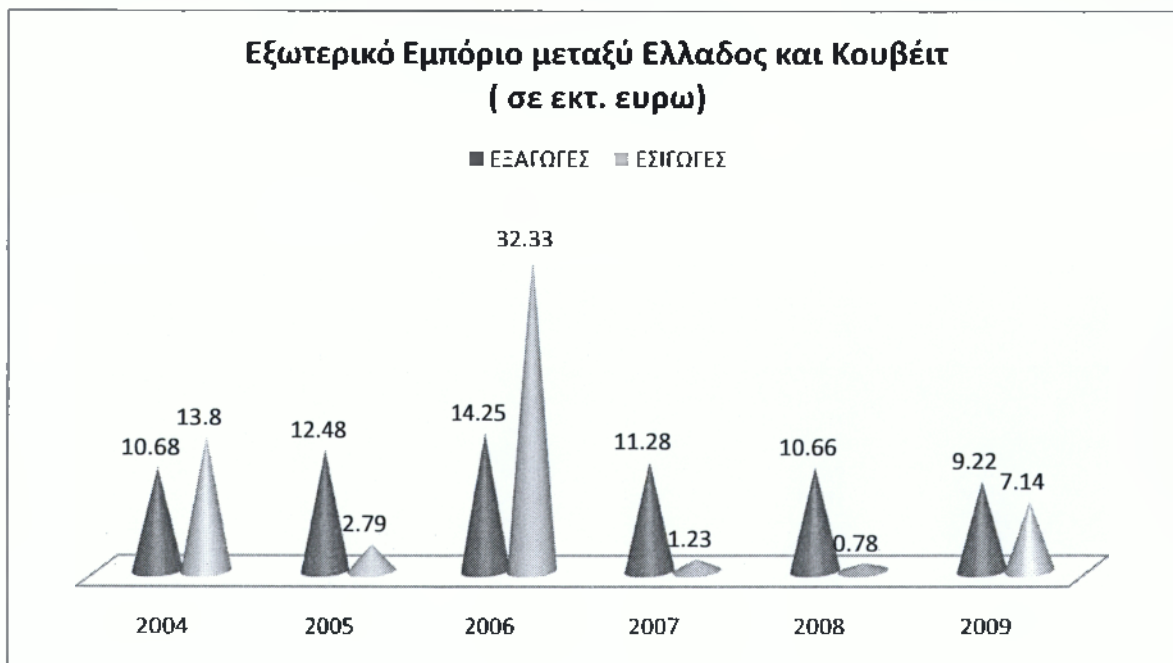
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 11

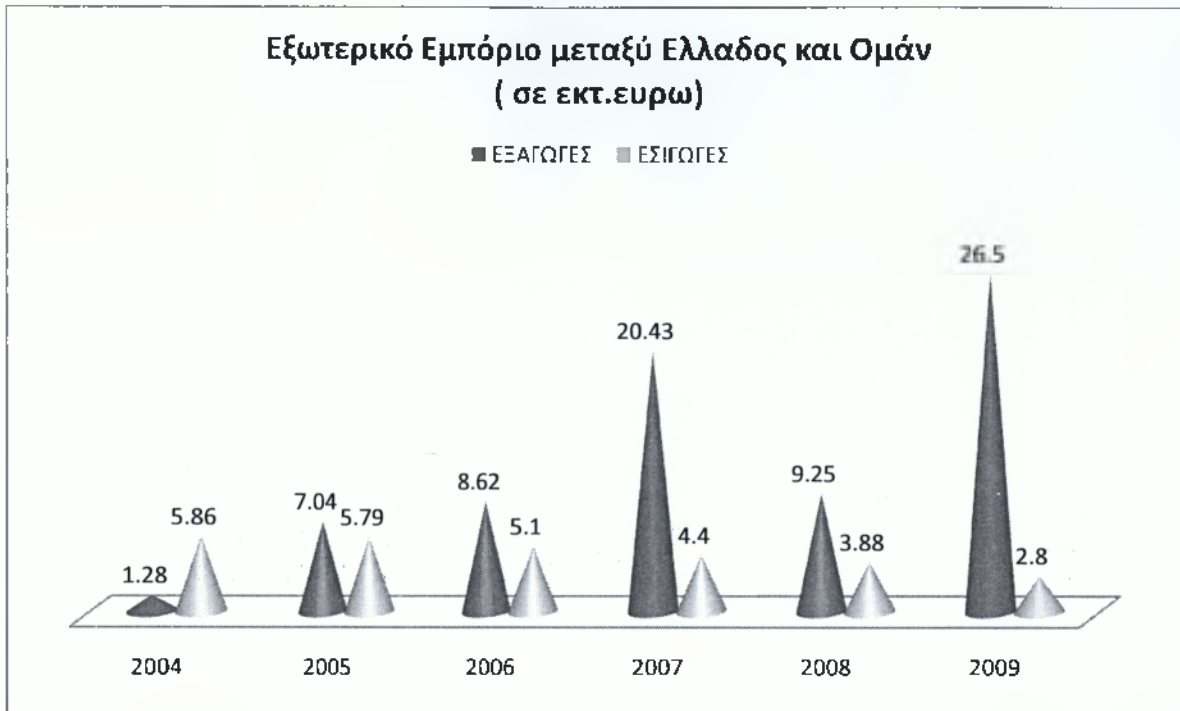
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 12

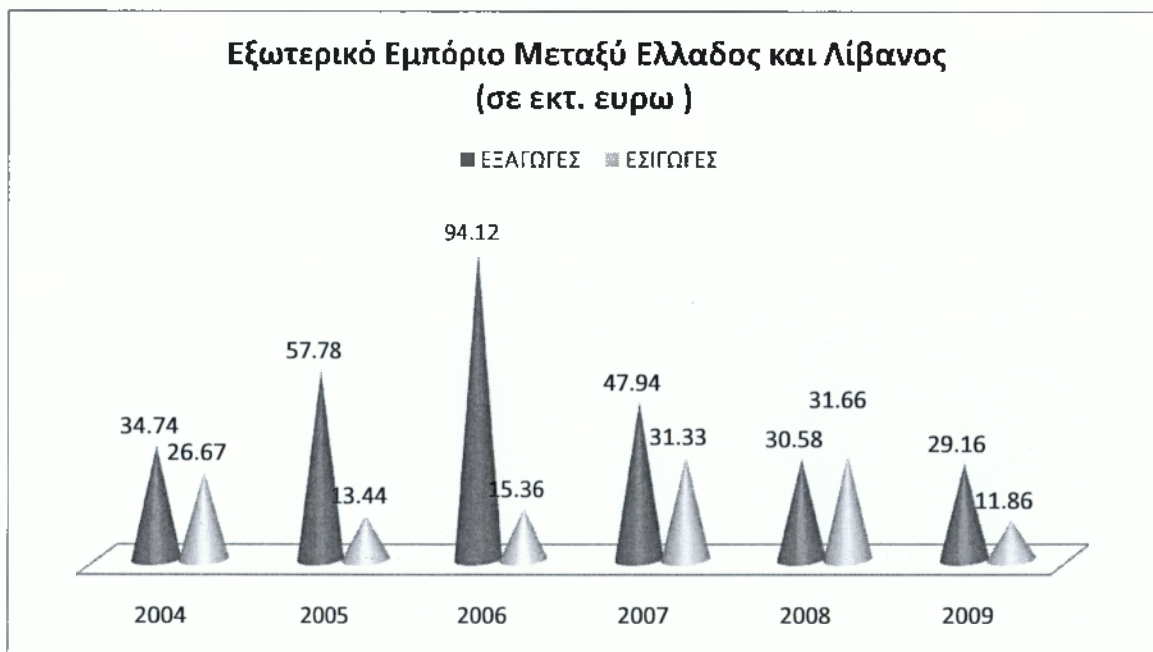
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 13

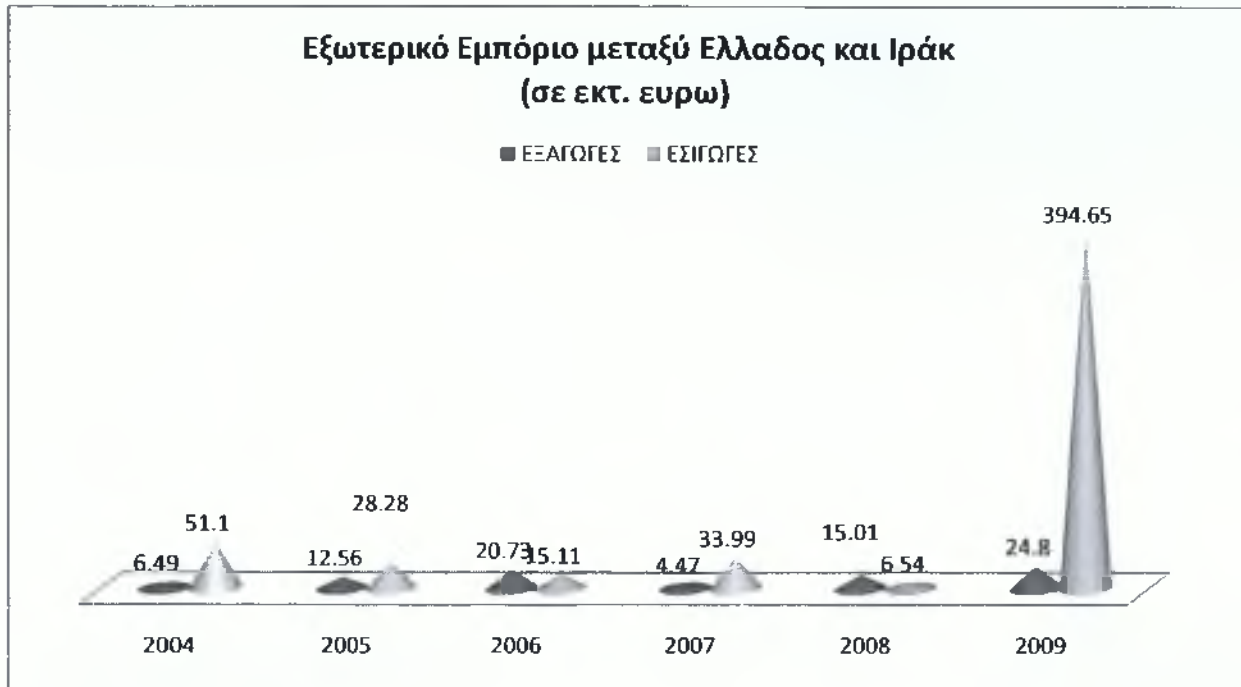
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 14

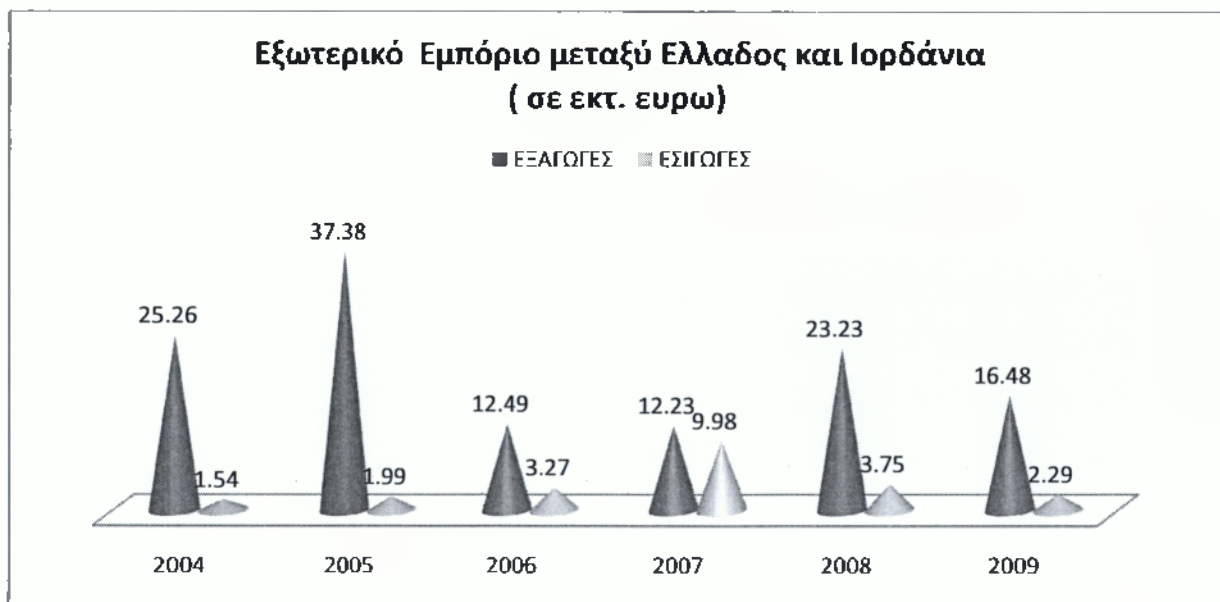
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 15

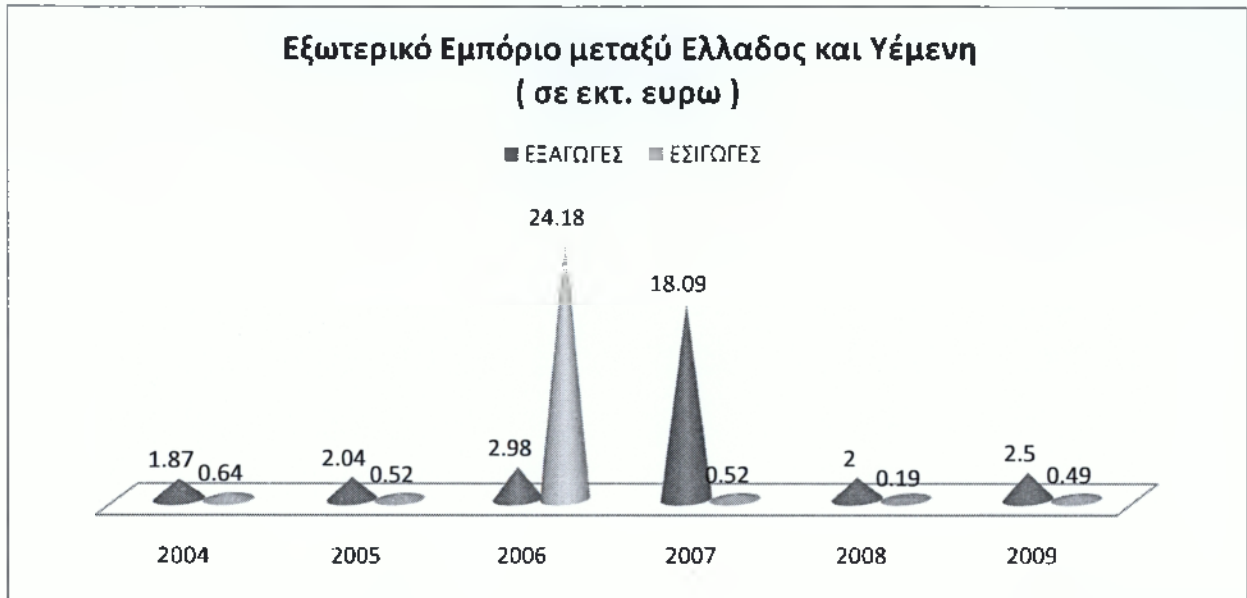
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 16

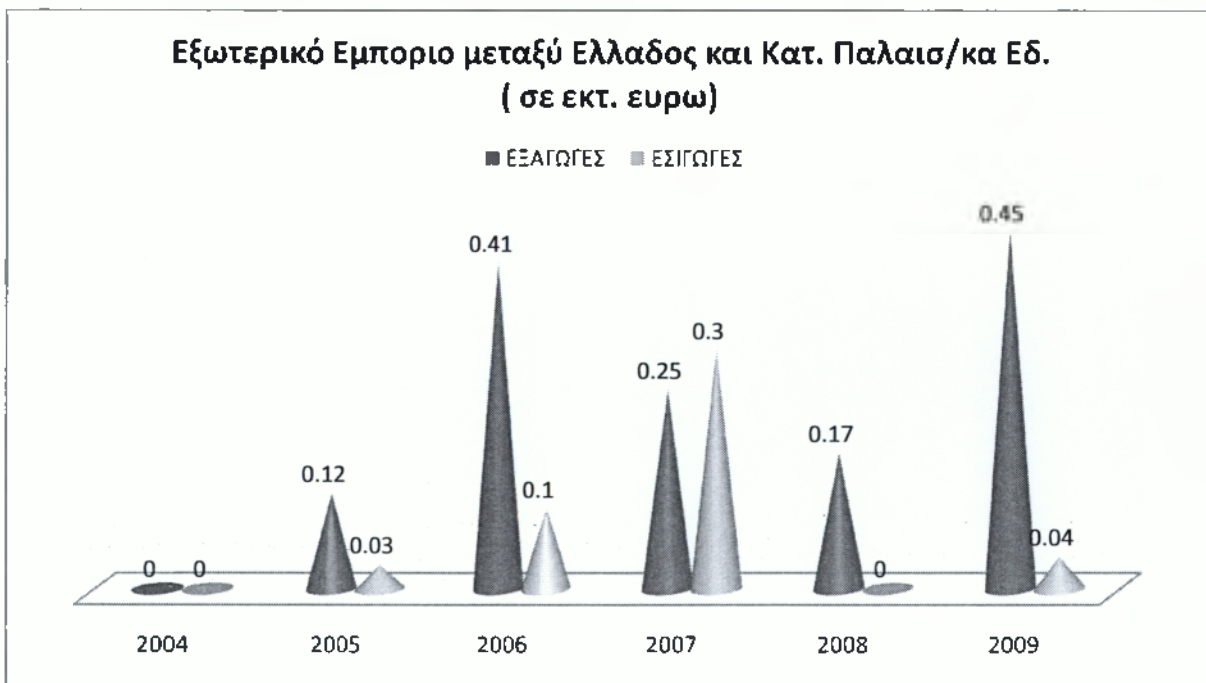
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 17

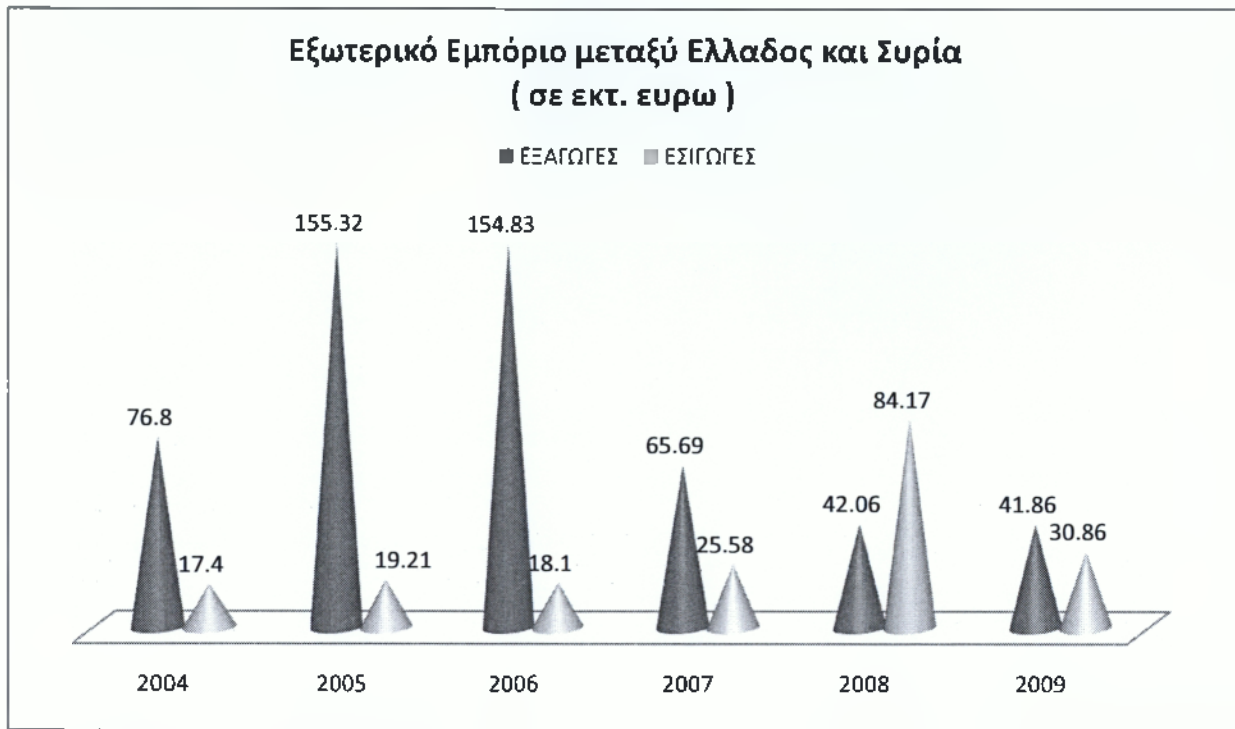
Πηγή. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 18

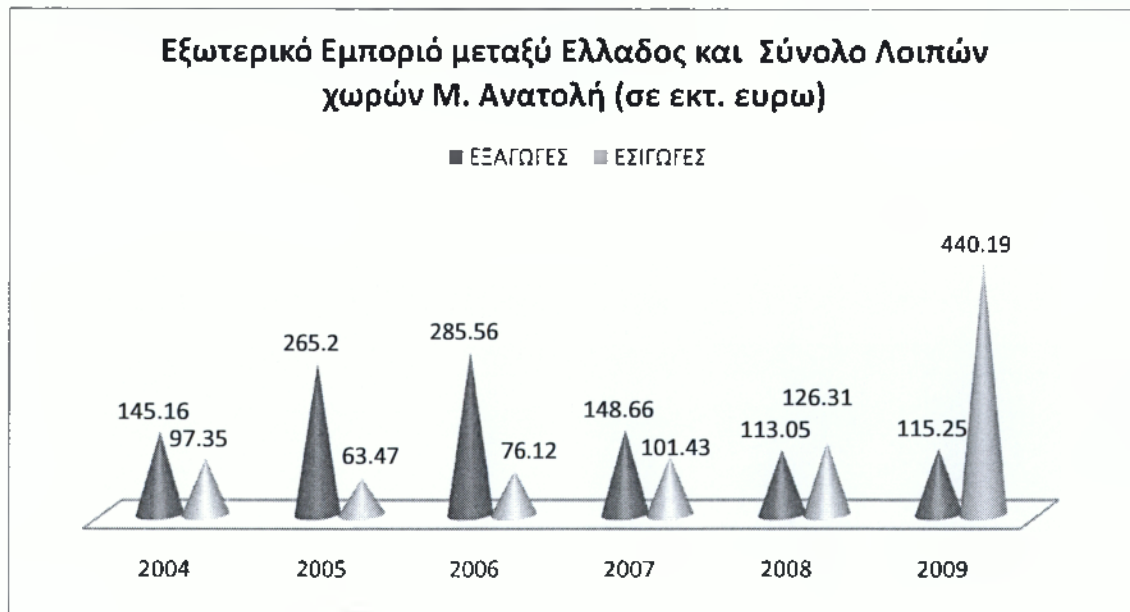
Πηγή. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 19

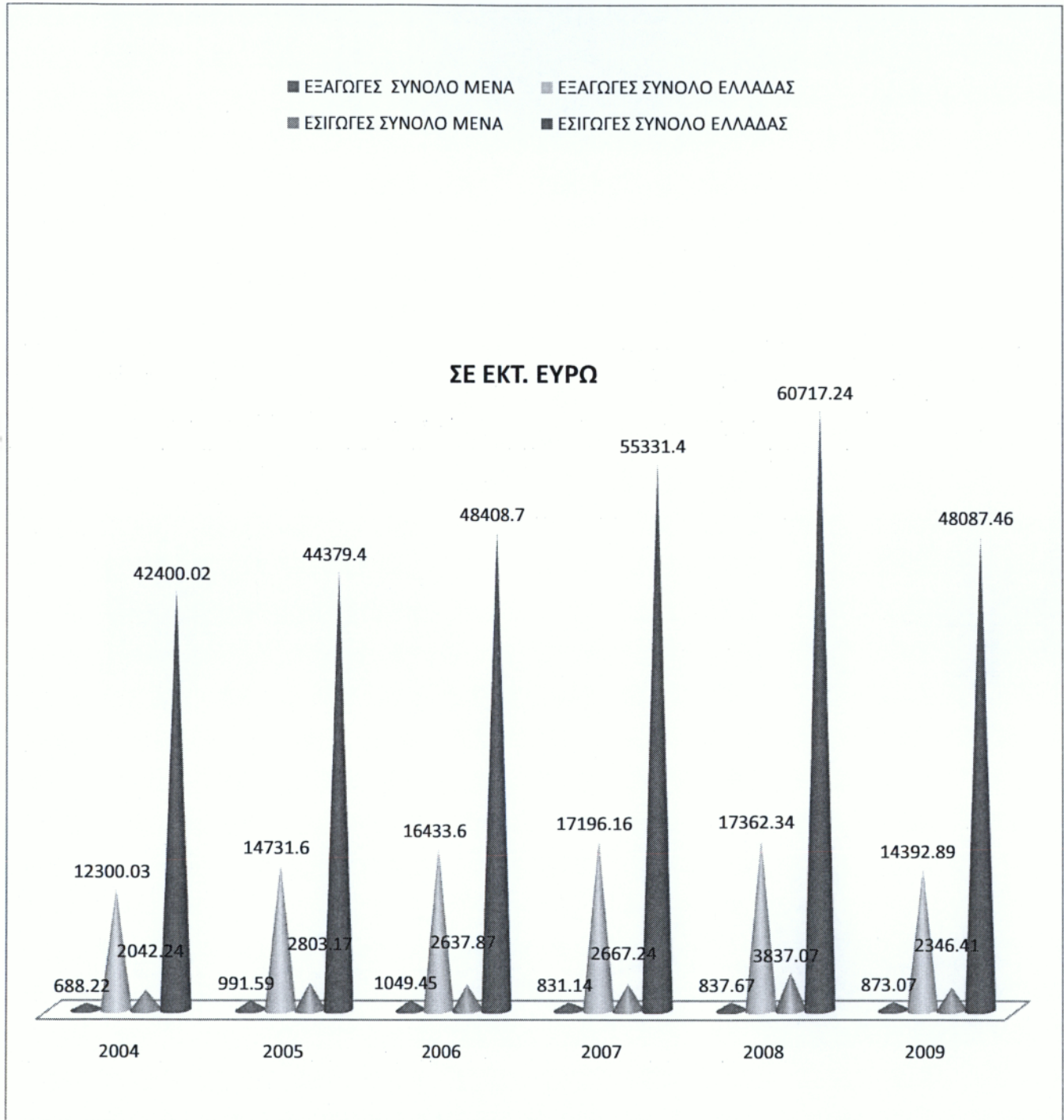
Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 20

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Σχήμα 21

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

4.1 Κυριότερα Εξαγομενα και Εισιγομενα Προιοντα της Ελλάδας:

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Κυριότερα εισαγόμενα από την Αίγυπτο προϊόντα: ορυκτά καύσιμα και ορυκτέλαια, βιομηχανικά λιπάσματα, χαλυβουργικά, λαχανικά (κυρίως νωπές πατάτες), πλαστικά, κλωστοϋφαντουργικά, τσιμέντα κλπ. δομικά υλικά.

Η σύνθεση των ελληνικών εξαγωγών προς την Αίγυπτο είναι εξαιρετικά περιορισμένη, δεδομένου ότι το σύνολο των 12 κυριότερων κατηγοριών εξαγόμενων προϊόντων μας καλύπτει το 87% των συνολικών εξαγωγών (βαμβάκι, καπνός, ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, μηχανολογικός εξοπλισμός, πλαστικά, καύσιμα, προϊόντα μετάλλων, χαλυβουργικά, χρώματα / βαφές, οχήματα / εξαρτήματα, χημικά, αλουμίνιο).

ΑΛΓΕΡΙΑ

Η Αλγερία εφοδιάζει την Ελληνική αγορά με το 20% των αναγκών της σε φυσικό αέριο, που αποτελεί και το κύριο εξαγωγικό της προϊόν. Το 87,7% των ελληνικών εισαγωγών από Αλγερία το 2007 αφορά φυσικό αέριο, και το 9,9% κατεργασμένα λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά.

Από τις ελληνικές εξαγωγές του έτους 2007, το 25,1% αφορά ράβδους και είδη με καθορισμένη μορφή από χαλκό, το 22,7% ράβδους από σίδηρο / χάλυβα, θερμής διέλασης, το 7,6% από ακατέργαστα καπνά και απορρίμματα καπνού, το 5,3% από χαλκοσωλήνες, και το 4,9% από σωλήνες κυκλικής διατομής από σίδηρο / χάλυβα.

ΗΑΕ

Οι εισαγωγές μας από τα ΗΑΕ, το 2007, αφορούν κυρίως:

- (23,3%) Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή
- (19,6%) Κεραμικά πλακάκια και πλάκες δαπέδου ή επένδυσης
- (11,6%) Γουνοδέρματα δεψασμένα ή κατεργασμένα
- (9,4%) Γουνοδέρματα ακατέργαστα
- (7%) Απορρίμματα και θραύσματα χαλκού

Στις εξαγωγές της Ελλάδος στα ΗΑΕ, το 2007, περιλαμβάνονται:

- (33,7%) Ενδύματα από γουνοδέρματα
- (14,2%) Συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας
- (10,2%) Σύρματα, καλώδια και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση
- (4,5%) Κατεργασμένα λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά
- (3,4%) Μάρμαρα

ΙΟΡΔΑΝΙΑ

Τα κυριότερα εισαγόμενα Ιορδανικά προϊόντα (2007):

- απορρίμματα και θραύσματα αργιλίου (28,75% έναντι 50,8% το 2006),
- απορρίμματα και θραύσματα χαλκού (26,74%)
- πλοία ρυμουλκά και πλοία προωθητικά (24,26%)
- οξείδια του μολύβδου, μίνιο και κοκκινοκίτρινο μίνιο (5,65%)
- οχήματα για τη συντήρηση-εξυπηρέτηση σιδηροδρομικών γραμμών (5,24%).

Τα κυριότερα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα (2007):

- φάρμακα (19,34%),
- μέρη που προορίζονται για μηχανές και συσκευές (5,3% έναντι 13,87% το 2006),
- τσιμέντα υδραυλικά έστω και χρωματισμένα (4,46%),
- βιβλία και φυλλάδια (3,58% έναντι 5,12% το 2006),
- πλατέα προϊόντα έλασης (3,46%).

ΙΡΑΚ

Τα κυριότερα εισαγόμενα Ιρακινά προϊόντα (2007):

- Αργό πετρέλαιο (100% έναντι 0% το 2006, οπότε είχαν εισαχθεί μόνο μικρές ποσότητες μαρμάρων).

Τα κυριότερα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα (2007):

- Φάρμακα (55,24% έναντι 33,68% το 2006),
- Οινοπνευματώδη ποτά (24,16%),
- Είδη από πλαστικές ύλες (8,95%),
- Κουτιά και άλλες συσκευασίες από χαρτί (3,02% έναντι 0,45% το 2006),
- Αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων (2,99%).

ΚΑΤΑΡ

Οι εισαγωγές μας από το Κατάρ, το 2007, αφορούν:

- (86,55%) Πολυμερή αιθυλενίου,
- (10,42%) Μέρη συσκευών ανεμοπτέρων/ελικοπτέρων,
- (2,39%) Σάκοι συσκευασίας.
- (0,42%) Καθίσματα,
- (0,14%) Υφάσματα από νήματα.

Τα κυριότερα εξαχθέντα προϊόντα μας, το 2007, είναι:

- (23,49%) Λάδια από πετρέλαιο,
- (6,22%) Είδη υγιεινής,
- (6,14%) Είδη κρουνοποιίας,
- (5,88%) Ορυκτές ύλες,
- (4%) Πέτρες.

ΚΟΥΒΕΪΤ

Οι κυριότερες αντίστοιχες ελληνικές εισαγωγές (2007):

- Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές (89,19% έναντι 2,32% το 2006)
- Απορρίμματα και θραύσματα χαλκού (6,89%)
- Ηλεκτρικοί συσσωρευτές (2,97%)
- Εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις τυπωμένες (0,36%)
- Είδη ρουχισμού (0,3%)

Τα κυριότερα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα (2007):

- Σύρματα, καλώδια και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση (12,51% έναντι 32,19% το 2006)
- Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα (6,68% έναντι 6,95% το 2006)
- Μηχανές και συσκευές τεχνητού κλίματος (6,37%)
- Προσαρτήματα, σιδερικά και άλλα παρόμοια είδη (6,02%)
- Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (3,64 έναντι 4,77% το 2006)

ΛΙΒΑΝΟΣ

Οι εισαγωγές μας το 2007 από το Λίβανο αφορούν σε:

- (64,4%) Απορρίμματα και θραύσματα χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβα
- (9,3%) Πολυμερή του αιθυλενίου, σε αρχικές μορφές
- (4,7%) Απορρίμματα και θραύσματα χαλκού
- (3,8%) Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά φωσφορικά
- (3%) Άλλες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες από πλαστικές ύλες

Τα κυριότερα εξαχθέντα προϊόντα μας κατά το 2007 είναι:

- (27,2%) Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά
- (12%) Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή από χαλκό
- (4,1%) Πούρα
- (3,3%) Οπτάνθρακας (κ.ο.κ.) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα
- (3%) Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες

ΛΙΒΥΗ

Στη σύνθεση των εξαγωγών της Λιβύης προς την Ελλάδα, κυριαρχούν τα πετρελαιοειδή, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 91,9% του συνόλου (2007).

Ο κύριος όγκος των ελληνικών εξαγωγών αποτελείται από ορυκτά καύσιμα (70,7%). Ακολουθούν τα οργανικά χημικά (5,7%), τα παρασκευάσματα λαχανικών και φρούτων (5,4%), το αργίλιο και τα τεχνουργήματα από αυτό (4,5%), τα φαρμακευτικά (2,4%), οι πλαστικές ύλες (2,4%) κ.α. Το 2007, τα περισσότερα προϊόντα που καταλαμβάνουν σημαντικό μερίδιο στις ελληνικές εξαγωγές προς τη Λιβύη, κατέγραψαν σημαντική πτώση.

ΜΑΡΟΚΟ

Οι εισαγωγές μας το 2007 από το Μαρόκο αφορούν κυρίως:

- (40,2%) Κατεργασμένα λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά
- (22%) Μαλάκια, έστω και χωρισμένα από το κοχύλι τους
- (10,3%) Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
- (9,5%) Χημικοί πολτοί από ξύλο, με ανθρακικό νάτριο

- (6,9%) Μάρμαρα, τραβερτίνες, βελγικοί ασβεστόλιθοι

Τα κυριότερα εξαχθέντα προϊόντα μας κατά το 2007 είναι:

- (29,9%) Υφάσματα από βαμβάκι
- (15%) Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες
- (7,4%) Ψυγεία, καταψύκτες-διατηρητές και άλλο υλικό
- (5,1%) Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα κ.α.
- (3,3%) Σύρματα, καλώδια και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση

ΜΠΑΧΡΕΪΝ

Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα, το 2007, στην Ελλάδα είναι:

- (86,06% από 80,80% το 2006) Ακατέργαστο αργίλιο
- (10,37% από 16,40% το 2006) Σύρματα από αργίλιο
- (2,25%) Κοσμήματα
- (0,84% από 1,44% το 2006) Εξαρτήματα αυτοκινήτων οχημάτων
- (0,27%) Υφάσματα από βαμβάκι

Τα κυριότερα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα, το 2007, είναι:

- (18,44%) Σύρματα, καλώδια και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση
- (13,44% από 44,08% το 2006) Πετρελαϊκά έλαια
- (12,65%) Τηλεφωνικές συσκευές συνδρομητών
- (5,53%) Κοσμήματα
- (5,45%) Μηχανές ή συσκευές για την επεξεργασία στερεών ορυκτών υλικών .

OMAN

Οι εισαγωγές μας από το Ομάν, το 2007, αφορούν σε:

- (84,14 % έναντι 84,76% το 2006) Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
- (4,61% έναντι 2,40% το 2006) Πέτρες κατάλληλες για λάξευση
- (3,38% έναντι 6,12% το 2006) Ψάρια κατεψυγμένα
- (3,01%) Καρφιά κάθε είδους
- (2,51%) Μάρμαρα, τραβερτίνες και ασβεστόλιθοι.

Τα κυριότερα εξαχθέντα προϊόντα μας, το 2007, είναι:

- (75,79%) Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά
- (13,94% έναντι 83,67% το 2006) Σωλήνες κυκλικής διατομής με εξωτερική διάμετρο
- (2,28%) Επιβατηγά πλοία, κρουαζιερόπλοια, οχηματαγωγά και παρόμοια πλοία
- (1,26%) Σωλήνες από σίδηρο ή χάλυβα
- (1,03%) Είδη κρουνοποιίας και παρόμοια όργανα για σωληνώσεις .

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ (Δυτική Όχθη και Γάζα)

Οι εισαγωγές μας από τη Γάζα και τη Δυτική Όχθη το 2007 αφορούν σε:

- πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική (45,58%),
- άνθη και μπουμπούκια ανθέων (32,37%),
- κατασκευές και μέρη κατασκευών από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα (21,91%),
- τεχνουργήματα από σίδηρο ή χάλυβα (1,6%).

Τα κυριότερα εξαχθέντα ελληνικά προϊόντα το 2007 ήταν:

- χρώματα επίχρυσης και βερνίκια (47,3%),
- πιατικά και άλλα είδη νοικοκυριού από πλαστικές ύλες (11,32%),
- άνθρακες ενεργοποιημένοι (11,05%),
- μολόπετρες και παρόμοια είδη (9,76%),
- τεχνουργήματα από σίδηρο ή χάλυβα (5,95%).

ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ

Τα 5 κυριότερα εισαχθέντα προϊόντα από τη Σ. Αραβία κατά το 2007 ήταν:

- (92,16%) λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά
- (1,73%) αιθέρες και παράγωγά τους
- (1,69%) άκυκλες αλκοόλες και παράγωγά τους
- (1,21%) πολυκαρβοξυλικά οξέα και παράγωγά τους
- (0,85%) απορρίμματα και θραύσματα χαλκού

Τα 5 κυριότερα εξαχθέντα προϊόντα μας κατά το 2007 ήταν:

- (10,52%) σπέρματα και ελαιώδεις καρποί
- (7,75%) μετρητές αερίων, υγρών ή ηλεκτρισμού
- (6,68%) λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη

- (5,94%) πλοία επιβατικά ή για μεταφορά εμπορευμάτων
- (5,36%) διατηρημένα φρούτα .

ΣΥΡΙΑ

Οι εισαγωγές μας από τη Συρία, το 2007, αφορούν κυρίως:

- (21,7%) Φωσφορικά ασβέστια φυσικά, φωσφορικά αργιλασβέστια φυσικά και κιμωλίες φωσφορικές
- (15,9%) Μάρμαρα
- (14,1%) Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο, με πάχος που υπερβαίνει τα 0,2 mm
- (7%) Κουστούμια, σύνολα, σακάκια, παντελόνια, φόρμες με τιράντες για άντρες ή αγόρια
- (6%) Κολάν, κάλτσες, μισές-κάλτσες, καλτσάκια (σοσόνια) και άλλα παρόμοια είδη.

Στις εξαγωγές της Ελλάδος στη Συρία, το 2007, περιλαμβάνονται:

- (26,2%) Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες
- (25,4%) Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά
- (12%) Δεξαμενές, βαρέλια, τύμπανα, μπιτόνια, κουτιά και παρόμοια δοχεία, από αργίλιο
- (7,1%) Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή τηλεγραφία
- (3,1%) Πώματα από κοινά μέταλλα .

ΤΥΝΗΣΙΑ

Οι εισαγωγές μας το 2007 από την Τυνησία αφορούν κυρίως:

- (20,5%) Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
- (18,5%) Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά που περιέχουν δύο ή τρία λιπαντικά στοιχεία
- (7,5%) Ξύλινα φύλλα για επικάλυψη
- (6,6%) Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά φωσφορικά
- (5,5%) Μαλάκια ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα, ή σε άρμη.

Τα κυριότερα εξαχθέντα προϊόντα μας κατά το 2007 είναι:

- (30%) Σωλήνες κυκλικής διατομής από σίδηρο ή χάλυβα

- (14,5%) Υφάσματα από βαμβάκι
- (7%) Τεχνητό κορόνδιο, χημικά καθορισμένο ή μη
- (4,4%) Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο
- (4,2%) Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες

ΥΕΜΕΝΗ

Οι ελληνικές εισαγωγές από την Υεμένη, το 2007, αποτελούνται κυρίως από:

- Απορρίμματα και θραύσματα αργιλίου (46,4% έναντι 1,11% το 2006),
- Απορρίμματα και θραύσματα χαλκού (43,97%),
- Νωπά ψάρια (9,09% από 0,50% το 2006).

Τα κυριότερα ελληνικά προϊόντα που εξήχθησαν στην Υεμένη το 2007, είναι:

- Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (84,79%),
- Ηλεκτρικοί μετασχηματιστές και πηνία (4,04% έναντι 12,36% το 2006),
- Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών (1,88%)
- Γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, πολτοί και πάστες καρπών και φρούτων (1,72%)
- Μέρη και εξαρτήματα αυτοκινήτων οχημάτων (1,61%).

4.2 Ελληνική επιχειρηματική παρουσία στις Αραβικές

Σημαντικότερη εκ των Αραβικών χωρών για τα ελληνικά επιχειρηματικά συμφέροντα είναι η **Αίγυπτος** με αξία ελληνικών επενδύσεων ύψους 700 εκ. \$ ΗΠΑ. Οι ελληνικές επενδύσεις εντοπίζονται στους τομείς βιομηχανιών χάρτου, τσιμέντου, πετρελαίου, κατασκευών, τροφίμων, χρωμάτων και δομικών υλικών, συστημάτων άρδευσης και αλουμινίου, τραπεζών, ακινήτων, θαλασσίων και αεροπορικών μεταφορών, υπηρεσιών εκπαίδευσης και τυχερών παιγνίων. Εκ των σημαντικότερων ελληνικών επενδύσεων είναι οι ακόλουθες : TITAN (τσιμέντα), Χαρτοποιία Θράκης (χαρτοβιομηχανία), Όμιλος Βαρδινογιάννη (εξόρυξη πετρελαίου και θαλάσσιες μεταφορές), Alumil (αλουμίνιο), Kothali (δομικά υλικά), Ελληνικά Πετρέλαια (πετρέλαιο, φυσικό αέριο), INTRACAT (κατασκευές), Όμιλοι Λάτση και Αρχιρόδον (τεχνικά έργα), Μηχανική (κατασκευές), Edita/Chipita (τρόφιμα), Eurodrip (συστήματα υδρεύσεως και αρδεύσεως), Er-Lac (χρώματα), Όμιλος Πειραιώς (τράπεζα και real estate), Εθνική Τράπεζα, Informer (πληροφορική), Mellon

Technologies (πληροφορική), Intralot-INTRACOM (τυχερά παίγνια), ANEK και Όμιλος Ευγενίδη (θαλάσσιες μεταφορές), Ολυμπιακές Αερογραμμές και Aegean Airlines (αεροπορικές μεταφορές), AXON (εκπαίδευση) και συνεργασία των CHANDRIS LINES και Pyramis Shipping με την EGAS. Στον τομέα του φυσικού αερίου ο Όμιλος ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΥ συνεργάζεται με την αιγυπτιακή κρατική EGAS για την παροχή αερίου στην Κρήτη, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από την ΔΕΗ για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Στη **Λιβύη** σήμερα δραστηριοποιούνται οι ακόλουθες επίσημα εγγεγραμμένες τεχνικές εταιρείες: J&P, ΕΤΕΠ, ΣΙΚΕΛΙΣ, Αρχιρόδον (έργο επέκτασης και εκσυγχρονισμού λιμένα Τριπόλεως) και MARITECH (ανέλαβε έργο τοποθέτησης καλωδίων οπτικών ινών στα Λιβυκά παράλια). Στον τομέα υδρογονανθράκων τα «Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.» (μέχρι το Σεπτέμβριο 2008) και η «ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.», στον τομέα των τηλεπικοινωνιών η εταιρεία INTRAKOM και στον τομέα του αλουμινίου η ΕΤΕΜ του Ομίλου ΒΙΟΧΑΛΚΟ.

Στην **Αλγερία** δεν υφίσταται ιδιαίτερα αξιόλογο μέγεθος άμεσων ελληνικών επενδύσεων. Η ίδρυση, το 1995, μικτής εταιρείας καλλιέργειας καπνού μεταξύ της εταιρείας «ΚΑΠΝΙΚΗ Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Α.Ε.», της Κρατικής Αλγερινής Εταιρείας Καπνού και Σπύρτων και της Αλγερο-Ευρωπαϊκής Χρηματοδοτικής Εταιρείας FINALEP αναφέρεται ως η πλέον αξιόλογη επιχειρηματική δραστηριότητα της χώρας μας. Αξίζει να σημειωθεί η συνεργασία της Σωληνουργείας Κορίνθου με την αλγερινή εταιρεία υδρογονανθράκων Sonatrach, με πραγματοποιηθείσες εξαγωγές σωλήνων το 2006 ύψους 100 εκατ. περίπου €. Υπενθυμίζεται η αρνητική εμπειρία πολλών ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών στην εν λόγω αγορά προ εικοσιπενταετίας, την οποία επικαλούνται και σήμερα πολλά μέλη του ΤΕΕ. Περισσότερες από 40 ελληνικών συμφερόντων εταιρείες λειτουργούν στα **Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα**, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι πολύ μικρές εταιρείες όπως τα καταστήματα γούνας κλπ. Οι δραστηριότητές τους αφορούν τις τεχνικές κατασκευές, το εμπόριο, τη ναυτιλία, την παραγωγή προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.α. Σημειώνουμε τη συμμετοχή, καθώς και την ανάληψη εργολαβιών από 3 κυρίως τεχνικές εταιρείες ελληνικών συμφερόντων (Άκτωρ, Αθηνά, Αρχιρόδον) για την κατασκευή δρόμων, νοσοκομείων, γεφυρών, βιολογικών καθαρισμών, ενώ επίσης ισχυρή παρουσία έχουν οι ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες στο Εμιράτο της Φουτζέιρα. Επίσης, η Ιντρακόμ (εισαγωγή και διακίνηση τηλεπικοινωνιακού υλικού στα Εμιράτα και στην ευρύτερη περιοχή), Infocad Solutions (ανάπτυξη

και εμπορία προγραμμάτων Η/Υ για βιομηχανική χρήση), Σωληνοουργεία Κορίνθου δραστηριοποιούνται στα Εμιράτα. Σύμφωνα με πρόσφατη πληροφόρηση από την Πρεσβεία Άμπου Ντάμπι, στις 23/2/2009 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ομίλου Ρέστη και επενδυτικής εταιρείας International Petroleum Investment Company (η οποία ανήκει στην κυβέρνηση του Εμιράτου Άμπου Ντάμπι και το επενδυτικό της χαρτοφυλάκιο ανέρχεται σε 14 δις. δολ.), για από κοινού επενδύσεις και αποκλειστική συνεργασία στους τομείς ναυτιλίας, ενέργειας, μεταφορών, αποθήκευσης, ναυπηγικής, εγκαταστάσεων λιμένων και αγωγών πετρελαίου. Βάσει του Μνημονίου, οι δύο εταιρείες θα συστήσουν κοινοπραξία με αρχικό κεφάλαιο 1,5 δις. δολ., με δραστηριότητα την εξόρυξη και μεταφορά πετρελαίου (μέσω στόλου πετρελαιοφόρων).

Στον κλάδο των τεχνικών έργων δραστηριοποιούνται στη **Σ. Αραβία** οι εταιρείες ελληνικών συμφερόντων "ARCHIRODON CONSTRUCTION OVERSEAS CO." και "SETE TECHNICAL SERVICES" του Ομίλου Λάτση. Επιπλέον σημαντική δραστηριότητα παρουσιάζει και η ελληνοκυπριακών συμφερόντων εταιρεία ΙΩΑΝΝΟΥ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ με έδρα το Ριάντ. Και οι τρεις αυτές τεχνικές εταιρείες έχουν μακρόχρονη παρουσία στη Σ. Αραβία, καθώς και σε ολόκληρη την περιοχή του Κόλπου. Η εταιρεία National Bunkering Co. Ltd. του Ομίλου Βαρδινογιάννη ασχολείται με εφοδιασμό (καύσιμα) και τροφοδοσία πλοίων. Η ελληνοκυπριακών συμφερόντων εταιρεία Al Quraishi Marketing & Development Co. απασχολείται στον κλάδο έρευνας αγοράς. Στον εμπορικό τομέα με ιδιαίτερη επιτυχία απασχολούνται οι επιχειρήσεις Alpha Trading & Shipping Agencies Ltd. Και Tarek Trading Est. Ο αριθμός των Ελλήνων που ζουν και εργάζονται στη Σ. Αραβία έχει μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, υπολογίζεται δε σε περίπου 500-600 άτομα.

Στη **Συρία**, η INTRACOM έχει υπογράψει σύμβαση με τη Syrian Telecommunications Establishment (STE - τηλεπικοινωνιακός οργανισμός της Συρίας), που αφορά στην προμήθεια ασυρμάτων ψηφιακών δικτύων. Στις αρχές του 2007, βάσει της νέας νομοθεσίας περί Επενδύσεων, πραγματοποιήθηκε η πρώτη ελληνική παραγωγική επένδυση στη Συρία, από την εταιρεία ειδών άρδευσης PALAPLAST, σε συνεργασία με το συριακό όμιλο YACOUB CO. Στις αρχές Σεπτεμβρίου 2008, η ελληνική εταιρεία μεταλλικών κατασκευών METKA (Ομίλου Μυτιληναίου), σε κοινοπραξία με την ιταλική ANSALDO, ανέλαβε από το συριακό Υπουργείο Ηλεκτρισμού, έργο για την

κατασκευή μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (δυναμικότητας 700 MW) από φυσικό αέριο στην περιοχή Deir Ali, αξίας 650 εκατ. ευρώ. Επίσης δραστηριοποιείται η τεχνική εταιρεία ΑΤΕΡΜΩΝ (υπεργολαβία σε κατασκευή μονάδος ηλεκτροπαραγωγής από την εταιρεία SIEMENS) ενώ η εταιρεία αγροτικού υλικού και σπόρων ΣΠΥΡΟΣ ΣΠΥΡΟΥ κατόπιν επιλογής από το Συριακό Υπουργείο Γεωργίας πρόκειται να προβεί στην από κοινού υλοποίηση, προγράμματος μεγάλης κλίμακας για παραγωγή αραβοσίτου. Τέλος, σημαντική είναι και η παρουσία πολλών ελληνικών εταιρειών κυρίως οικοδομικών υλικών, αρδευτικού-αγροτικού εξοπλισμού, πλαστικών, χημικών, κ.α., μέσω τοπικών αντιπροσώπων. Από την **Τυνησία** σχεδόν απουσιάζουν οι ελληνικές άμεσες επενδύσεις λόγω γραφειοκρατικών, διοικητικών, δασμολογικών και τελωνειακών περιορισμών, ελλιπούς ενημέρωσης για την τυνησιακή αγορά στην Ελλάδα, αλλά και της κυριαρχίας στην Τυνησία ισχυρών ανταγωνιστών (Γαλλία, Ιταλία, Βέλγιο), σε προϊόντα που παράγει παραδοσιακά η χώρα μας (βαμβάκι, οικοδομικά υλικά, λιπάσματα, υφάσματα γεωργικά μηχανήματα). Η ελληνική επιχειρηματική παρουσία στην Τυνησία, συνίσταται στη λειτουργία μικρού αριθμού επιχειρήσεων (5-6), κυρίως στον τομέα της βιοτεχνίας (ενδύματα, κατεργασία γούνας, δέρματος κλπ.), των τροφίμων (τυροκομική) και των εισαγωγών ορυκτών (ελαφρόπετρα, περλίτης).

Στην **Ιορδανία** έχουν δραστηριοποιηθεί αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις, κυρίως εταιρείες μελετών και κατασκευαστικές, οι οποίες συμμετέχουν μέσω κοινοπρακτικών σχημάτων σε τεχνικά έργα υποδομών στο πλαίσιο του προγράμματος δημοσίων έργων της χώρας. Ειδικότερα η Έξαρχου-Νικολόπουλου (μελέτη και εποπτεία έργων στους τομείς της ύδρευσης και επεξεργασίας πόσιμων υδάτων), ο ΟΤΕ και η θυγατρική Hellascom (κατέχουν το 50% της Ιορδανικής εταιρείας καρτοτηλεφώνων Transjordan Corporation (συμφωνία με την Intracom για την προμήθεια καρτοτηλεφώνων), η Intracom Jordan (πληροφορική με εξειδίκευση σε λογισμικό και λύσεις της Oracle) υπέγραψε το Μάρτιο 2008 σύμβαση με το Ιορδανικό Δημόσιο για την εκτέλεση του έργου μηχανογράφησης του κρατικού προϋπολογισμού), η ΑΕΓΕΚ (κατασκευή δυο φραγμάτων που εγκαινιάσθηκαν τον Απρίλιο 2004), η LDK-Consultants Engineers and Planners (εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων), η Eurodrip (με εργοστάσιο παραγωγής), η J&P (σε κοινοπραξία για επέκταση και εκσυγχρονισμό του διεθνούς αερολιμένα του

Αμμάν), η κοινοπραξία TERNA-ENARA-VECTOR (συμμετέχει σε διεθνή διαγωνισμό για τη δημιουργία του πρώτου αιολικού πάρκου της Ιορδανίας). Αξιόλογες ελληνικές εταιρίες όπως οι τεχνικές εταιρείες ΑΚΤΩΡ, ΑΡΧΙΡΟΔΟΝ καθώς και η SIEMENS HELLAS, δραστηριοποιούνται στο **Κατάρ** σε έργα κατασκευής εγκαταστάσεων-επεκτάσεως οδικού δικτύου και ηλεκτροδοτήσεως. Η ελληνική επενδυτική παρουσία στο **Κουβέιτ** παραμένει μικρή. Στον τεχνικό-κατασκευαστικό τομέα δραστηριοποιούνται αξιόλογες ελληνικές τεχνικές εταιρίες όπως η ΑΚΤΩΡ που υπέγραψε το 2005 συμβόλαιο με το Υπουργείο Δημοσίων Έργων του Εμιράτου για την πραγματοποίηση ενός μεγάλου τεχνικού έργου ανάπλασης του χώρου στην κεντρική περιοχή First Ring Road της πόλης του Κουβέιτ και ΕΔΡΑΣΗ / ΣΙΓΑΛΑΣ Α.Ε. που δραστηριοποιείται στην κατασκευή κατοικιών. Οι Ολυμπιακές Αερογραμμές έχουν τοπικό γραφείο στην Πόλη του Κουβέιτ και πραγματοποιούν σε συνεργασία με την *Kuwait Airways* τέσσερις τακτικές πτήσεις εβδομαδιαίως στη γραμμή Αθήνα-Κουβέιτ-Αθήνα.

Οι ελληνικές επενδύσεις στο **Λίβανο** είναι περιορισμένες και δεν ξεπερνούν τα 4-5 εκατ. ευρώ, λόγω πολιτικής ρευστότητας και οικονομικής δυσπραγίας που επικρατεί στην περιοχή. Τα τρία τελευταία χρόνια παρατηρήθηκαν μάλιστα τάσεις αποεπένδυσης, υπό τη μορφή μεταβίβασης μεριδίων σε Λιβανέζους εταίρους. Παρά τη δυσκολία ανάληψης έργων, αρκετές ελληνικές τεχνικές εταιρείες ή εταιρείες δομικών υλικών δραστηριοποιούνται στη χώρα, κυρίως μέσω συνεργασιών με λιβανέζικες και αλλοδαπές εταιρείες, αναλαμβάνοντας μικρά τεχνικά έργα και υπεργολαβίες: η Edrafor S.A. (μικτή εταιρεία της Έδρασης-Ψαλίδας και λιβανικής FOREX, στον τομέα των ειδικών γεωτεχνικών εργασιών), η Εξάρχου-Νικολόπουλου (μελέτες και εποπτεία έργων στους τομείς της ύδρευσης και επεξεργασίας πόσιμων υδάτων), η Knauf-Hellas (τομέας δραστηριότητας τα δομικά υλικά και προκατασκευασμένα προϊόντα), οι Αφοι Παπευθυμιόπουλοι (επεξεργασία μαρμάρων, είχαν δημιουργήσει μονάδα επεξεργασίας μαρμάρου, όμως σήμερα έχουν περιοριστεί στην εμπορία). Στον τομέα υπηρεσιών δραστηριοποιούνται η INTRALOT (με την επωνυμία LEBANON GAMES S.A.) και οι ΤΟΙ & ΜΟΙ και ΝΟ ΝΑΜΕ (franchising ομωνύμων ελληνικών αλυσίδων καταστημάτων γυναικείων ενδυμάτων). Στον τομέα ενέργειας, ο όμιλος MOTOR OIL, σε συνεργασία με λιβανικές εταιρείες πετρελαιοειδών, έχει αναπτύξει εδώ και αρκετά χρόνια αξιόλογη δραστηριότητα στη λιβανική αγορά. Πρόσφατα, ο όμιλος των ΕΛ.ΠΕ. εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για επέκταση των

δραστηριοτήτων του στην περιοχή της Μ. Ανατολής μέσω του Λιβάνου. Η μοναδική καταγεγραμμένη ελληνική επενδυτική παρουσία στο **Μαρόκο** περιορίζεται στην εταιρεία S & B Industrial Minerals S.A. Στο **Μπαχρέιν**, το **Ομάν**, την **Υεμένη**, το **Ιράκ** και την **Παλαιστίνη** απουσιάζουν οι ελληνικές επενδύσεις, λόγω γραφειοκρατικών, διοικητικών, δασμολογικών και τελωνειακών περιορισμών, πολιτικής ρευστότητας και του συνεπαγόμενου πολιτικού κινδύνου και ελλιπούς ασφάλειας.

5. Συμπεράσματα

- Η χώρα που δέχθηκε τις υψηλότερες ελληνικές εξαγωγές σε αξία το 2009 ήταν η Αλγερία με 166,12 εκ. ευρώ και ο προορισμός με τις χαμηλότερες ελληνικές εξαγωγές ήταν τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη με 450.000 ευρώ.
- Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΣΥΕ, το 2009 οι **ελληνικές εξαγωγές** προς τις **Σύνολο Β. Αφρικής** ανήλθαν σε 513,78 εκ.ευρώ (έναντι 375,65 εκ. Ευρώ) σημειώνοντας αύξηση 36,77% . Οι **ελληνικές εισαγωγές** ανήλθαν σε 1,2 δις ευρώ (έναντι 0,56 δις ευρώ το 2004) σημειώνοντας αύξηση 116,14% . Το **εμπορικό ισοζύγιο** για το 2009 αν και αύξηση κατά 24,60% (έναντι του 2004), Τέλος ο **όγκος εμπορίου** ανήλθε σε 1,7 δις ευρώ αύξημένος κατά 84,32% έναντι του 2004.
- Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΣΥΕ, το 2009 οι **ελληνικές εξαγωγές** προς τις **Σύνολο Χωρών Κόλπου** ανήλθαν σε 244,04 εκ.ευρώ (έναντι 167,41 εκ. Ευρώ) σημειώνοντας αύξηση 45,77% . Οι **ελληνικές εισαγωγές** ανήλθαν σε 693 εκ. ευρώ (έναντι 1,38 δις ευρώ το 2004) σημειώνοντας μείωση 49,91% . Το **εμπορικό ισοζύγιο** για το 2009 αν και μείωση κατά 63,08% (έναντι του 2004), Τέλος ο **όγκος εμπορίου** ανήλθε σε 937 εκ. ευρώ μειωμένος κατά 39,58% έναντι του 2004.
- Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΣΥΕ, το 2009 οι **ελληνικές εξαγωγές** προς τις **Σύνολο Λοιπών χωρών Μ. Ανατολής** ανήλθαν σε 115,25 εκ.ευρώ (έναντι 145,16 εκ. Ευρώ) σημειώνοντας μείωση 20,60% . Οι **ελληνικές εισαγωγές** ανήλθαν σε 440 εκ. ευρώ (έναντι 97 εκ. ευρώ το 2004) σημειώνοντας αύξηση 352,17% . Το **εμπορικό ισοζύγιο** για το 2009 αν και αύξηση κατά 579,65% (έναντι του 2004), Τέλος ο **όγκος εμπορίου** ανήλθε σε 555 εκ. ευρώ αύξημένος κατά 124,04% έναντι του 2004.

- Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΣΥΕ, το 2009 οι **ελληνικές εξαγωγές** προς τις χώρες MENA¹ ανήλθαν σε 873,07 εκ. ευρώ (έναντι 688,22 εκ. ευρώ) σημειώνοντας αύξηση 26,86%. Οι **ελληνικές εισαγωγές** ανήλθαν σε 2,3 δις ευρώ (έναντι 2 δις ευρώ το 2004) σημειώνοντας αύξηση 14,89%. Το **εμπορικό ισοζύγιο** για το 2009 αν και αύξηση κατά 8,81% (έναντι του 2004), Τέλος ο **όγκος εμπορίου** ανήλθε σε 3,2 δις ευρώ αύξημένος κατά 17,91% έναντι του 2004.
- Το 2009 οι ελληνικές εξαγωγές προς τις χώρες MENA αποτελούσαν το 6,07% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών έναντι 5,60% το 2004. Οι ελληνικές εισαγωγές από τις χώρες MENA αποτελούσαν το 2009 το 4,88% των ελληνικών εισαγωγών έναντι 4,82% το 2004. Βέβαια οι ελληνικές εισαγωγές γενικότερα το 2009 παρουσίασαν αύξηση έναντι του 2004 κατά 13,41%.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=RESOURCE&cresrc=205&cnode=104>

[http://www.google.gr/search?sourceid=navclient&ie=UTF-](http://www.google.gr/search?sourceid=navclient&ie=UTF-8&rlz=1T4SKPT_enGR397GR397&q=synopsis-b3--no-links%5b1%5d)

[8&rlz=1T4SKPT_enGR397GR397&q=synopsis-b3--no-links%5b1%5d](http://www.google.gr/search?sourceid=navclient&ie=UTF-8&rlz=1T4SKPT_enGR397GR397&q=synopsis-b3--no-links%5b1%5d)

_ Eurostat Yearbook 2001

_ www.economia.gr, 2-12-07

_ www.mfa.gr, 22-12-07

_ Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

_ ΕΞΠΡΕΣ 22 Σεκ. 07

_ Καθημερινή 02-07-2006

_ Κολυβάς Χ. Το ΒΗΜΑ, 08/02/2004, Σελ.: D16

_ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΓΕΛΩΝ, 3ελτίο Τύπου Αθήνα, 25 Ιουλίου 2006

_ Στυλιανίδης Ε., 2006 http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/Articles/el-GR/140906_F1218.htm

_ Το ΒΗΜΑ, 06/08/2006 , Σελ.: D08